

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Az osztrák vajadás.

Budapest, szeptember 28.

(v) Gautsch, — ezt a nevet mintha már hallottuk volna. Ugy rémlik nekünk, hogy aki ezt a nevet viseli, az már adta egyszer tanujelét a legnagyobb halálmegvetésnek, elvállalván a miniszterelnöki méltóságot Ausztriában. Bátorágát a szerencse hajh nem honorálta. Csak néhány hétig volt az ügyek élén, aztán odébb állott. Nem bukott meg, csak eltávozott. A helyére Thun jött, a vidám Thun, árnyékában a komor Kaizlral. Szegény Gautsch, akkoriban azért kellett elpárolognia, mert nem volt politikája. Azóta bezeg kiderült, hogy ez a fogyatkozás képviseli az igazi államférfiúi kvalitást a mai Ausztriában. Mert ami politika ott nyüzsg, az mind rossz; használható osztrák államművészet pedig csak egy van: az, amelynek nincsen semmiféle politikája. Világos tehát, hogy a mostani válság folyamán Gautschnak föl kellett ismét bukkannia azon a sülyesztőn, amely a Thun-kísérlet előtt elnyelte. De épp oly világos, hogy ennek az észszerű kombinációnak, éppen mert észszerű, azonnal meg kellett hiúsulnia.

Igy is történt. Gautsch ma reggeltől ma estig komoly miniszterelnök-jelölt volt Ausztriában. Este aztán meghiusult az egész kombináció. A külső jelek arra vallanak, hogy a cseh vezetés alatt álló jobboldal buktatta meg. Az a szláv-federalista többség nem akar abdikálni. Jogot tart az élethez, mivel léteznek, és a politika irányításának hatalmához, mivel többség. Hogy Ausztria nyilván belepuzztule többséguralmába, azzal a jobboldali urak vezetői édes-keveset törődnek. Kimondják kereken, hogy a Lajthán tul élő szlávok nem hajlandó áldozatokat hozni az osztrák államérdeknek. A nemze-

tiségi önzés tökéletesen elfojtja bennük az osztrák hazafiságot. A többségnek ilyenét jellegével tökéletesen megegyez a kisebbség hangulata. Az se jobb a Deákné vázsnánál. Valamint a jobboldal mindenáron a németeket akarja fojtogatni, azonképpen a németek is a szlávok ellen akarnak kormányozni minden áron. Még Ausztria létfeltételeinek árán is. Sőt még azon az áron is, hogy ez a tülekedés megtámadja a monarkia közjogi kapcsolatait. A korlátlan önzés rossz tanácsadó, még rosszabb a féktelen szenvedély. Ausztriában pedig az önzés szenvedélyének tanácsára hallgat ma mind a két tábor, a német is, a szláv is. Ne áltassuk magunkat: ez az állapot forradalmi jellegű. Forradalma a partikuláris nemzeti érdekeknek az osztrák államiség ellen.

Azt mondják erre a mi függetlenségi honfitársaink, hogy ime zátonyra jutott a közjogi kiegyezés. Dehogy jutott zátonyra. Nincs annak semmi baja. Kóros tünetek igenis mutatkoznak a közjogi kapcsolat táján, de nem a kiegyezés beteg, hanem Ausztria. Valamiféle közjogi kötelek akkor is volna közöttünk és Ausztria közt, ha fennállana az a perszonál unió, amelyre a függetlenségi párt áhítzik. Nyilván lazább lenne ez a kötelek a mainál, de azért kötelek volna ez is. S kérdjük, vajjon ha ilyen esetben ugyanaz a kórság fogná meg Ausztriát, amely mostanában dul a Lajthán tul, józanul lehetne-e s igazságosan szabad volna-e Ausztria betegségét a perszonál unió csödjének bizonyítéka gyanánt feltüntetni? Ne bántuk a közjogi kiegyezést olyan dolgokért, amikben ártatlan. Ha rendbe jönnének Ausztriában a dolgok s mihelyt rendbe jönnének, azonnal kiderülne, hogy a közjogi kapcsolat egészséges maradt s nem volt oka semminek. A kérdés csak

az, vajjon helyreállhat-e még az állam normális rendje a szomszéd államban? Az orvoslást mi nem látjuk valószínűnek, de viszont lehetetlennek sem tartjuk. Persze, ma már erős, talán végzetes rázkódások nélkül nem menne a dolog. De a visszanyerendő egészségért mindig érdemes kockázatot vállalni, a tespedésért soha. A nyomorult tengődés helyett következetes politikát kellene valahára inauguralni, még pedig *erélyes* politikát és *osztrák* politikát. Vissza kellene csinálni az utolsó huszonöt esztendő valamennyi hibáját. Szakitani kellene a reakció dédelgetésének és a federalizmus titkos bátorításának rendszerével, amely kiváltotta a centrifugális törekvéseket és fokozta erejüket és merészségüket. Ki kellene újra bontani a szabadelvű haladás zászlaját s a nemzetiségeket kulturtartalmuk szerint részesíteni a hatalomban, de úgy, hogy a jogállamnak pártatlan igazsága legyen valamennyiök osztályrésze.

Talán még nem jönne későn az ilyen visszafordulás. Minden esetre meg lehetne, de meg is kellene tenni ezt a kísérletet. De egész szívvel kell hozzájárulni az állami regeneráció e munkájához, nem pedig azzal a csoszogó félszességgel, amely eleinte divattá s aztán uralkodó rendszerré lett Ausztriában. Akiknek kezében van a döntés hatalma odaát, gondolják meg azok, hogy elvégre Magyarország sem nézheti vég nélkül való türelemmel az ott végbemenő bomlási folyamatot. Az 1867-ben megalkotott közjogi rend, amelyhez a magyar nemzetnek tulnyomó többsége őszinte meggyőződéssel ragaszkodik, államilag egységesen szervezett s parlamenti alkotmányval kormányzott Ausztriát föltételez. Ám odaát elkallódófélben van az állami egység s nyavalyatörős a parlamenti alkotmány. Ahol tör-

TÁRCA.

A sáremberek.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Ifj. Hegedüs Sándor.

Különös faja az embereknek az a szürke tömeg, amely élete egész folyamát az anyaföld sártalajába ékelődve éli le, a sárban, melyből született, melyben kaparászva, ásogatva lemorzsolja életét, hogy ismét visszabujjék a ártas-lajba. Más szekta ez, mint amely a mi szemhatárunk területén mozog. Ezek a szemhatár alatt vannak s így a mi világunkban nem jelennek meg sohasem, csak dobogásukat, melyet munkájuk hallat, meg jajgatásukat halljuk meg néha. S akkor esudálkozunk, honnét jön ez a hang, hisz olybá tetszik, mintha a lábunk alól szólna, onnét sirna elő. Ez a fájdalmas nyüszörgés, mely a szenny és a sár régióiból koronkint felverődik, a sáremberek hangja, melylyel elarúlják, tudtul adják a világnak létezésüket, ismeretlen kinjajkát. S aztán ismét esond lesz és az emberférgek ismét ásnak tovább s lassu kaparásukkal igyekeznek megmozgatni lábunk alatt a föld kergét, hogy egyszer ők is napfényre érjenek, levegőhöz jussanak. Pedig az ő szegény, vértelen agyvelejük nem bírja a levegő erejét, elkábulnak tőle, s mint a megbabonázott lelkek, részegen egymásra buknak, mert éretlenek még a levegőre. S mindig és mindenütt ott vannak ők a csatorna sikátorában épp úgy, mint a pince rejtékében. Az ő különös, titokzatos, zárkózott voltak az, mely felizgatva idegeinket, a kíváncsiság ingerével csalogat maga felé az ő birodalmuk rejtékébe.

Az utca szélén deszkadobogó volt a gyalogjáró s mögötte vagy tíz méter mély gödör mélyedt be a föld kergébe, amint egy csapat ember-

kéz ütemszerű munkája fölfeszegette a talajt. Homályos este volt, olyan félhomályforma, mely úgy látszik szükséges is ezeknek a sárembereknek. Az ő különös egyéniségüknek kiegészítője ez. Egy pár lámpajelző volt lerakva az ut szélére. Vérpiros síró szemekkel olybá tüntek, mintha a pokol kapuját őriznék. Az a gödör fejnyílása volt, hol a lefutó deszkalépes képezte a bejáratot. Főnt a nagy gyomru gödör fölött egy-két ivlámpa kóválygott, de nem birt a sötétben teljesen erőt venni, úgy hogy minden munkás csoport mellé még egy-két fáklya is le volt tűzve. Füstölgő, lobogó fáklya, mely lobbanásszerű erejével néha-néha különös fényt vetett a görnyedő emberesoporra. Csakány és kapa, ezek voltak szerszámaik, melyekkel zuhanásszerűen ostromolták a talaj kavicsos kergét, melyet a lecsapódó esőviz a hordalék földdel egy sárrá varázsolt át. S ezek az ismeretlen, összeverődött emberek ezt a nyúlós földet kaparták és hordták föl a gödör szélére. Kedvem támadt, hogy közelebből megbámuljam ezeket a különös, félhomályos alakokat. A két piros lámpa mellett ráléptem a dobogó hidra és a lépeső-alkotmányon alakusztam a gödör birodalmába. Különös tartomány volt ez a nagy gödör, egészen más ország, mint az, mely oda fent él, az utca színén, két emeletnyire az üreg mélyétől. Az emberek is mások benne, mint odafönt a kövezeten, homályosabbak, de érdekesebbek. A lépeső egy pihenőben ért véget, mely egy palló-utban folytatódott. Ez a kis megyeforma fadobogó már a sár-birodalomra volt ráfektetve, ez már a sáron nyugodott, ugyanazon a sártöme- gen, melyben az emberalakok dolgoztak. A fáklya erős füstöt vert fel néha, mely koromszerűen csapódott az emberesoporra, kik úgy tüntek fel, mintha összenőttek volna a sárral, melyben tipródtak. A sarok táján deszkából és léből összeüve, valami monedék volt rögtönzve, az egész pár gerendából állott, melyre

földképpen deszkaborító volt huzva, az alja pedig kipallózva törmelék fával. Ezen a kis szigeten, — mert ilyen volt az izsapos sárban — mint valami gubók, álmora térve pihentek a munkások. Olyanok voltak, ott összebujva, mintha nagyfejű hernyóférgeknek vázalakjai lennének, amint magukat szürke terítőkhöz pólyázva elnyugodtak. Ez a pihenő had volt, mely a sáron elnyújtózott, miatt a többi ott köröttük gyurta és tépte föl a sarat, hogy mind mélyebben süppedhessen be a föld mélyébe. A fáklya vörösös fényt adott, amint a földbe szurva lobogva égett, a fény ereje erősen kiszinezte a vezető munkás silhouette-jét, amint egy kissé kilépett a munkás-sorból. Nem volt rajta annyi sár, mint többi társán, de azért megtartotta titokzatosságát, meg- lehetőleg szűkszávu volt.

— Palotának készül; mi csak a sarat hordjuk el, meg a köveket rakjuk le, addig míg a földszinre ér a ház alapja, — aztán elmegyünk új munka után. Ez az életünk!

Evvel ott hagyott és elment a sarok felé és ott a gubókat költögetni kezdte. Azok lassan mozdultak meg, lassan másztak elő. Egyenest a fáklya felé mentek s ott beálltak a sár közepébe, hogy új erővel kapjanak munkába. Minden héten egyszer szállnak fel a gödörmélyből, hogy eltűnjenek a lebujszókban, míg az új munkaidő el nem kezdődik. Az a gödör az ő birodalmuk, annak határai között laknak, dolgoznak, halálukat is ott lelik, talán ott is születnek. Ez a sáremberek életrajza és környezetük leírása; ez a sáremberek bevezetése a nagy világba, a sárembereké, mint önálló fogalom.

Mert meg kell különböztetni őket a gyárban nyüzsgő munkás néptől. Ezek magasabb rendbeli élő lények, legalább két-három réteggel magasabb társadalmi légkörben laknak, mint a sáremberek. Ezek a legalább, ennél mélyebbre már menni a társadalomban nem lehet, ez a feneké már annak

vényeink s a geográfia szerint Ausztriának kellene állania, ott már jó ideje alig látunk egyebet egy csatatérnél, amelyen a szláv és germán nemzeti érzés viv egymással öldöklő harcokat. Tessék valahára Ausztriát restaurálni. A nélkül nincs sem nagyhatalmi tekintély, sem a maga erőtartalma által biztosított monarchia, sem tartós és megbízható közjogi kapcsolat.

Az első ülés.

Budapest, szeptember 28.

Mindig megvolt annak a biztos ismertető jele, ha miniszter haladt keresztül a folyosón. Két-három fiatal titkár ott kergetőzött előtte, mint valami pillangó, Pulszky Gusztí okvetlenül melléje szegődött, mint valami mentor és Perczel Béni mindig ott suhogott utána, mint valami hosszú slepp. Az emberek, ha messziről látták az ilyen csoportozatot, vaktában rámondták:

— Miniszter megy arra!

De ezen a mai ülésen még a minisztert sem a régi nyomokon kellett keresni. A kis titkárok ugyan most is ellepik a folyosót, de csak egymással mulatnak, mert a minisztereket elfogja előlük a sok honatya. Pulszky is ödöng még a folyosón, de már nem akad senki, aki kérne a mentorságából. Legfőleg ha Demkó Pál hagyja még tőle megfogni magát, de Demkónál nincs a világon elégedettebb ember s azt Pulszky sem tudja elkészeríteni. Perczel Béni meg minden szerepéből kiesett. (Istenem, ha egyszer jegyző sem lehetne!) Nincs sereg, amelyet hajtani kellene, nincs veszedelem, amihez telefonon kellene beszélni a tábor és nincs miniszter, aki vele akarna üzeneteket küldeni.

Más az egész folyosó. S a vidámabbak felvetik a kérdést:

— No, miről tudod, hogy miniszter jön?

— Arról, hogy mindegyiknek függelenségi az adlátusa.

Aminthogy igaz is volt. Ahány miniszter a t. Házba sietett, mindegyikhez szegődött egy-egy kuruc. A Széll Kálmán oldalán suttogva járt Kossuth Ferenc, Lukács Lászlónak Boda Vilmos jutott kíséretül. Hegedűs Sándort gróf Benyóvszky Sándor kapta el. Darányi Ignácnál már föl se tűnt, hogy egész csomó függetlenségi gazda állt az árnyékába. De annál kedvesebb volt a báró Fejérváry Géza felvonulása: — az ő oldalán apró

az iszap meg a sárréteg, mely bármely országból folyik is össze, nem zavarja fel egymást, mert színe, faja ugyanaz, megkülönböztetni nem lehet. Ok egyek minden nép társadalmában, ők a Sáremberek. És különösen és meglepően, úgy amint a kozmopolita magasrendű arisztokrácia minden népnél megérti egymást, úgy ezek a penészfajta alsórendű emberállatok is minden zökkenés nélkül egybe folyva, egygyé lesznek. Tehát a két véghatár a kék vér és a Sáremberek.

Az a gyenge lelkű Kék vér birodalom, eléggé ismert tartomány, mindenki mohón fut most is arra felé, hogy őket megértse, utánozza, pedig légtörők, birodalmuk nem oly érdekes, mint az emberférgéké, a sárembereké. Amaz unottan kihasználta terület, ez új különös tartomány, melynek ősnálló levegője, sajátos színe van. A sáremberek országa, beteg levegőjével, homályos szürkületserű színével; az új, különös világ, mely a földet turó gépek homályában, azoknak árnyéka alatt, született meg s most lassan, nagyon lassan fejlődik ki. De egyszer eljön az ő uralmuk ideje is, mikor ásót, kapát ragadva lehánnyják magukról az őket elfedő réteget s oda állnak, szembe szállnak az utca hosszát tipró embernéppel.

Akkor majd, mikor levetik magukról a szürke határozatlan félhomályt, rettenetes alakban fognak feltűnedezni abból az ismeretlen régióból, amelyet mi utcalakók nem ismerünk s amelylyel nem is törődünk. Ki bánja azt, hogy lába alatt mi van elrejtve a kövezet alatt, ki bánja azt, ha a sárban emberférgék vonaglanak! Csak mikor koronként megdagad a sár és felszínre csap, akkor iszonyodunk meg annak szokatlan, undorító hatalmától.

Jó ideig várakoztam még a gödör-mélyben. A fűzadt alakok elkullogtak a tanya felé. Szürke piszkos papíresomókat kezdtek bontogatni s aztán lassan rágeszálltak estebédjükre. Kezük sárrétege egybe vegyült az étel zsírával és az elmaradhatlan sár táplálékukba is behatolt. Ezek

lépésekkel a legöregebb kuruc tipegett, Madarász József.

Mégis, ő legalább hangosan beszélt, hogy azt ne higgyék valahogy, mintha a hazából árulna el egy darabot. Kihangzott a folyosó végibe, ahogy kedélyesen pattogott:

— Elviszlek Aradra, kegyelmes uram.

— Magad sem méssz te, bátyám — ingerkedett a miniszter.

— Megyek, hogyan mennék! Még birom az utat — bizonykodott az öreg Madarász s amit azontul mondott, bizony már elnyelte a miniszteri szoba, ahol ma sok sűrű tanácskozás eshetett, mert egymásután hozták ki a függetlenségi urak a friss híreket. S ezek a hírek is mások voltak, mint valaha. Akkor minden ilyen hír azt jelentette, hogy vihar van keltezőben; most a bejelentett viharból is elszedett valamieskét minden hír. A végén nem is maradt meg a viharból semmi. Pedig hát annyi mindenképpen maradhatott volna, amennyit a — vajda jelzett már hetek óta erre az ülésre. Az is elég lett volna. De a t. Ház szeszélyes bölcsével megessett az a kis malheur, mint már annyiszor, hogy — elkészt. Valahol bizonyosan volt, de a parlamentben nem.

Mondták sorra a vezérek:

— Napirend előtt nem beszélünk ma. Megmondta a miniszterelnök, hogy ő is azért halasztotta holnapra a munkarend bejelentését, mert ennek az ülésnek nincs is napirendje. S ki beszélhetne napirend előtt, mikor nincs is napirend?

Aztán a másik:

— A Hentzi-kérvényeknél nem lesz vihar. Azt mondta a miniszterelnök, hogy maga sem ellenzi, ha a t. Ház utasítással adja a kérvényi bizottságnak, hogy soron kívül tegyen jelentést a kérvényekről.

S volt még tovább is:

— Holnap sem lesz vihar. Megmondta a miniszterelnök, hogy a vértanúk emlékének napján nem lesz a t. Háznak ülése, sőt alighanem küldöttség is megy az aradi szoborhoz. A kereskedelmi miniszter már a — különvonalat is kilátásba helyezte.

Hát így nem volt egészen eredménytelen, hogy a minisztereket megkörnyékezték a kurucok. Egy csomó jó hírt hoztak tőlük. S hogy ezenközben elvitte a szél a viharfelhőket, senki sem bánta. Csak a vajda bánhatta volna, ha a vajda egyáltalán jelen lett volna. De nem volt.

az alakok át voltak itatva sárral, olyannyira, hogy még táplálékukban is megjelent az őket körülvevő föld. Eji tanyájuk, melyen a félhomályban meglapultak, csak olybá tűnt, mint valami fereg-tanya, mely az anyaföldbe van rejtve. Az a csapat fáradt munkás hamar fészket rakott s mintha megdermedt volna, úgy összehuzódzott alvóféliben.

Lábaik alájuk csuszak, szürke palástjuk rájuk borult, kezük fejük alatt feküdt, s olyanok voltak, mint egy nagyobb fajta sár-buckó, föld-rög, mely épp egy arasznyira a gödör földből kiemelkedett. Szegény „Sáremberek,” senki sem törődik velük, a munkaadó is csak a vezetővel beszél, nekik maguknak szólni is csak ez uton lehet. Minden őket bántja, a leverődő eső vize, mely munkáikat megnehezíti, még a lobogva égő fáklyalángnak maró füstje is korom alakjában csapódik ő rájuk, hogy még szürkébbé tegye őket, még feketébbé, még jobban hasonlónak az anyaföldhöz, melyből kiemelkedni nem tudnak. Szegény „Sáremberek.”

Egy darabig elnéztem még a földet ásó embernépet, meg az elnyugodott embervázakat, aztán megfordultam, hogy elhagyjam a gödör fenekét. Egy-két emelőgép csikorogva fordult meg sarkaiban, amint a nehéz földcsatát fölemelte, kidobta az utcaszínre. Minő éretlen föld volt az, még a szürkületben is meglátszott erőtlen színe, épp oly határozatlan volt, mint azoknak a lent kűzködő embereknek körvonala. A piros szemű lámpaajtó mellett kellett elhaladnom; akkor nem láttam még az embereket, csak munkájuk zuhogása hallzott, amint tudtul adta, mit művelnek ott a föld alatt. Mikor távolabb értem a gödörbirodalomtól, a kapa zuhogása is tompulni kezdett, csak a gépek csikorogása vált élesebbé, amint kibontakozott a tompa hangzavarból. S ekkor különösnek tűnt fel előttem az a síró hang, melyet a nehezen mozgó földkötő gépek hallattak; mintha az a esőndes jajgatás, mely az ő gépszerkezetükből előtör, nem az ő síráruk, de azoknak a kűzködő, névtelen embernek el nem ismert „sáremberek”-nek. kinaikat takaró. elfoittott zokogása lenne.

S akkor valami kacagás morajlott át a folyosón.

— Hol van Eötvös Károly?

Ugron Gábor tüzelt az újságírók előtt:

— Csak be akarta megint lovalni a függetlenségi pártot. Mintha ez a párt megbirna két nagy harcot egymásután! Kűszöbön a nagy közjogi kérdések s akkor ő a lelkére venné, hogy a párt adja ki a puskaporát egy bolond szobor miatt, amit elvégre még sem lehet megrohanni. Bánja is ő! Csak hecc legyen és fogyjon a puskapor idő előtt...

Már ott kerengett a nagy tábor az üvegvető alatt. A gyászoló horvát miniszter hijján az egész kormány, aztán a képviselők, régiek és újak, — csak két ember nem volt látható a keresettek közül: a generális és a vajda.

Az elnök megrázta a csengőt.

— Felolvastatom a megnyitó királyi kéziratot!

A kas morajlott tovább, hiszen ismeri a kegyelmes kéziratot. És morajlott zavartalanul akkor is, mikor az elnök megemlékezett a halottakról és megemlékezett az ujakról. Perogtek az új nevek: Fassie... Vészi... Ponori... Bethlen... Vörösmarty... A kas csak zuggott tovább. A kassai színház mai megnyitójára szívesen látja vendégeit a t. Ház leránduló tagjait: ez is kit érdekelt volna, holott a megnyitó előadásra már egy kicsit nehéz volna idején eljutni? De aztán az elnök a kérvényeket veszi sorra.

S im a szélsőbalon csend támad. Csak egy hang furdók a levegőbe:

— Halljuk azokat a kérvényeket!

Zsong a karzat közönsége, megáll a völgy morajlása. Mi lesz? És Perczel Dezső még ravaszkodik, a legvégére hagyja az érdekesebb kérvények bejelentését. Ám annak is üt a perce. És egyszer csak bejelenti a Hentzi-kérvényeket.

Akkor már talpon volt Kossuth Ferenc:

— Ezek a kérvények a nemzet nagy rétegeinek véleményét tolmácsolják. Helyén volna, ha a t. Ház utasítaná a bizottságot, hogy tizen-négy napon belül tegyen jelentést a kérvényekről.

— Ugy van! — zuggott egy pár ember.

— Nincs ellene kifogásom — hangzott már a Széll Kálmán miniszterelnök válasza.

S szinte hallzott a karzat megjegyzése:

— Megvan a paktum!

— — — — — Egyéb pedig nem is történt.

Valami esodálatos síró hang, mely onnét a föld alól száll föl, ahol azok az ismeretlen emberek laknak, akiknek nincs más hangjuk, csak az, mely zokogva tör elő a föld alól; csak az, mely kinjait elárulja. Szegény földalatti emberférgék! Szegény, halavány sáremberek!

Déryné álma.

— Drámai jelenet —

A kassai új színház megnyitására írta:

Váradi Antal.

SZEMÉLYEK:

Déryné Rózsa } a kassai színjátszó társaság tagjai.

Egressy Gábor } a Nemzeti Színház s a jelenlegi kassai színház tagjai.

(SZIN: Déryné igen-igen egyszerű kis öltözészetű a régi kassai színházban. Megfelelő szegényes butorzat, egy, azon korbeli öltözésszal. Rájta két fagygyertya ég. Ez az egész világítás. A függöny felgördültével Déryné azon korbeli sétatolietében, nagy szalmakalappal, az oldalajton sietve belép, megdöbbenve megáll, halgatódik. E pillanatban az ügylet csengőtűje hallatszik.)

Déryné (megkönyebbülten):

Hála Istennek! Még nem késtem el! Jaj de megijedtem! (Vékony csipkekendőjét lekanyarítja válláról, egy székre dobja, kalapszalagát hirtelen megoldja, a kalapot az öltözésszaltra teszi. A kalap leesik.) Jézus Máriám! az egész délutáni mulatságon megfritztek, édes kalapom, — most este kerülés veszedelembé? (Gondosan fölveszi.) Csiesi, kis kalap, csiesi! Miben játszám „Inklét meg Járkót”, meg a „Schweitzer-familiát”, ha te nem volnál? (Lépteket hall, halkan föliskolt, hirtelen az öltözésszaltra elé ül, kezébe kapja a nyulábat s mintha festené magát.) Valaki! Bizonyosan az inspicieus! (Hátrafordul lovpa, — megpillantja a belépőt.) — nem, — Egressy Gábor!

Egressy Gábor (félíg benyitja az ajtót, kopogás után):

Szabad, Déryné ifiasszony?

Alig husz perc alatt be is végződött az az ülés, amelyre Eötvös Károly *vihart* ígért. De ugy kell lenni, hogy a vajdának mégis erősebb oldala a — humor. Milyen jól meg tudta nevetetni a t. Házat, hogy nem jött el!

A méltóságos urak később szállingóztak a Múzeum márványtermébe, hogy ők is meghallgassák a megnyitó kéziratot. Sokkal több volt itt a figyelem és sokkal több az unalom. A méltóságos ur azonban kevés volt. De ennek talán a korai idő is oka lehetett, hiszen még csak egy óra volt délután!

Báró Vay Béla elnökölt. Elparentálta a szünet halottait (de a váci püspök az ország halottja is volt), aztán bejelentette az új főrendeket, akik közt volt egy két nagyon szimpatikus név: a *Bittó István*, a *Goldis János*. Végezetül pedig a kalocsai érsek ő eminenciája szokás szerint megkérte az elnököt, hogy a király nevénapján tolmácsolja a trón számolyánál a főrendek hódolatát. Az a pár megjelent méltóságos ur eszöndesen helyeselt. És vége.

De nem.

Valaki a méltóságos urak Házában is feltűnt a távollétével. Magyar, mint a vajda, de valamivel szorgalmasabb. Mindig el szokott jönni, de most nem jött el. Most viszi Szicília felé ifju feleségét...

A képviselőház ülése szeptember 28-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Perczel Béni és Major Ferenc.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Hegedüs Sándor, Darányi Ignác, Wlassics Gyula, Széchenyi Manó, Fejérváry Géza, Plósz Sándor.

Elnök: Üdvözlöm a Ház t. tagjait és felkérem, hogy mindenekelőtt sziveskedjenek a kegyelmes királyi leiratot meghallgatni. (Halljuk! Halljuk!)

Perczel Béni jegyző: (Olvassa a királyi leiratot.)
Elnök: T. Ház! A királyi leirat felolvasatván, most már a Háznak a szünet utáni ezen első ülését megnyitottnak nyilvánítom.

A királyi leirat tudomásul vétetik és a főrendi-házhoz átküldetik, mire a Háznak ezt a határozatát nyomban hitelesítik.

(Az elnök bejelentései.)

Elnök: Bemutatja a miniszterelnök átiratát, melylyel tudatja, hogy a király születésnapja alkalmából kifejezett üdvözlésért köszönetét nyilvánította. Bemutatja a belügyminiszter átiratát, melylyel értesíti a Házat, hogy a király névnapján október negyedikén a budavári főtemplomban délelőtt 10

Déryné:

Szabad, lelkem, mert már készen vagyok. Egnémely karakter-vonást tézsek még, aztán —

Egressy (nézeti a toaletjtét):

Ej, ej, ifjasszony, készen? Mintha a hajatját egy s más tövises ág megtépdelte s a ruháskáját, cipőcskáját az uti por belepte volna? Mi?

Déryné:

(Nagy zavarban, amint E. szemléli, hol a haját tekarná el a kezével, hol a ruháját simítja, hol a cipőcskáját rejti a szék alá.)

Maga Egressy mindent meglát, nem hiába van sasszeme, de hát — édes Gáborkám...

Egressy:

Jó, jó, Rózsika ifjasszony. A mai estén ugyan a direktor személyét képviselem, még sem veszek róla hivatalos tudomást, hogy a statutumok szerint estvéli hat órakor nem vala a városban.

Déryné (felesattánó jó kedvvel):

Ejh, ha így van, akkor elmondok mindent! Édes Gábor! Nagy kanállal ettünk! Eötvös báróné, a főispánné ő méltósága, a mi kedves pátronánk hívott meg vendégségbe, ki a szőlőjébe — ott volt a direktorunk is — báró Berzeviczy Vince —

Egressy:

Hát a tagok?

Déryné:

Az asszonyok mind ott — Kovácsné, Vályiné, Szentpéteryne, Telepyné mind ott, — a férfiak közül is csak maga hiányzott — mért is nem volt ott?

Egressy:

Édes ifjasszony, nekem a theátrumbéli kötelesség előbbrevaló mindennél. Nincs az Istennek az a nagy ura vagy szüreti mulatsága, a melyért én a jelenetemet elmulasztanám!

Déryné:

Tudom, tudom, édes szentem! Maga a mi

órákor ünnepélyes szent mise lesz. A Ház megbizta az elnököt, hogy ő felsége névnapja alkalmából a képviselőház hódolatteljes szerencse-kívánatait a szokott módon tolmácsolja. Majd bejelenti Fejérváry Károly, a bethleni választókerület országgyűlési képviselőjének halálát. A megboldogult, mint az elnök mondta, annak idején karddal kezében is híven szolgálta hazájának ügyét s haláláig a Háznak rokonszenves tagja volt. Indítványára a Ház jegyzőkönyvben adott kifejezést részvétnék. Jelenti továbbá, hogy gróf Andrássy Géza nagymihályi képviselőnek megválasztása óta 30 nap eltelt a nélkül, hogy a választás ellen kérvény adatott volna. Ennek folytán gróf Andrássy Géza képviselő véglegesen igazolatik. Bemutatja az üresodésbe jött kerületekben a nyári szünet alatt megválasztott országgyűlési képviselő megbízóleveleit és pedig megválasztottak: Fassie Tódor, Bihar vármegye, oszéki, Fészi József, Szeben vármegye, szécsébesi, Ponory Sándor, Hunyad vármegye, hátszegi, gróf Bethlen Bálint, Szolnok-Doboka vármegye, bethleni, Vörösmarty Béla, Nyitra vármegye, számbokréri választókerületben. A megbízólevelek megvizsgálás és jelentéstétel végett kiadatnak az igazoló állandó bizottságnak. Bemutatja Ponory Sándor képviselő levelét arról, hogy törvényszéki elnöki állásáról lemondott. — A bejelentés tudomásul vétetik.

Bemutatja az elnök Kassa város közönségének feliratát, amelyben új színházának folyó hó 28-ikán, tehát a mai napon leendő ünnepélyes megnyitása alkalmából a képviselőház tagjait meghívja. Felkéri tehát azokat a képviselőket, akik ez ünnepélyen megjelenni óhajtának, hogy rögtön az ülés után az elnöki irodában jelentkezzenek.

(A Hentzi-szobor áthelyezése.)

Elnök: Bemutatom a szegvári választókerület polgárainak Mülek Lajos képviselő által beadott kérvényét a Hentzi-ünnepség tárgyában; a szigetvári választókerület polgárainak Olay Lajos a nagyszalontai választókerület polgárainak Balogh László és végre a Ceglédén tartott népgyűlésnek Kossuth Ferenc által beadott kérvényét a Hentzi-szobor ügyében.

Kossuth Ferenc: T. Ház! Minthogy a Hentzi-ügyben a Házhoz intézett kérvények nem sok tanulmányozást igényelnek, ennek következtében azt a kérészt intézem a t. Házhoz, hogy utasítsa a kérvényi bizottságot, hogy e tanulmányozást a legrövidebb idő alatt végezze el és tegyen jelentést a Háznak mindenesetre 15 nap lefolyása alatt. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: A miniszterelnök ur kíván szólni.

Széll Kálmán miniszterelnök: Miután arra már csakugyan vannak precedensek, hogy a t. képviselőház egyes kérvényeknek bejelentése alkalmával azoknak természetéhez képest a sürgősséget kimondotta és utasította a bizottságot, hogy esetleg egyik vagy másik kérvényt előzetesen és sürgősen vegyan tárgyalás alá és miután csakugyan óhajtandónak tartom, hogy ezen kérdésben a határozat nemsokára, lehetőleg rövid idő alatt bekövetkezvén, e kérdés állandóan napirenden ne álljon, nincsen ellene kifogásom, hogy

a Ház utasítsa a kérvényi bizottságot, hogy ezen kérvényeket lehető sürgősen tárgyalja és a Háznak azokról jelentést tegyen. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Így tehát mindezen feliratok és kérvények tárgyalás és jelentéstétel végett kiadatnak a kérvényi bizottságnak azzal, hogy a legutóbb felolvasott, a Hentzi-szobor kérdésére vonatkozó négy kérvényt soron kívül sürgősen tárgyalja és jelentését bemutassa. (Helyeslés.)

Az elnök javasolja a Háznak, hogy a holnapi napon délelőtt 10 órakor ülés tartassék, melynek tárgyát a legközelebbi ülés napirendjének meghatározása képezze. A Ház így értelemben határoz.

Az ülés végződik 10 óra 35 perckor.

A főrendiház ülése szeptember 28-án.

— Kezdeté déli fél 1 órakor. —

Elnök: Báró Vay Béla.

Jegyzők: Gaál József, gr. Széchenyi Bertalan. A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor, Hegedüs Sándor, Wlassics Gyula, báró Fejérváry Géza.

Elnök: A királyi leirat felolvasása után a főrendiház elnapolt ülését újból megnyitottnak jelenti ki.

Tudomásul vette aztán a Ház a király köszönetét a születésnapja alkalmából kifejezett üdvözlésért, mire az elnök meleg szavakkal jelenti be Schusztér Konstantin váci püspök és Zichy Gábor, a főrendiház választott tagjának halálát. A Ház jegyzőkönyvében fejezi ki részvétét s a váci káptalanhoz, illoive gróf Zichy Gábor családjához részvétirát intéz.

Az igazoló bizottság jelentése alapján fölveték a főrendek jegyzékébe: gróf Zselénszky Róbertet, Goldis Józsefet, Sevcics Mitrofan püspököket, ifj. gróf Zichy Ödönt, gróf Bethlen Aladárt és Bittó Istvánt.

Császka György kalocsai érsek: Nagyméltóságú elnök ur! Méltóságos főrendek! Minél inkább szemléljük és esodáljuk azon soha ki nem fárado atyai gondoskodást, melylyel dicsőségesen uralkodó Feleséges urunk és királyunk országai és népei javát alkotmányos uton a jog, törvény és igazság alapján előmozdítani és mély bölcsességével biztosítani törekszik, annál nagyobb hódolattal és hálás meg hatottsággal tekintünk fel abba a magasságba, ahova őt a kegyes isteni gondviselés és saját dicső uralkodó erényei emelték.

Meg vagyok gyűsződve, hogy a méltóságos főrendek közbőlhat tolmácsolom, indítványozván: kérjük fel elnök ur ő nagyméltóságát, hogy ő császári és apostoli királyi felségének, legkegyelmesebb urunknak és királyunknak október hó 4-ikén ünnep leendő dicső népnapja alkalmából tegye le a legmagasabb trón számolyára legmélyebb hódolatum és törhetlen hűségünk nyilvánítását és adjon egyszerű smind nevünkben kifejezt szívünk mélyéből fakadó imáinkba foglalt legjobb, legzöndébb üdv- és szerencsekívánatainknak. (Tetszés.)

Elnök: A Ház így határoz.

Végül a jegyzőkönyvet hitelesítették.

Egressy (kimenőben):

Kezdetre idenezek, csak végigjáróm az öltözőket! Ma Kazinczy Ferenc is itt lesz! Jönnek a megyegyűlésre! 2630 rhénes forintokat gyűjtöttek össze a javunkra! Barthának, szegénynek pedig, mivelhogy nem volt ruhája, báró Berzeviczy száz váltóforintokat adott.

Déryné:

Az Isten is áldja meg érte! Jaj, de hát siessünk. Szegény Bartha! Pedig lesz ám abból színész, csak kievickéljen a nyomoruságból!

Egressy (az öltözőasztalra mutat mosolyogva, aztán el).

Déryné:

Igaz! Siessünk... Siessünk! (Egyre lassabban mozog s halkabban beszél, leporolja a cipőjét.) Pedig Isten látja a lelkemet... olyan fáradt vagyok, majd elalszom ültömben... de hát... játszani muszáj... ha a lelkemet kiadom is... Hol a rollém? (fölkéri a szerepet, s mialatt olvasgatja, fel-felnéz, egyre álmosabban.) Ezt a kis notát már el is felejtettem! (dudolja):

Vissza, vissza melljembe
Ti bú s óhajások...

Istenem! Milyen asszony is az a főispánné! Olyan, mint egy királyné... (dudol):

Ti bú s óhajások...

Szép tőle, hogy egy megtisztelt bennünket szegény színészeket... Istenem! Jön-e vajh olyan idő, egyszer soká, hogy mindenki megbecsül bennünket?... Nem akartam szólni Egressynek, mert szegyelek még panaszkodni is...

Vissza, vissza melljembe...

ejh, nehogy elkeserítsem szegény Gábort... Ott volt egy rokonom is, Schenbach Pepi, a patikárus. Rám se akart nézni... kezét se adott... Azt mondta, hogy ilyen perszonával, aki csuffa tette a familiát azzal, hogy diátrumi komédiásnak ment, nem közlekedik... (Egyre keserűbben,

BELFÖLD.

Hiába várt felszólalások. A politikai indulatok hangosabb kitérőit várta ma a képviselőház karzati közönsége. E helyett kapott Kossuth Ferencről egy csöndes óhajtatást a Hentzi-szobor miatt tiltakozó kérvények sorsáról és a miniszterelnöktől egy éppen oly okos, mint előzőekny választ, amely a szélsőbal magaslatain is általános megnyugvást keltett. De október 6-ikának kegyeletos ünnepe sem került ma szóba. A Házban is csak kevesen tudták, hogy a váratlan csönd egy előzetes megbeszélés eredménye volt, amely Széll Kálmán miniszterelnök, Kossuth Ferenc és Olay Lajos közt folyott. Az ülés előtt ugyanis a miniszterelnök magához kérte Kossuth Ferencet és Olay Lajost s felkérte őket, hogy ha szándékuk volna akár a Hentzi-ügyben, akár október 6-ika dolgában már a mai napirend előtt felszólalni, halasztsák ezt holnapra. Megmagyarázta nekik, hogy a mai ülés napirendjének egyetlen tárgya a királyi leirat felolvasása, ez előtt pedig felszólalásnak nincs helye, mert még az elnök is csak a leirat felolvasása után teheti meg előterjesztéseit, tartsák tehát tiszteletben a házszabályokat, amelyek szerint ma a napirend előtt felszólalni nem lehet. Viszont nincs semmi kifogása az ellen, ha Kossuth Ferenc indítványa kapasan a Ház utasítja a kérvényi bizottságot, hogy a Hentzi-ügyre vonatkozó kérvényeket soron kívül sürgősen tárgyalja. Az október 6-iki ünnepélyt illetőleg is kérte a házszabályok tiszteletben tartását. A házszabályok szerint az arra vonatkozó javaslat bejegyzendő a Ház indítványkönyvébe; az elnök erről holnap jelentést tesz, mire a Ház az indítványt megokolása céljából napirendre tűzi ki. Ekkor fogja a kormány is kifejtetni a maga álláspontját az indítvánnyal szemben. Kossuth és Olay megnyugodtak a miniszterelnök kijelentéseiben és a holnapi ülés napirendje előtt szólnak föl a Hentzi-ügyben. Az ülés után pedig Kossuth Ferenc bejegyezte az október 6-ikára vonatkozó javaslatát a Ház indítványkönyvébe. Ugy halljuk, hogy a Ház holnapi határozatából Kossuth Ferenc a jövő hétfőn okolja meg indítványát. Megjegyezzük, hogy a miniszterelnök a kormány álláspontját ez ügyben nem ismertette Kossuth Ferencel, de mint egy függetlenségi párti lap írja, a kormány nem fogja ellenezni, hogy a Ház koszorút küldjön az aradi

végre sirva fakadt és sirósan éneklő a rollébeli dalt).

Vissza, vissza melljembe
Ti bús sóhajtsók . . .

(fejét a széktámlányra hajtja, álmosan): Vajh lesz-e ez valaha másképp? Lészen-e nemünknek tekintete, tisztessége a nyilvánvaló életben? Soha . . . soha . . . (elhaló énekhangon):

Vissza, vissza melljembe
Ti bús sóhajtsók . . .

(Elalszik.)

(Halk zene. A szoba hátsó függőnye felgördül. Az új kassai színház fényesen világítva, esti fényben látható. Déryné álomban kulcsolt kezével mozdulatot tesz. A kép lassan eltűnik.)

Egressy (a kép elmúltával az oldalajtón kopog. Betekint. Látja, hogy Déryné alszik):

Rózsika iflasszony, az Istenért! ugy-e megmondtam, hogy azok a sok világi mulatozások. . .

Déryné (felnyitja szemét):

Hagyja el, édes Gábor . . . mért nem hagyott még egy pillanatig aludni . . . olyan édes, olyan dicső álom volt. (Ülve marad s látomászerűleg beszél): Fényes neve, hire volt a magyar színészetnek országsherte. Hir, kincs, ragyogás környékezte mind. Fényes paloták épültek a szent magyar nemzeti címerrel a homlokukon és ezzel a fölirással: „Nemzeti Színház!” és a szegény munkás paraszt követ hordott hozzá, az iparos filléreit adta rá, a nemes urnó megfosztotta magát ékszereitől miatta! És kegyelmes nagy urak és fejedelmek jártak nézni a magyar színészet produkcióit és nagyságos asszonyoknak hívták a művésznőket és annyik volt egy napra, mint nekünk most egy holnapra van és a gögös Schenbach Pepi, (fölkel) aki nem akart nekem kezet nyújtani a szüreten és kinézett az atyafiságból, mivelhogy diatráné vagyok, (síróra-vált hangon) kezet csókolt és a familia büszkeségének nevezett engem, a Széppataky Rózsát! (Egressy keblére borul.)

vértanuk szobrára. Erre egyébként már precedens is van e szobor leleplezése alkalmából. A képviselőház 1892. október második ülésén indítványozta Hefi Ignác, hogy a Ház koszorút létesítsen az emlékszoborra és miután Szapáry Gyula akkori miniszterelnök kijelentette, hogy a kegyelet ilyen kifejezése ellen észrevétele nincs, Hefi indítványa határozattá emeltetett. Egyébként ugy értesülünk, hogy a képviselőház október még azt is el fogja határozni, hogy október 6-ikán ülést nem tart.

A pénzügyminiszter expozéja. Értesülünk szerint Lukács László pénzügyminiszter október 4-ikén vagy 5-ikén terjeszti elő az 1900. évi állami költségvetést a szokásos expozé kíséretében. A képviselőház erre elnapolja üléseit, addig, amíg a pénzügyi bizottság a költségvetést tárgyalja.

Az erdélyi evangélikus egyház szabványolása. Nagyszebenből táviratozzák az O. É.-nek: Az erdélyi ág. hitv. ev. országos egyház 19. közgyűlése aug. 14-én az állami szubvenció megadását és felemelését kérte a közoktatásügyi minisztertől. Erre a beadványra az országos konzisztóriumhoz leirat érkezett, amely szerint a kormány nem adhat olyan rendkívüli segélyt, amelyről az 1898. XIV. törvények nem intézkedik. A kormány egyben azt a kérdést intézte a konzisztóriumhoz, vajjon kérték-e evangélikus lelkészek jövedelmüknek az államkincstárból való kiegészítését. A konzisztórium azt válaszolta, hogy a lelkészek ezt nem kérték, és hogy az állami támogatást nem a lelkészek jövedelmének kiegészítésére, hanem más fontos egyházi feladatok teljesítésére kérte. A miniszter erre újra elutasította a kérelmet azzal a megokolással, hogy az 1899-iki állami költségvetésben a kért támogatásra nincs fedezet és a pénzügyi helyzet nem engedi meg, hogy a kormány mostanra vagy a közel jövőre rendkívüli támogatást helyezzen kilátásba.

A nemes-ócsai mandátum. A képviselőház hetedik bíráló-bizottsága ma délután 5 órára ülésre volt összehívva, hogy a megtartott vizsgálat eredménye alapján érdemleges tárgyalás alá vegye a kérvénnyel megtámasztott nemes-ócsai képviselőválasztás ügyét. A bizottság tagjai közül négyen jelentek meg az ülésre, ugyintam Barsay Kálmán elnök, Aidinger János, Örlény Kálmán és Puhovics József. Három bizottsági tag (Justh Gyula, Tomcsányi László és Szerb György) távol volt. Minthogy pedig a házszabályok értelmében a bíráló-bizottságok határozatképességéhez öt tag jelenléte szükséges, az ülést nem lehetett megtartani. Az elnök kijelentette, hogy október végén napjainak egyikére fogja a bizottságot újra összehívni.

Egressy (sóhajtván):

Szép álom!

Déryné:

Szép álom, amely nem teljesül soha! Vándorok, földönfutók leszünk mi villágnak végezetéig, akik collectából élünk, ha ránk untak s elfordulnak tőlünk gögös atyánkfiai. Hol van még az ország? Hol a dicsőség? Hol az általános ünnepeletetés? Nem teljesül ez az álom soha, — soha!

Egressy (büszkén felegyenesedve):

De teljesül! Megérik a kalász . . . megérleli lassan, de biztosan a hol fölkelő, hol lenyugvó nap, amelyet azonban nincs Józsué, aki megállítson, mert az a nap a mi hazafiságunk napja! És jön még oly idő, amikor Kassa színészetének melegágyából plántálják az ország szívének diszkertjébe a színészetet; jön idő, hogy ez a szinpad a művészet betlehemi jászola lesz; jön idő:

Hogy a színész fájának büszkesége,
Magyar nyelv ünnepeit apostola
S családja fénye lesz. . . S itt, e helyen,
Hol csak vendégül lát a honfi-kegy,
Köpalotában hirdetjük az igét,
Magyar nyelv szent, magasztos, hív igéit!
Leányom! Az az álom teljesül!

Déryné

(egyre növe reménnyel hallgatja s fellobbanó bizodalommal tekint rá, folytatja lelkesülten, majd imaszzerűleg leterdel.)

Ó add meg édes Isten e reményt!
Ne szálljunk sirba addig, míg nem láttuk
A mi eszünk szent diadalát!
Hogy a kik fáza, nyomorogva, küzdve
Szolgáltak vándorúton az igét,
Megérjük azt, hogy ez a magyar nemzet,
A melynek nyelvért, művészetért
Elhagytuk a családot, a családdal
A boldogságot, jólétet, nyugalmat,
A magyar nemzet homlokára tűzzön

Az országgyűlési szabadelvű párt szombaton, e hó 30-án este 7 órakor értekezetet tart, amelyen a képviselőház több bizottságában hiányzó tagoka fogják kijelölni.

KÜLFÖLD.

A német válság. A esatornájavaslatok bukásával beállt német kormányválság most abba az érdekes stádiumba jutott, hogy az összes, egymással összevesztett pártok keresik a bűnöst, aki a válságot felidézte. A konzervatívok és tömérdek barátjuk Miquel pénzügyminisztert okolják, az ellenpárt pedig Hohenlohe kancellárt. Ily értelemben napokon át heves tollharc folyt a két ellenfél sajtójában. E közben meghatározó jelentést játszódtott le: a két bűnbak meglátogatta egymást. És csodák csodája: a veszekedő lapok egy része leszerelt. A *Kreuzzeitung* például azt írja ma, hogy nem Miquel volt az ellentétek kiélesedésének okozója. Hohenlohe sajtója tehát abbahagyja a pénzügyminiszter üldözését. Lehet, hogy ily módon a válság elveszti életét és Miquel kevésbé viharos időben fog bucsut mondani a tárcájának.

Berlin, szeptember 28.

A Staatsbürger Zeitung, amely lap a pénzügyminiszteriumban történetekről jól van értesülve, jelenti, hogy Hohenlohe herceg tegnap Miquel meglátogatta és vele hosszasan tanácskozott. A lap szerint e látogatás a rendkívül élesen feszült belügyi helyzettel összefüggésben áll. Gróf Zedlitz a *Postnal* folytatott hírlapírói tevékenységéről nem önként mondott le, hanem a kormány által neki küldött ultimátum folytán, mert felszólították, hogy vagy mondjon le hivatalos állásáról, vagy pedig szüntesse meg hírlapírói tevékenységét.

Az osztrák kormányválság.

Budapest, szeptember 28.

A bécsi kabinetválság megoldásáról, mint tudósítónk jelenti, egész nap kergették egymást a legképtelenebb és a legellentmondóbb hírek, amelyeken lehetetlen volt eligazodni. Annyi már tegnap délelőtt bizonyos volt, hogy csak hivatalnok-miniszterumról lehet szó, tehát csak az volt a kérdés, hogy ki fogja megalakítani a kabinetet. E részben tegnap semmi elhatározás nem történt, mert a felség *Berndorfból* csak későn tért vissza Bécsbe.

Ma délelőtt, sőt még délben is egyedül báró Gausch volt előtérben; politikai körökben biztosra vették, hogy ő lesz a miniszterelnök. Egy félhivatalos lap tudósító jelentette is, hogy a

S tegye sirunkra legalább füzérét
Engesztelést a mult szenvedésért,
Tört szivekért, keserves vándorlásért,
Te édes Isten! Virraszd fel e kort,
Hadd teljesüljön álom jóslata!
Te benned biztunk eleitől fogva,
Magyarok istene — te teljesítéd bé
A jövőt boldogító jóslatot!

(A szín átváltozik. Az új kassai színház a háttérben s a Nemzeti Színház tagjai s a kassai színhársulat tagjai tódulnak be félkörben. Halk zene.)

A Nemzeti Színház egy tagja:

S a jóslat teljesül! Haló porodban
Megáldva légy most, Kassai színészet,
Mely vándoroltál küzködő korodban
S utódi diadalmát égből nézed!
Rákóczy városában áll a templom
És magyar ige zendül benn örökké!
Zászló lobog a szentelt hármal halmon
S az oltártűz ki nem alszik soha többé!
A Déryné szép álma teljesül
Légy áldva, város, amely teljesítéd.
Amit kezél itt munkálva épített,
Örökké áll szived emlékei!
E pillanatban ide néz az ország,
A magyar nemzet szive itt dobog,
Legyenek áldva, kik alapját hordták,
S kik betetőzték, hívek, boldogok!
Istennek, a királynak és hazának
Hangozzék benn dicséretül az eszme
És egyetértésül örök hozzána,
Nem halványodva, soha el nem veszve!
Igy teljesüljön mindig, minden álmod
Én munkás nemzetem s édes hazám!
Hogy a siker magaslatán megállnod
Lehessen mindig híven, igazán!
S ez így lesz, így legyen, a míg e földön
Egyetlen szív nagy eszméért hevül,
S bérceit, meztől felzendülön betöltésön
A „Hazádnak rendületlenül!”

(Megvilágított csoportozat. Egressyt s a keblére boruló Déryné körülveszik s rázendítik a „Szózat” dallamát.)

(A füzöny lassan legördül.)

kora délutáni órákban közölni fogja a Gautsch-minisztériumnak névsorát.

Estig boállott a fordulat. Nyilván a jobboldal klubelnökei támasztottak nehézséget, mert *Gautschról már szó sem lehet*. Missziója meghiusult s most már gróf *Clary* tirolai helytartóra vár a kabinetalakítás. Politikai körökben azt beszélik, hogy gróf *Clary* fogja ő felsége a kormány megalkotásával megbízni. A tirolai helytartó holnap már Bécsben lesz.

Az uralkodó délután két órától hatig egy-másután fogadta *Javorskyt*, *Bilinskyt*, *Kaizlt*, dr. *Engelt*, dr. *Fuchs* elnököt, báró *Dipault* és végül *Kathreint*. A jobboldal vezérei kifejtették az uralkodó előtt pártjuk álláspontját. *Ő felsége egész határozottsággal kijelentette, hogy hivatalnok-minisztériumot kíván, amelynek legfőbb feladata a nyelvrendelet visszavonása lesz, de egyetlen egy szóval sem említtette, hogy kit szándékozik a kormány élére állítani.* Minden bizonynyal ezeken a hallgatásokon hiúsult meg *Gautschnak* a jöltsége.

Ő felsége, hir szerint, holnap délelőttre ragához rendelte a baloldal vezéreit: *Funkert*, *Pergellet*, *Obenburyert* és *Luegert*. Azt mondják, hogy a kisebbség a hivatalnok-minisztérium ellen nem fog állást foglalni.

A helyzet tehát az, hogy mindenesetre hivatalnok-minisztérium fog alakulni, amely nem fog a németek ellen kormányozni, de e pillanatban még nem lehet tudni, hogy ki lesz a kormány élén.

Bécs, szeptember 28.

A képviselőházban, ahol ma a jobboldali pártok tagjai bizalmas értekezletre összegyűltek, nagy pozitívással terjesztették a hirt, hogy ismét báró *Gautsch* lesz a miniszterelnök.

Bécs, szeptember 28.

Báró *Gautsch* miniszterelnökké való kinevezése már el van határozva. Kabinetjének tagjait említi *Körbert* belügyminiszternek, gróf *Bylandt*ot közoktatásiügyi miniszternek és *Witteket* vasuti miniszternek.

A király ma délután a következő politikusokat fogadta kihallgatáson: dr. *Kaizl* pénzügyminisztert, dr. *Engelt*, az ifjuscse-klub elnökét, dr. *Kathreint*, a katolikus néppárt elnökét, dr. *Javorskyt*, a jobb pártok végrehajtó-bizottságának elnökét, báró *Dipault* kereskedelmiügyi minisztert és dr. *Bilinskyt*, a lengyel-klub bizalmi férfit.

Ha báró *Gautsch* lenne a miniszterelnök akkor ő csak hivatalnok-minisztériumot alakít. Kétkednek azonban, hogy az ő kabinetjében gróf *Bylandt* és *Wittek* helyet foglalnak, mert ők, mint a Thun-kabinet tagjai, részesei a 14. S. alapján kibocsátott rendeleteknek és így a balpártok előtt diszkreditáltak vannak.

Nagyon feltűnő, hogy a király a ma délutáni kihallgatásokhoz egyetlen egy baloldali politikust sem hívott meg. Ebből azt következtetik, hogy *Gautsch* csak a jobboldali pártok támogatására tart igényt.

Prága, szeptember 28.

A *Politik* mai számában dr. *Javorsky* képviselőt, a jobboldali pártok végrehajtó-bizottságának elnökét felhívja, hogy ne habozzon tovább egy minden kétértelmű kizáró szolidaritási nyilatkozat közzétételével. A lap hozzátesszi, hogy fekete kávé és jó szivar mellett az egyes képviselők magannyilatkozatokat tesznek, de ezek elégtelének arra, hogy a szükséges effektust előidézzék. Ugyancsak e lap szerint felmerült az a terv is, hogy a hivatalnok-minisztérium csak a nyelvrendeleteket szüntesse meg és a *Stremayr*-féle rendeleteket reaktualja és azután távozzék helyéről; a parlament elé azután csak parlamentáris minisztérium lépne.

Krakko, szeptember 28.

A *Czas* a lengyelekhez appellál és felhívja őket, hogy a többségben való maradásukat szilárdan hangsúlyozzák, mert elmutt immár az ideje annak, hogy csak a kulisszák mögött diplomatazkodjanak. A lengyeleknek — írja a lap — a helyzet-kívánta feladatoknak teljes tudatában kell lenniök.

Bécs, szeptember 28.

A lengyel klub parlamenti bizottságának üléséről a következő kommunikát adták ki:

A bizottság a politikai helyzet mérlegelése után arra a meggyőződésre jutott, hogy, mivel a kabinetváltozás semmiféle befolyást nem gyakorolhat a pártok politikai meggyőződésére, a lengyel klubnak ezentul is meg kell maradnia a jobboldal kötelekében és egyszersmind kitartóan

törekednie kell a rendes parlamenti állapotok helyreállítására.

Bécs, szeptember 28.

A válsággal kapcsolatban érkezett ide *Merveldt* gróf tirolai helytartó, kinek a kabinetben helye lesz.

A király holnap vadászatra indul Stájerországba. Elutazásig készen lesz a miniszterliszta.

Az összeesküvő boerok.

Budapest, szeptember 28.

Anglia fölfedezte, hogy Délafrikában egy csöpp ország, Transvaal, összeesküvést szőtt ellene. Sőt fölfedezte azt is, hogy az összeesküvésben részes Oranje szabadállam is. A világbíró Angliát akarták a délafrikai boerok fölrobbantani. Hogy miképpen, milyen eszközökkel, és mily célból, azt nem magyarázza meg Angliában senki. Nem is magyarázhatná meg a legszókimondóbb fantáziájú brit elme sem. Ujabb titulus kell a Transvaal elleni háborúhoz, amely e független köztársaság meghódításával fog végződni. S mert cimet találni nem nehéz, könnyen meg is találták. Eszünkbe jut az ezüpsi mese a farkasról és a bányáról. Amit egykoron a görög mesemondó rabszolgá nagy életbölcsességgel kitalált, azt most valóra váltja Anglia.

Bloemfontein, szeptember 28.

Az oranjei törvényhozás utasította a kormányt, hogy minden eszközzel kísérelje meg *Transvaal* békejének biztosítását, Oranje szabadállam becsületének és függetlenségének sérelme nélkül. A törvényhozás továbbá annak a nézetének adott kifejezést, hogy a háború bűn volna és kimondta, hogy akármilyen történelmi is, a szabadállam híven teljesíteni fogja minden kötelezettségét, amelyet a két ország között fennálló szövetség Transvaallal szemben reá ró.

London, szeptember 28.

A *Times*nak jelentik Pretóriából 26-iki kelettel: Az angol kormány legutóbbi táviratára adandó válasz még tanácskozással tárgya. Egy erős párt arra unszolja a kormányt, hogy azonnal döntsön. Háború esetén ez angol alattvalók számára bizonyos határidőt tűznek ki, amelyen belül az országot el kell hagyniök. Azoknak, akik az országban akarnak maradni, erre nézve kérvényt kell beadniök, amelyet tárgyilagosan meg fognak vizsgálni.

London, szeptember 28.

Johannesburgból jelentik a *Times*nek 26-iki kelettel: A transvaali kormánynak befolyásos hivatalnokai még most is valószínűnek mondják, hogy az ellenségeskedés egy héten belül megkezdődhetik. A múlt év folyamán a johannesburgi zászlóosztást házában 4000 fegyvert és nagy mennyiségű lőszert szedtek szét a burghetek között.

London, szeptember 28.

A *Daily Telegraph*nak jelentik Fokvárosból 26-iki kelettel: Egysre szaporodnak a bizonyítékok, amelyek arra vallanak, hogy a németalföldiek összeesküvést szönek a dél-afrikai angol uralom ellen. Azt hiszik, hogy Oranje szabadállamnak is van része az összeesküvésben. Köszégtelennek tartják, hogy a szabadállam kormánya háborúra törekszik. Az északi kerületekben lakó boerok közül valószínűleg sokan fognak csatlakozni földijeikhez.

London, szeptember 28.

Kitchie kereskedelmi miniszter ma délután a londoni sherif bankettjén beszédet mondott, amelyben annak a reményének adott kifejezést, hogy a parlament, ha összeül, támogatni fogja azt a politikát, amelyet a kormány Dél-Afrikában követni kénytelen. A miniszter tagadja, hogy a kabinet harc- és békepártira oszlik. Ellenkezőleg az egész kabinet a béke fenntartását kívánja. Amde Dél-Afrika jólléte attól függ, hogy Transvaal minden fehér lakosának egyenlő jogai legyenek. Az angol kormány Transvaal függetlenségéhez, amennyiben belső ügyekről van szó, épenséggel nem akar hozzanyni, de ha a szóban forgó kérdés békés megoldása nem volna elérhető, a háború kitöréseért *Krüger* elnöknek kell felelnie.

Dundee, szeptember 18.

Balfour ma délután itt beszédet mondott a transvaali kérdéstről. Kijelentette, hogy az angol kormány soká fáradozott a dél-afrikai bonyodalom békés és becsületes megoldása érdekében. Ha ez a becsületes megoldás nem volna békés, annak más az oka, nem a kormány. Nem akarja azt mondani, hogy minden reményről lemondott, de most olyan hangon kell beszélnie, a mely nagyon különbözik attól, a melyen még egy hónappal sőt még két héttel ez-

előtt is beszélt. Olyan pontra érkezünk most, mondja *Balfour*, amelyen azok, akik Transvaal politikájáért felelősek, vonakodnak engedni, mi magunk pedig nem engedünk és nem akarunk engedni, mert a dél-afrikai érdekek a civilizáció és a nemzeti becsület szempontjából lehetetlenné teszik.

London, szeptember 28.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Gibraltarból mai kelettel: A második testőr gránátos-zászlóalj délután a *Nubia* hajóra szállt, hogy Angliába induljon, de táviratilag az a parancs érkezett, hogy a zászlóalj Délafrikába menjen. A csapatok tehát holnap oda mennek.

A rennesi ítélet hatása.

Budapest, szeptember 28.

Galliffet tábornok ma köteies elégtételt szolgáltatott *Picquart*nak, akit a rennesi pör tárgyalása folyamán alaposan meghurcolt a szoldateszka. Miután rést nem üthettek *Picquart* becsületének hatalmas vértjén, a gyanúsítás nemes fegyverét ragadták kezükbe a jeles tábornokok. Azt mondták, hogy míg *Picquart* állott a hírszerző hivatal élén, nem volt rendben a pénztár. S azt hitték, hogy ezzel most már összeszerencsolták a különb viharokat ázó katonát.

Ma *Galliffet* ezt a rágalmat erőlesen megcáfolja. Vizsgálatot indított *Picquart* kérelmére, amelynek eredményeképp ma kijelenti, hogy *Picquart* becsületességéhez szó sem férhet.

Ez újabb balsikere a kitűnő vezérkari *Mefisztónak*. Am azért még sem pihen a haduk. A köztársaság fölrobbantásában bizó tisztiek ma is azon erőlködnek, hogy visszavonást szítsanak a hadsereg és a kormány, illetve a köztársaság közt. Egy ma kiadott famózus napiparancs tanuskodik erről a törekvéstről, amelyet azonban *Galliffet* hadügyminiszter, mint egy táviratunk jelenti, nem szándékozik abban hagyni.

Páris, szeptember 28.

A rennesi-pör idején néhány katonatanu gyanúsítással illette *Picquart*-t, aki ennek következtében arra kérte *Galliffet* hadügyminisztert, indítson vizsgálatot arról, hogy abban az időben, mikor *Picquart* állott a hírszerző hivatal élén, milyen volt a pénzkezelés ebben a hivatalban. *Galliffet* ma a következő levelet küldte *Picquart*-nak:

Ön ez évi augusztus 31-én kelt levelében arra kért engem, hogy indítsak vizsgálatot a hírszerző hivatalnak az ön vezetése alatt való működéséről. A bizottság, amelyet az ön kérelme következtében kiküldöttem és amely önt megidézte, hogy a szükséges fölvilágosítást megadja, éppen most küldte meg nekem zárójelentését. Ebből a jelentésből az tűnik ki, hogy a gyanunak még csak legcsekélyebb árnyéka sem lehet a hírszerző hivatalban az időben, amikor ön állott a hivatal élén.

Galliffet.

Páris, szeptember 28.

A Compiègneben állomásozó dragonyos ezred egyik századosa, *Desmichel* *Galliffet* hadügyminiszternek a *Dreyfus*-ügy befejezéséről szóló napiparancsot kommentárral hozta a legénység tudomására. A százados ebben a kommentárjában a következőket mondja:

— A külföld és az ennek zsoldjában levő franciák az árulót megbélyegző ítéletet fölhasználták a hadsereg ellen való *campagnera*. Gyaláztak bennünket, gyalázták a zászlónkat és az imént fölolvastott napiparancs azt kívánja, hogy boeassunk meg és felejtünk. Jól van, elefejtjük azt, ami történt, de reméljük, hogy a hadügyminiszter jövőben meg fog bennünket védelmezni azok ellen, akiknek inzultusait eddig semmibe sem vette. Nem tesszük föl róla, hogy azt kívánja, hogy magunk védelmezzük meg magunkat.

Páris, szeptember 28.

Galliffet hadügyminiszter vizsgálatot rendelt el *Desmichel* dragonyos-százados ellen, aki az *Echo de Paris* szerint Compiègneben megjegyzéseket fűzött a hadügyminiszternek a *Dreyfus*-ügyre vonatkozó napi parancsához.

Páris, szeptember 28.

A rennesi pörnek egyik, távollétével tündöklő szereplője, *Du Paty de Clam*, aki orvosainak állítása szerint olyan nagyon beteg volt, hogy nem utazhatott Rennesbe, mert gyöngöe konstitúciójának nagyon megártottak volna a védőügyvédek keresztelkedői, már nem beteg. A rennesi ítélet nemcsak hogy teljesen visszaadta egészségét, de már utazásra is képessé tette. Az ex-beteg ma Angoulemebe utazott.

HIREK.

Budapest, szeptember 28.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Szeptember 30-án új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Gróf *Lónyay Elemér* nagykövetségi tanácsos Angliából bodrog-olasz birtokára visszaérkezett. — *Berecz Antal* igazgató a közoktatásügyi miniszter megbízásából Berlinbe utazott a VII. nemzetközi földrajzi kongresszusra.

— **Uj v. b. t. t.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy ő felsége szeptember 22-én kelt legfelsőbb kéziratával gróf *Andrássy Gyula* országgyűlési képviselőnek a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **Küldöttség a kultuszminiszternél.** *Boda Vilmos* országgyűlési képviselő vezetése mellett *Agárd*, tolnamegyei községből öttagú küldöttség tiszteltt ma a képviselőházban dr. *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszternél. A küldöttség nevében *Boda Vilmos* országgyűlési képviselő eszoelte a tisztán magyar ajku *Agárd* község lakosságának szomorú helyzetét, melynek oka az, hogy a község igen csekély és vízjárta földbirtokkal rendelkezik. Közvetlen szomszédságában van azonban egy 320 holdas állami uradalmi birtok, melyet a község vételei után akar magának megszerezni. Kéri tehát a minisztert, hogy ügyüket vegye partfogásába és a vásárt lehetőleg segítse elő. A miniszter átvette a küldöttség kérvényét s megígérte, hogy az ügyet tanulmányozni fogja; meghallgatja az ellenőrző bizottság véleményét és ha az azon elvi megállapodása ellenére, hogy állami birtokot nem ad el, mégis ajánlaná a kérelem teljesítését, a maga részéről örömmel fogja támogatni.

— **A király háza.** Megirtuk már, hogy a királynak magánháza lesz a Kuria és királyi tábla telkein. Mint értesülünk, a ház terveit már elkészítették és benyújtották a tanácshoz az építési engedély elnyerésért. A ház négyemeletes lesz s 782 négyszögöl területet foglal el. Négy utca fogja határolni: az Eskü-ut, a Zöldfa-utca, a Kuria-utca és a Ferenciek-tere. A palota főhomlokzatát a Ferenciek-terére terveztek nagyszerű kapuzattal, de azonkívül lesz még másfelől is bejárója. A palota földszintjét és első emeletét üzletek számára készítik, a többi részét pedig lakások foglalják el. A király házának építése mintegy két millió forintba fog kerülni s a jövő tavasszal kezdik meg az építést.

— **Az új rektor székfoglalója.** Az egyetem ünnepélyes megnyitása október elsején délelőtt 11 órakor lesz az új városába díszteremben. Délelőtt tíz órakor ünnepélyes Veni sanete előzi meg az egyetemi templomban a díszülést, melyen dr. *Fonori Theurek Emil*, az új Rector Magnificus megtartja székfoglaló beszédét. A rektor *A nyelvtudomány és philologia története egyetemünkön* címen tart székfoglaló értekezést.

— **Október hatodika. Temesvár** nagyban készül az október hatodik ünnepségekre. Az odaváló 48-as honvédek körének elnöke, *Both Antal*, már székfoglaló a gyászkeretes meghívót a gyász-istentiszteletre. Az ünnepség egyik legmeghatóbb jelenete kétségkívül az lesz, mikor az ősz hajú, sok csatát és sok könnyet látott honvédek üsztelegni fognak gróf *Vécsey Károlynál*, aki Temesvárról lakik. A temesvári honvédegyetlet tizenkét tagú küldöttséget küld Aradra, akik a temesvári hölgyek koszorúját teszik a mártírok sírjára. A nagy gyász napján nyitja meg *Makó Lajos* az állandó színházi szeszont is, mely alkalommal *Somló Sándornak* a *Szombatosok* című történelmi drámája kerül színre.

— **Carducci nagybeteg.** *Bolognából* táviratozzák, hogy *Carducci* súlyosan megbetegedett. Az olaszok legnagyobb ély költője már régebb idő óta idegban szenved. Orvosai mindig óvták a túlságos sok munkától, de a költő nem törődött a betegségével. Állapota ma aggasztóra fordult: *a nyelve és a jobb karja béna lett.*

— **Expedíció.** Londonból táviratozzák: A *Daily Telegraph* expedíció szervez, melynek az a célja, hogy Közép-Afrika eddig ismeretlen részeit kikutassák. Ez az új expedíció Kairóból indul az új, sötét világ meghódítására s addig meg sem áll, amíg Fokvárosig nem érkezik.

— **Uj egyetemi tanárok.** Ő felsége a király dr. *Róna Samuel* és dr. *Schaffer Károly* egyetemi magántanároknak az egyetemi nyilvános rendkívüli tanári címet adományozta.

— **A banjalukai metropolita.** Temesvárról táviratozzák, hogy *Zmajanovic* Gábor verseci görögkeleti szerb püspököt, akinek *Brankovic* patriárka ellen való föllépése nagy föllütnést keltett, banjalukai metropolitává fogják kinevezni. *Zmajanovic* régebben tábori lelkész volt Szerbiában.

— **A Lessepszobor viszontagságai.** Már megemlékeztünk arról, hogy a *suezi* csatorna bejárománál emelendő Lessepszobor bronztagjait angol hajó viszi a helyére. Nem akadt francia hajótársaság, amely a 17.000 kilom sulyu bronzért felelősséget mert volna vállalni. Hát elvitték egy *Oxfordshire* nevű angol hajón. A minap azonban majd hogy a tengerbe nem süllyedt a szobor. Nagy vihar támadt a tengeren, s jobbra-balra dobálta a hajót. Ugy, hogy a bronzömegeket a közepén tartó kételék elszakadt, s a 17.000 kilónyi ére a földélt baloldalára gurult. Itt ugy lenyomta a hajó oldalát, hogy ha a vihar tovább is tart, a hajó elsüllyed. Szerencsére csendesebb lett az idő, s az *Oxfordshire* óvatossal lassusággal volt kénytelen visszatérni *Plymouthba*, ahol rendbehozták a dolgot. Most megint elindult. A hatalmas szobrot — ha újabb baj nem éri — november 17-én leplezik le, a *suezi* csatorna harmincadik születésnapján.

— **Hol nyugszanak a vértanúk?** Érdekes feljegyzések *Itokába* jutott a minap *Institoris Kálmán*, Arad város főjegyzője. Már régóta kutat, hogy hiteles adatokból állapíthassa meg az aradi tizenhárom vértanu sírhelyét. Ebben a kutatásban az aradi vár római katolikus egyháának 1849-ik évi anyakönyve juttatta célhoz a főjegyzőt, amelyben hiteles feljegyzések alapján beufoglaltatik a vértanu tábornokok anyakönyvi kivonata. Az anyakönyvben az október 6-iki gyásznapot a következő írás örökíti meg:

MATRIKEL-AUSZUG.

Zum Tode verurtheilt durch den Strang die ungarische Insurgenten, den 6-ten Oktober 1849. Begraben auf dem Richtplatze:

Graf K.-W.-Leiningen	alt 41 Jahre,
Karl Kneztis	alt 41 Jahre,
Graf K. Vécsey	alt 40 Jahre,
E. Pöllenberg	alt 45 Jahre,
I. Török	alt 54 Jahre,
J. Nagy-Sándor	alt 49 Jahre,
Georg Lahner	alt 53 Jahre,
J. Damjanich	alt 45 Jahre,
L. Aulich	alt 56 Jahre.

Zum Tode verurtheilt durch Pulver und Blei den 6-ten Oktober 1849. auf dem Richtplatze begraben:

Ernest Kiss	alt 40 Jahre,
J. Schweidel	alt 62 Jahre,
A. Dessewffy	alt 47 Jahre,
W. Lázár	alt 34 Jahre.

Ami pedig a vértanúk sírhelyeit illeti, arra vonatkozólag a következő hiteles adatok adnak fölvilágosítást:

Damjanich János és *Lahner György* gróf *Károlyi Tibor* mácsai kastélyának parkjában. — Gróf *Leiningen-Westerburg* Károly a borosjenői róm. kat. templom alatt, az Atzél-család sírboltjában. — *Kiss Ernő* az ittebei (Torontálmezeje) családi sírboltban. — *Dessewffy Arisztid* a margonyai családi sírboltban, Sárosvármegyében. — *Aulich Lajos*, *Pöllenberg Ernő*, *Török Ignác*, *Kneztis Károly* és *Nagy Sándor* József a kivégzési helyen, a bitófák alatti gödörben. — *Lázár Vilmos* és *Schweidel József* agyonlövésük helyén, az aradi vár 6-ik számú kapuján kimenve, jobbkéz felől, a délkeletnek elvonuló bástyák közötti árokban. — Gróf *Vécsey Károly* az aradi régi temető kriptafalában, a bejárat közelében.

— **Magyar szó.** Temesvár jól csinálja. Eddig azt mondták róla, hogy még nem érett meg arra, hogy meg tudja támogatni azt a falat, melyet a magyar szó ellenségei döngetnek. Most azt írják Temesvárról, hogy a magyar közönség minden bérelhető helyet kibérelt a színházban, hogy ily módon támogassa a magyar színművészetet. Megszívlelni való jó példa ez, tanulhatnának tőle sokan.

— **Beksis Gusztáv könyve.** A következő nyilatkozat közzétételére kértünk föl:

Tisztelt szerkesztőség!
A magyar politika új alapjai című munkámat föllütnő, szinte páralan elismerésben részesítette a budapesti sajtó legnagyobb, még ellenzéki része is. Egy kisebb rész támadást intéz az ellen, bizonyára, mert félreértette szándékomat, mely az volt, hogy a magyar faj fejlődésének rohamos visszacsévével szemben orvosszert hozzak javaslatba a közvélemény és az intéző körök előtt. Indítványom kizárt minden erőszakot s csakis a hazafiságra appellált. De nem szándékozom munkámat nyilatkozatok által védelmezni. Vagy megvédi az önmagát, vagy pedig védelmem használna volna. Pusztán a célzatos ráfogásokkal szemben foglalkozok állást s annak kijelentésére szorítkozom, hogy munkám kizárólag saját egyéni nézetimet tartalmazza. Azokért kizárólag és egyedül én felelek a nyilvánosság előtt.

Beksis Gusztáv.

— **Tanulmányut.** A polgári iskolai tanárképző intézet nyelv- és történettudományi szakcsoportjának harmadéves hallgatói dr. *Herrmann Antal* és *Farkas Sándor* tanárok vezetése alatt tanulmányutra indulnak. Az utazás főbb pontjai: Zágráb, Fiume és környéke, Ancona, Róma és Nápoly.

— **Hajókatasztrófa.** A 772 tonnas Adula-gőzös, amelynek *Macaulay* a kapitánya, mint egy távirat jelenti, Jamaika közelében zátonyra jutott és elsüllyedt. A főtiszt és négy közlegény a vízbe fuladt. A hajó narancsot szállított.

— **Építőiparosok kongresszusa.** A Magyar Építőmesterek Egyesülete ma tartotta a nyári szünet után első választmányi ülését a Ferenciek bazárában levő új helyiségében, amelyen javaslatot tettek, hogy az ország építőiparosait kongresszusra hívják össze az építőipart érintő kérdések tárgyalására. A kongresszust kiállításal egybekötve tervezik.

— **A pénz.** A fővárosnak mindig van pénze és a pénze mellett jó szíve is van néha. A sors különös rendelkezése folytán azonban valahányszor arról van szó, hogy iskolára kellene a forint, egyszerre a legsiralmasabb állapotba kerül a kassa is meg a szív is. *Hecht Ernő* ma azt indítványozta a közgyűlésen, hogy a katonai ügyosztály soroksári épületét, amelyből az ügy is, meg az osztály is kiköltözik, használják fel a ferencvárosi felső kereskedelmi iskola céljaira. Az indítványt a jó szív sugallata elfogadatta a tanácsossal, de a sirmassá vált kassa nevében menten kijelentették azt is, hogy a telket fenn tartják, de fel nem építik az iskolát. Az indokolás egyszerű s így szól: Nincs pénz! A belvárosi iskolaszéknél is ilyen szomorú vizsgálatás jutott. Ez ugyanis óvóiskolát akart felállítani. Minek nekünk kereskedelmi iskola, meg ovoda? Eddig sem volt, ez tán sem legyen. Ha egyszer nincs pénz!

— **A jövő évi hadgyakorlatok.** A jövő évi király-hadgyakorlatok, mint értesülünk, Gémörme-gyében lesznek, Rozsnyó és vidéke környékén. A vidék terepviszonyait már ez évi júliusban tanulmányozta báró *Beck* tábornosernagy, a vezérkar főnöke, most pedig a 27. kassai hadosztályal gyakorlatozott ott Thors altábornagy. A főhadiszállás *Andrássy Géza* gróf betléri kastélya lesz, továbbá a rozsnyói püspöki lak. Alkalmas lakások még a főhercegek részére azon a környéken az *Andrássy* grófok tulajdonát képező oláh-pataki és a kraszná-horka-hosszuréti kastélyok. A 6-ik hadtest utolsó király-gyakorlata tudvalevőleg *Mádi Kovács* tábornosernagy vezérlete alatt volt Balassa-Gyarmat környékén. Tavaly a löcsei király-hadgyakorlatok Erzsébet királyné halála miatt elmaradtak.

— **Ötödik emelet.** Eddig négy emeletnél magasabbra senki sem mászhatott Budapesten. Mivel azonban a piktör ember mindig kiváltságos alakja a fővárosnak, az ő kedvéért még a közmunkatanács is kihámozott a kérlelhetlenségéből. Klotild királyi hercegasszony ugyanis az Eskü-uton két nagy bérpalotát épített. A palotákat ötemeletesre terveztek s az ötödik emeletet is bérbe akarták adni. Az építési szabályzat azonban nem ismer ilyen magas szárnyalású terveket s így nem engedhették meg a közmunkatanács urai az ötödik emelet bérbeadását. Ekkor támadt az építésznek az a genialis gondolata, hogy műtermekké varázsolják át a lakásnak szánt ötödik emeleti szobákat. S jól számítottak, mert a tanács kimondta, hogy a műtermek nem lakóhelyiség, lehet tehát akár az ég közelében is. Eddig tart a közmunkatanács véleménye. A fővárosi tanács azonban nem tud felemelkedni az ötödik emeletig s így a ma tartott ülésében az építési szabályzat alapján elutasította a kérelmet.

— **Bemutató levél.** *Hock János*, az új kőbányai plébános ma reggel kapta kézhez azt a levelet, amellyel a városi tanács őt mindazoknak bemutatja, akiket illet s amelyben felsorolja azokat a javadalmakat, melyek az új plébános urat illetik. A bemutatató levél így szól:

Mi, Budapest székesfőváros közönsége ezenel tudtára adjuk mindenkinek, akiket illet, hogy az alulirt napon tartott közgyűlésünkben a Budapest székesfőváros kegyuraságához tartozó és Benedikovies Károly lelkésznek f. évi június hónap 1-én bekövetkezett elhalálása folytán tényleg és jogilag üresedésbe jött budapesti-kőbányai plébániai javadalomra tisztelettel *Hock János* veszprém-egyházmezei aldozár és országgyűlési képviselő urat, méltányolván nevezetnek hitbizalmát, jeles tehetségeit és az egyházi szónoklatok terén szerzett érdemét, megválasztottuk és biztosítottuk nevezett plébános urat, hogy évi javadalmaságát mindenkor a következők képezendik: I. A főváros által nyújtandó természetbeni lakás. II. Budapest székesfőváros központi pénztárából előleges havi részletekben fizetendő, 630, azaz hatszázharminc forint évi fizetés és két segédlelkész tartásdíja fejében egyenkint és évenként 300, azaz háromszáz forint atályn. Minek nagyobb erejére fötisztelendő *Hock János* urnak, mint általunk megválasztott budapesti-kőbányai plébánosnak kegyuri jogunknál fogva ezen hivatalos bemutatató levelünket a szokott aláírással és pecséttel ellátva kiadtuk. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának 1899. szeptember hónap 20-ikán tartott közgyűléséből.

— **Pazar aldozatokessége.** Moszkvában letartottattak egy Mamontov Száva nevű nyakereskedőt, aki 750,000 rubelt sikkasztott. A törvényszék csak abban az esetben volt hajlandó elbocsátani a vizsgálati fogságból, ha 750,000 rubelt biztosítékot tesznek le érte. És a biztosítékot letették. Moszkvából jelentik, hogy több nagy tőkepénzes állott össze s tette le a nagy kauciót.

— **A becsületrend Magdolnája.** „Egész életében azzal foglalkozott, hogy kundschafokat vitt azoknak, akik a becsületrendet osztogatták.“ Limouzin Magdolna asszonynak, aki most halt meg egy párisi szegényházban, a fenti sorokat bátran fel lehetne írni a sírkövére. Cafforel generális és Audán szenátor voltak azok, akiknél Magdolna asszony közvetítette a becsület külső jelére vágyakozó emberek ambícióját s a két ur ugyancsak drága pénzen elégitette ki az ambíciózus emberek nyavalyáját. Végre Limouzin asszony belekerült a csávéba — becsütköztek. Minthogy azonban nagy urakkal egy táblán enni a eseresznyt még sem olyan rossz dolog, amint azt hülye kis közmondások szeretnék elhíthetni az emberrel, Magdolna asszonyt szabadon becsátották. Csakhogy Magdolna végre is azért Magdolna, hogy megbánja a bűnét s így Limouzin asszony is kijelentette, hogy ő igenis összekötésben volt olyan előkelő emberekkel, akik megszerezhették a becsületrendet. A rendőrség utána nézett a dolognak s kiderítette, hogy egy szál igaz az, amit Magdolna asszony állít. Az asszonynak védelmezője és barátja Vilson, Grévy köztársasági elnök veje volt. 1887. december elsején Grévy lemondott s a nagy botrányokban ügyesen halászni tudó Boulanger tábornok ekkor „csinálta meg magát.“ Magdolna asszonynyal a pörnek minden szereplője kihalt, kivéve Vilson urat, aki még most is képviselő.

— **A cár szocialistái.** Mint ahogy egykoron a nemzetiségi eszme lassu folyamatban elvándorolt Nyugatról a messzi Keletig, úgy szivárog át a szocializmus is ugyanazon a jól kitaposott uton. Egy-két év előtt elérkezett ez az idea hozzánk is és bőven részünk volt az alföldön mindenféle munkászavargásban. Ez idén vándorútján már Oroszországban tart a szocializmus. Az orosz kormányt nagyon nyugtalanítják azok a munkászavargások, amelyek az idén Rigában, Libában és más helyen voltak. Oroszországban ugyanis eddig jóformán nem is tudták, mi a munkászavargás és ezért hirtelen kitörése annál nagyobb föltűnést kelt. A belügyminiszter Pantelejev tábornokot, az orosz esendőrség parancsnokát Rigába küldötte, hogy a mozgalom okát a helyszínen tanulmányozza. Pantelejev tábornok öt-hat hétig volt a balti tartományban és a lengyel kormányóságokban, ahol ebben az időben a nagy gyárak munkásai között mozgolódás volt észrevehető és a tábornok azt tapasztalta, hogy ez a mozgalom nem csak szocialista, hanem egyenesen forradalmi jellegű. Pantelejev már visszatért Pétervárra és Gorengin miniszternek beszámolt kutatása eredményéről. A tábornok bebizonyítja, hogy a nemzetközi szocialista szervezetnek sikerült agitációját különösen Nyugat-Oroszország munkásaira kiterjeszteni és ebben nagy segítségére volt az orosz főiskolák tanuló ifjúságának nyugtalan forradalmi gondolkodása. A birodalom más részében is, mint Samarában, Karkovban és Kazánban is erősen terjed a munkások között a szocialista izgatás. A vizsgálát bebizonyította, hogy különösen Kievből állandóan jönnek izgatók Rigába. Ezek az izgatók összekötésben voltak a Kievből alakult forradalmi diák-bizottsággal. Az orosz kormány ehhez az információhoz képest fog eljárni és Szibéria olombányai ismét megtelnek a rabok ezreivel. Vajjon Szibéria megállítja-e útjában a szocializmust?

— **Sikeres pestis-oltások.** Az egész világon megnyugvást fog okozni az a hír, amelyet a ma érkezett francia lapokban olvasunk s amely sikeres pestis-oltásokról szól. A párisi Pasteur-intézet több emberét küldte Oportóba, a pestis tanulmányozására. Ez alkalomból nagyobb kísérleteket tett Yersin doktor, a pestis-szerűm föltalálója. A Pasteur-intézet küldöttei külön körházat rendeztek be, amelyben az odaszállított betegeket Yersin-szerűmmal kezelték. Az oportói francia konzul a küldöttség hazautazása előtt megtelegrafálta az eredményt Deleassé külügyminiszternek. E szerint a Pasteur-intézet kórházában egy beteg se halt meg. A küldöttek tegnapelőtt már vissza is utaztak Párisba.

— **Szerencsétlenül járt egyetemi tanár.** A Freiburg-i (Baden) egyetem pszichiátria-tanára, dr. Kirm Lajos néhány hónap előtt Svájcba utazott s azóta hírt sem hallottak felőle hozzátartozói. Hiába kutatták mindenfelé. Ma jelenti egy távirat Freiburgból, hogy a neves egyetemi tanár a hegyek között szerencsétlenül járt. A holttestét megtalálták egy hegy-szakadéknál Umerloch és Teufelsbrücke között.

— **Egy volt miniszter halála.** Rittner volt osztrák miniszter tegnap Hietzingben meghalt. Már régóta szenvedett tüdővészben, de az orvosok nem tartották állapotát közvetlenül veszedelmesnek. Este azonban vérmérséklet támadt meg, ami halálát okozta. Rittner Ede Bursztinban, Gácsországban született 1845-ben. Jogi tanulmányainak befejezése után állami szolgálatba lépett s a gácsországi helytartóság kebelében fokról-fokra emelkedett. A lemergi egyetemen mint a kanóni jog magántanára is működött. 1874-ben rendkívüli, 1877-ben pedig az egyházi jog rendes tanára lett az egyetemen. 1885-ben elvált a gács-

országi helytartótanács közoktatásügyi szakosztályának vezetését, 1886-ban mint miniszteri tanácsos Bécsbe került a kultuszminisztériumba. 1895. június 20-tól kezdve október 2-ig ideiglenes minőségben vezette a minisztériumot. 1896. január 26-ikán tárcanélküli miniszterre nevezték ki, első sorban Gácsország számára. Ebben az állásában Ottó főhercegnek volt tanára s a főherceget a politikára és alkotmányra oktatta. Titkos tanácsos és a vaskorona-rend lovagja volt. Több jogi munkát írt.

— **A beteg.** Az igazság hajszolásában kifáradt Dreyfust most szanatóriumba viszik. A Dreyfus család most arról tárgyal a kreuzlingeni szanatórium igazgatójával, hogy Dreyfus kapitányt néhány hétig ebben az intézetben kezeljék.

— **Földrajzi kongresszus.** A hetedik nemzetközi földrajzi kongresszus ma délelőtt nyílt meg Berlinben, a porosz képviselőház üléstermében. Albrecht porosz herceg, a kongresszus protektora, a császár nevében üdvözölte a gyűlést. Hohenlohe herceg birodalmi kancellár üdvözölő beszédében kiemelte, mennyire érdeklő a német birodalmat a földrajzi kutatás, ezután megemlékezett a déli sarkvidék nemzetközi felkutatásáról és hangsúlyozta, hogy az ilyen nemzetközi együttműködés előmozdítja a nemzeteknek egymáshoz való békés közelielét. Stull kultuszminiszter a porosz kormány, Kirschner polgármester Berlin városa nevében üdvözölte a kongresszust.

A berlini Földrajzi Társaság elnöke, báró Richthofen a kongresszus feladatait ismertette, Stemenov, az orosz császári földrajzi társaság alelnöke és Markham, az angol királyi földrajzi társaság elnöke megköszönte a fogadást. Richthofen válasza után Markham a legutóbbi kongresszus eredményeit ismertette és kiemelte Németországnak, nevezetesen a berlini földrajzi társaságnak a földrajzi tudomány körül kifejtett tevékenységét.

Azután Richthofen elfoglalta az elnöki széket és általános helyeslést mellett felolvasta a Vilmos császárnak küldendő üdvözölő táviratot, amely azt mondja egyebek között, hogy a kongresszus reméli, hogy a császár érdeklődésének égése alatt sikerülni fog a nemzeteket harmónikus összekötő művét előbbre vinnie. Chun lipcei tanár előadást tartott a tenger mélységét kutató német expedíció eredményeiről. A monakói herceg kelet-gröndáni tengeri expedícióját ismertette. Az általános ülés ezzel véget ért.

— **Kamat számító ceruza.** Egy Tamás János nevű marosvásárhelyi polgár találta föl ezt az érdekes írószert. Ugy van szerkesztve, hogy segítségével mindenki a legkönnyebben kiszámíthatja bármely tőkének tetszés szerinti kamatát. Tamás Jánosnak ez már a harmadik találmánya. — Így találnak a dolgok új formákat. Eddig az ember a ceruzájával írt és a fejével számolt. Most a ceruzájával kamatot számított és géppel ír. A régi eszközök új alkalmazásokat kapnak s most már bizalommal nézhetünk a jövőbe, mert el fog jönni a fényképező tintatartó, a furulya-írón, a táveső-tollszár ideje, elérkezik az az idő, amikor majd az ollóval eszünk, a kanálon hagedülünk és a hegedülővel vágnak — mivel a haladás egyes eszközeit eldob magától, hogy újakat teremtsen. Nincs ebben valami abból a változásai törvényből, hogy az ember valamelyik őse négykézláb járt s mi ma eszközöket mozgatunk a kezünkkel?

— **Nemzetközi pénzhamisítók.** Lipcséből táviratozzák, hogy Jesnitz anhalti városban nagy nemzetközi pénzhamisító műhelyt fedeztek föl a rendőrség. A szövetkezet nem volt válogatos, mert a világ összes arany- és ezüstpénzeit hamisította. Több száz ezer márká értékű hamis pénzt foglaltak le, közte magyart is.

— **Messi egyetemi tanár halála.** Messi Antal, a tudomány-egyetemen az olasz nyelv tanára, ma délután három órakor Budapesten meghalt. Messi 1835-ben született Raguzában. Filozófiai tanulmányait előbb Spalatóban, később Pizában és Páduában végezte. 1848-ban a magyar kormány meghívására Budapestre jött, olasz tolmácsnak. Kilenc évvel utóbb a tudomány-egyetemen az olasz nyelv és irodalom tanára lett. A kereskedelmi akadémia vezérőb-bizottsága is tanszéket ajánlott neki, amelyetől 1893-ban vált meg. Egy ideig Albrecht főherceg leányát, Mária Terézia főhercegnőt is tanította, amire Messi élte végéig büszke volt. Az elhunyt iránt, akit általánosan becsültk, nagy a részvét. Temetése szombaton délután négy órakor lesz az Atilla-kört 2-ik számú házából. Az elhunyt lelkiüdvéért hétfőn reggel nyolc órakor rekviem lesz a krisztinavárosi templomban.

— **A muzsikális pókok.** A legravaszabb esel-szölvő, a pók, ért a zenéhez. Komoly tudósok állítják ezt róla, akik már kísérleteztek is e téren. Hangvillát illesztettek a háló egyik végére s a pók azt hitte, hogy zümmögő rovar jár közelében. A hang irányában sietett és a villába akart harapni. Ha a hangvillát erősen ütjük meg s a pók testéhez tartjuk, akkor a pók fölegyenesedik s első lábával a villa felé kapálódzik. Nagyon valószínű tehát, hogy a közel hozott hangvillát daráznak vagy más rovarnak tartja.

— **Bujtató fonográf.** Haladunk. A belügyminiszter rájött, hogy az Alföldön teljesen modern alapokon terjesztik a nép közt a szocializmust. Az agitátor — bizonyára pártköltségen — vesz egy fonográfot, s ebbe belomondja légitő beszédeit. Van egy tőke-lemez, egy munkabér-lemez, egy vagyonosztály-lemez, sőt még király-lemez is. Aztán nyakába veszi a vidéket ezzel az izgató masinával, s mindenütt, mint ártatlan vásári komédiás jelenik meg. Tréfás előadásának végén aztán külön bemutatásra kerül a fonográf. Összegyűjti a parasztembereket, s a szerint, aminő eredményt lát, a megfelelő lemezt teszi bele. Egyet csavarint s Edison csodálatos találmánya elkezd harsogni az uralkodó osztály zsarnoksága, a tőke kizsákmányoló rendszere ellen. A beszédek végén fölszólítások vannak. Az egyik lemez után előkerül a másik, a harmadik és így tovább. Az agitátor aztán körüljár a kalapjával és más falu felé veszi útját. — Hát most közjük csapott a belügyminiszter. Rendeltesen utasította a törvényhatóságokat, hogy az engedélyek kiadásakor előzetesen ellenőrizzék a fonográfok műsorát és az izgató lemezeket kobozzák el.

— **Katasztrófa egy építkezésnél.** Hirt adunk már róla, hogy a Rajna mellett tekvő Köln-ben tegnap egy négyemeletes ház, amely éppen tető alá került, bedől és tizenhat munkást eltemetett. Ma ásták ki a romok közül a nyolcadik holttestet. Az orvosok, akik a szerencsétlenül járt munkásokat megvizsgálták, azt mondják, hogy a katasztrófa a munkásokat álmukban érte; valamennyien koponyatörést és belső sérüléseket szenvedtek. A felelősség az építéssel terhel, mert a munkavezető állítása szerint az alapozás el volt hibázva. Másfél év óta Kölnben ez a harmadik eset, hogy épülőfélben volt ház bedől.

— **Az ökrök.** A most elhunyt Cornelius Vanderbiltől írják amerikai lapok a következő dolgot. Amikor Chicago és New York közt két vasut volt, (az egyik Vanderbilté, a másik az öreg Gouldé), Vanderbilt folytonos versengésben állott konkurenciájával, Gould-dal. Azon kezdtek a verseny, hogy a tarifákat leszállították. Ha a Gould vasutja egy dollárt engedett, Vanderbilt két dollárral szállított olcsóbban. Végre már nem bírta Gould. Vanderbilt addig nyomta lefelé az árakat, amíg elérkezett oda, hogy az ökröket darabonként egy dollárnál potom díjért szállította Chicagóból New Yorkba. Persze, Gould vasutján az ökröt se szállították, a Vanderbilt vonatairól pedig diadalmasan bőgték végig az ökrök fél Amerikát. Persze Vanderbilt a markába nevetett. És éppen a markába nevetett, amikor megtudta, hogy ez a sok ökr mind a Gould tulajdona. Amit elvesztett a konkurencián, azt így behozta a neveltséges olcsón szállított ökrökön a vén róka.

És Vanderbilt ezt a vonaton tudta meg, s majd beleőrült a dühbe, mivel most már New Yorkig kellett hallgatnia a Gould ökreinek gúnyos bőgsét...

— **Névtelen halott.** Három vándorló legény ment vasárnap délután a léva-tolmácsi országúton, amely az ó-barsi szőlőkön visz át. Az egyik vándorlegény leszakított egy fűt szőlőt. Kobács József szőlőcsoász meglátta ezt s rákiáltott a legényekre. Ezek megijedtek és megszabadtak és a fűt szőlőt is eldobták. A csósz szaladt utánuk és átkergette őket a nagy-koszmolyi vasutállomáson. Az állomáson túl látta, hogy már nem érheti el őket, fogta tehát a puskáját és utánuk lött. Arra egy legény elesett, a másik kettő szaladt tovább. A csósz, amint később elmondta, azt hitte előbb, hogy a legény tettei magát és hozzástett, ám nagy rémületére vértócsában találta s ekkor jutott eszébe, hogy puskája, amelyet inkább ijjesztésül szőtt el, golyóra volt töltve egy mult hót vadászúrvadászat óta. A golyó a szerencsétlen fiatalembernek a hátán ment be és átfurta a szívét. Meg is halt rögtön. Kobács másnap följelentette magát a lévai járásbírósnak, áldozatát pedig bevitték Nagy-Koszmályra. Nem tudják, hogy kicsoda, hova való. Eltemették, de a sírja keresztjén nincs semmi. És üres is marad addig a kereszt, amíg valaki föl nem deríti, ki a halott.

— **Az újpestiek köszönete.** Az újpesti járásbírószág létesítése alkalmából tegnap diszes küldöttség kereste föl Wolner Tivadar országgyűlési képviselőt. A küldöttségben Újpest és Főth községek előjáróságainak és képviselő-testületeinek tagjai vettek részt. Az újpestiek nevében Illek Vince plébános, a főthiak nevében Tóth Kázmér jegyző mondtak meleg szavakban köszönetet képviselőjüknek azért a sok fáradozásért, amelylyel a járásbírószág felállítását kieszközölni sikerült. Wolner Tivadar hála-s fogadta választói elismerését, de a járásbírószág felállításának érdemét az igazságügyminiszterre hártotta. Tegnap Wolner képviselő el is vezette a két község küldöttségét Pósz Sándor igazságügyminiszterhez, Fürösmarty és Bernálk államtitkárokhoz, hogy nekik választói nevében köszönetet mondjon. A miniszter, valamint az államtitkárok nagyon szívélyesen fogadták a küldöttséget.

— **Uralkodók kalandjai.** A mai uralkodók is követik Mátyás király példáját és szívesen elvegyülnek a nép közé ismeretlenül. Nagy örömmel szolgál, ha sikerül olykor a nép egyszerű gyermekeivel beszédebe ereszkedniük és annak gondolkodásmódját elleshetik. Majdnem valamennyi európai uralkodónak volt már ilyen kalandja. Vilmos német császárról beszéltek, hogy nemrég Pótsdam határán barárgolt egyedül. El is tévedt s csak hosszú gyalogolás után találkozott egy parasztkocsiával. A császár nagyon fáradt volt és barátságosan kérte a parasztsuhancot, hogy engedje föl a kocsijára. De a subano megrettenve a poros vándor erőteljes alakjától, ijedten csapott a lovai közé s elvágtatott. Egy órszem távolról észrevette, hogy a császár beszédebe ereszkedett a legényvel s a vágatott kocsi fölöttartotta és megkérdezte, hogy mit akart a császár. Alig hallotta azonban a suhanc, hogy az imént a császár szólította meg, újra lovai közé csapott és nagy erővel vágatott hazafelé.

A cárt kerékpározás közben érte legutóbb az alábbi kaland. *Maud* hercegnő kíséretében kerékpározott Balmoral közelében. Majd leszálltak kerékpárjaikról kis pihenőre, mikor a faluból öreg parasztszony tartott arrafelé és szidalmazni kezdte a városi urakat, akiknek üres a fejük s ráérnek ilyesmire is. A városi urak pedig szívből kaecgáltak az anyóka baragja fölött, mire ez éktelen dühbe jött és jól lehordta a két kerékpárost.

Németalföld bájos ifju királynőjét kis hiba, hogy zavarba nem hozta nemrég a szigorú inkognitó. — Tirolban jártak és egy szállodában vettek lakást. A szállóban lakott egy csinos ifju is, aki halálisan belézeretett az erőteljes, szép, fiatal lányba. Persze nem is sejtette, hogy a németalföldi királynő a bálványa s elhalmozta szerelme tárgyát mindenféle apró szívessegekkel. Végre kiderült a titok, az apró szívessegek lassanként elmaradtak s a szerelmes ifju mindörökké lemondott szép imádtatjáról.

— **Milinkovicné letartóztatása.** Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy egy Milinkovic *Alavancies* Leposzára nevé asszony. *Panajalovics* kereskedő és *Simonov* és ügyvéd társaságában megjelent Barlovác budapesti szerb főkonzulnál, aki előtt a belgrádi mérenyeltre vonatkozólag fontos vallomást akart tenni tízezer forintért. Később *Alavancies* visszavonta a főkonzul előtt teit kiállítását s a mult heten elutazott Zimonyba. A Zimonyban tartózkodó belgrádi detektívek rábörtön étesítették a belgrádi rendőrséget, hogy Milinkovicné *Alavancies* Leposzára Zimonyban van. *Baudemics* belgrádi rendőrfőnök azonnal átküldte Zimonyba *Fojka* nevű rendőrtisztviselőt, akinek hosszas rábeszélésére *Alavancies* végre rászánta magát és a mult pénteken átment Belgrádba, ahol rögtön letartóztatott. Szombaton és vasárnap hallgatták ki, de kihallgatásának eredményét titokban tartják.

— **Német herceg — magyar birtokos.** XIII. *Reuss* herceg, a hasonló nevű német fejedelmi család tagja, a napokban Budapestre érkezett és innen tovább utazott Mármarosba, ahol a *Telik* grófi család dolhai uradalmát akarja megvásárolni. A fiatal herceg néhány évvel ezelőtt Arad megyében vett birtokot, de ekkor rászédtek s a birtokvásárlás káros következményei alul csak úgy tudott menekülni, hogy gyámság alá helyezte magát. Annak idején sokat írtak az újságok az esetről.

— **Jubiläum és gyász.** Kozsnyón, az evangélikus főgimnázium görög és magyar nyelv tanára *Seffer* Gusztáv, negyvennyolc évi működés után nyugalmába vonult Tiszteletré vasárnap becsületnépet rendeztek, amelyen *Oravecz* Mihály igazgató, a tanári kar, dr. *Pösch* Dezso iskolafelügyelő, a tanítványok, az iskolatanács, Langhofer László, Hámos László főispán a megye s a közoktatási kormány nevében mellátták az agy tanár érdemeit. A főgimnázium diszertében tartott ünnep után a kaszinóban főnyes lakomát rendeztek. És az ünnep derűjét gyász homályosította el. Az ünnepség alatt a jubiláló tanár egyik fiának *Seffer* Sándor ipolygázi fővárosi tisztviselőnek halálhíre érkezett. Az nap halt meg Ipolygáson, életb 30-dik évében. S a sok üdvözlés közé a részvételt kifejező táviratok vegyültek.

— **Csernegyház veszedelme.** *Temesvárról* telegrafálják, hogy *Csernegyház* községben az éjjel tűzvész támadt s a virágzó helység azóta lángokban áll. *Csernegyház* jobbára oláhok laknak, akik eleinte vonakodtak csak a magyar házakat fenyegető rész elfojtására sietni. A csendőrség azonban küzdelmet és karhatalommal kényszerítette őket az oltásra. A temesvári tűzoltóság is kísietett a veszedelem színhelyére és emberfölötti erővel dolgozik a tűzvész megfékezésén.

— **Vizsgálat a kerületi pénztárnál.** A betegesítő pénztárnál napok óta több tisztviselő ellen vizsgálatot folytatnak temetkezési járulékok és földjegyek kiszolgáltatása körül elkövetett visszaélések tárgyában. A legközelebbi igazgatóságis ülés előrelátólag zajos lesz, mert szóba hozzák a fővárosi kiküldött általános szabálytalanságait s követelné fogják az új igazgató megválasztását.

— **Viz.** A Duna a fővárosnál tegnap óta 23 centiméterrel apadt, s mai magassága 529 centiméter. A földmívelésügyi minisztériumban levő vízipolitikai igazgatóság vizrajzi osztálya a mai naptól fogva árvízi jelentést nem is ad már ki, mert a veszedelem elmúlt. A mai vízállások a következők:

Schärding 200 (— 10), Passau 328 (— 14), Aschab 190 (— 24), Linz 85 (— 20), Struden 400 (— 49), Stein 145 (— 28), Bécs 136 (— 25), Pozsony 368 (— 35), Komárom 497 (— 17), Paks 555 (— 23), Baja 662 (— 13), Mohács 664 (— 10), Gombos 633 (— 10), Ujvidék 530 (+ 29), Zimony 390 (+ 21), Pancsova 340 (+ 23), Bázias 332 (+ 16), Drenkova 286 (+ 16), Orsova 348 (+ 4).

Az árvíz az új esküteri hid munkálatainak nem ártott. Az alapozási munkákat teljesen befejezték s a két parton lerakott hatalmas kőpillérek akár évszázadokig dacolhatnak bármilyen árvízrel is. A munkálatok egyelőre szünetelnek mind a két parton, de a hidépítést szonnan megkezdik, mihielyt a szerkezeti részeket szállítani fogják az állami gépgyárak.

Apatin, szeptember 28.

A víz még mindig árad. A téglagyári töltés 8 órákor beszakadt. A veszély nagy. A kár kiszámíthatatlan. A községet és környékét óriási veszedelem fenyegeti. A téglagyárak már teljesen víz alatt vannak. A községet nyugalgtal ügyeknek megvédeni.

A földmívelésügyi minisztérium a következő jelentést adta ki:

A földmívelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint a Duna felső szakaszán a töltés-szakadásokon kiömlött víz leeresztésén és a megrongált töltések helyreállításán dolgoznak.

Még a leginkább sújtott alsó Csallóközben is az árvíz leeresztésének megkezdése óta szembeéőlt eredmény észlelhető, főleg a Nagy-Duna mentén.

A Duna alsóbb szakaszán egyes helyek védelme még most is tart, azok a híresztelések tehát, hogy a veszély az egész vonalon teljesen megszűnt és hogy ennél fogva a földmívelésügyi minisztériumban az árvíz-szolgálatot beszüntették, koraiak.

Ma reggel 7 órákor Apatin községében a téglagyári kemencéket védő körgrát átszakadt. Nagyobb veszélyt azonban ott még kell tartani és a víz előrelátólag csak a téglakészítő telepeket önti el, mivel a község többi részét és a termőföldeket második töltéssel védik.

— **Kézkerítőt gyilkos.** *Egerben* tegnap, mint már megírtuk egy távirat nyomán, halva találták az utcán *Riedl* postaszolgát s a fiát is súlyosan megsebesítették. A gyilkos ki is rabolta áldozatát. A csendőrök ma kézkerítették a rablógyilkost, egy tizenhat éves subancot, akinél véres kést és véres kötelet találtak, a rablott pénzből még huszonegy forint volt nála. A gyilkos töredelmesen bevallotta bűnét és azt is, hogy két cinkostárs is volt a gyilkosság elkövetésében.

— **Az ördög.** *Csibi* Lajos marosvásárhelyi kömives legényvel különös eset történt. A dolog úgy kezdődött, hogy megjelent neki az ördög és ebben az esztendőben ez már hétézer történt meg vele. Minden egyes látogatása után *Csibi* jelentést tett a dolgról, az atyáinak, a pajtásainak és végre a plébanosnak is. Mikor látta, hogy mindenütt ki-nevetik, bejelentette az esetet a rendőrségnek. Az ördög mindig pénteken éjjel megy hozzá egy és két óra közt. Csönyán fejrázza az álmából, aztán leül az ágya szélére és mindig tovább marad nála. Közben mindenféle ajánlatokat tesz neki, amelynek nehéz ellentálni. *Csibi* tehát egy rendőrt kért, akit az ágya alá szerettet volna elbuztatni. Különösen félt a hetedik látogatástól, ekkorra ugyanis az ördög azt ígerte neki, hogy elviszi magával. A rendőrség nem adott rendőrt, pedig jó lett volna adni. Megjelent tudniillik hetedikször is az ördög és rábeszélte *Csibi*-t, hogy akaszsa fel magát. Kötelet is adott neki, sőt megmutatta a szegyet is, amelyre aztán *Csibi* Lajos 25-ikén reggel csaknyán fölakasztotta magát. De valaki észrevette, levágta, életre keltette s így a rendőrség elé került. Ott az volt az első szava:

— No látja, kapitány ur, hát nem megmondtam, hogy az ördög el akar vinni, de úgy-e akkor ki tet-szett nevetni?

A rendőrségnek jegyzőkönyvet vettek föl az esetről. Kiderült az is, hogy *Csibi* Lajos, aki különben egészen józaneszű és rendes munkásember volt eddig, az utóbbi időben spiritiszta iratokat tanulmányozott.

— **Halálozás.** *Dreher* Károly orvosi műszer-gyáros, Pusztaszent-Mihályon, e hó 25-én éjjel 1/211 órákor 50 éves korában elhunyt. Temetése 28-ikán délután 4 ór. kor lesz Budapesten, a kerepesi-úti temető halottas házából.

Abauj-Szenton, e hó 25-én halt meg dr. *Widder* Bertalan megyei főorvos. Az elhunyt élénk részt vett az abauj-szentói közügyek vezetésében s az egész környéken közszeretettel állott.

Singer Péter, kit jótékonyaságról széles körökben ismertek, ma meghalt. Haláláról a Zion-egylet külön gyászjelentést adott ki.

Décsi György gazdálkodó, városi és egyházi elöljáró tegnap, élete 65-ik évében rövid szenvedés után meghalt Szalk-Szent-Mártonban. Ma temették.

— **A szónokló Dreyfus.** *Milanoban*, 22-ikén az a hír terjedt el, hogy az esti gyorsvonattal megérkeztek Dreyfus a francia Riviera felől. Táviratilag kérdőzösködtek Ventimigliában és San-Remoban, s mindkét helyről megerősítették a hírt. Este tíz óra tájban aztán nagy tömeg közönség és sok rendőr gyűlt össze a milanoi Perronn. Amikor a vonat berobogott, egyik elsőosztályú kocsiiban csakugyan ott lát-ták Dreyfust. Mozgás, tolongás keletkezett, amikor a vonat megállott, de hirtelen megnyitott a vasuti kocsi ajtaja, s az első osztályú utas a hágcson megállva, ily beszédet intézett az egybegyűltekhez:

— Sajnálatomat kell kifejezmem, hogy egy kellemetlen tévedés következtében Olaszországban való utazásomban általános kíváncsiságnak vagyok kitéve. A nevem Slaker, s hollandi kereskedő vagyok, most pedig üzleti ügyekben Bécs felé utazom.

De ez a kerek kis beszéd sem használt, *Milanoban* is áldozata lett az általános kíváncsiságnak, mert bizony nagyon hasonlít Dreyfushoz. A tizenkét órai gyorsvonat indulásáig egyre bámulták. Akkor eltűnt a kíváncsiak szeme elől, hogy nyugodjék a legközelebbi nagyobb állomásig, ahol ismét szónokolni kellett bizonyosan.

— **Lezorázott férj.** A házasságok civakodásának nagy látszik nem mindig édes kibékülés a vége. Az aradmegyei Ó-Szent-Anna községben Balázs Mitru tegnap délelben összeszóalkozott a feleségével. Az asszony nem hagyta magát és keményen visszafellegelt. Az ember erre olyan dühös lett, hogy bot után kapott, amelylyel rendes szokásához képest el akarta verni a feleségét. Akkor felkapott az asszony egy forró vízzel telt vasfazekat és leöntötte az urat. A forró víz Balázs testét teljesen összeégette, úgy, hogy mikor az orvos megvizsgálta, mellén és gyomrán cafatokban lógott a hus. Az orvosi vélemény szerint semmi remény sincs az életébe. Balázs Mitrunét letartóztatták és a világi járásbíróasg börtönébe kísérték.

— **Tüntető szocialisták.** Tegnap estére az országos szocial-demokrata-párt vezetősége tüntető sé-tára hívta egybe a munkásokat. A séta meg is történt s este hét óra felé kivonult a munkások tömege az Andrassy-utra. Kilenc óráig elég nyugodtan viselkedett a tömeg, mert tartott a nagy számban kivonult rendőrseregtől, néhol azonban mégis össze-tűzésre került a dolog. Kilenc óra után egyik Andrassy-uti vendéglő előtt szónokolni akart az egyik szocialista vezér, akit a rendőrség letartóztatott. Erre kitört a tüntetés s mivel *Czajlik* tanácsos fel-szólításának semmi eredménye sem volt, a lovas-rendőrség nekivágott a tömegnek, amely futva menekült. A tüntetők közül 165 embert tartóztatott le részint a VI-ik, részint pedig a VII-ik kerületi kapitányság, ezeknek nagy részét azonban még az éjjel szabadon eresztették. A tüntetésről a rendőri sajtóiroda ma a következőkben számol be:

A tegnap este lefolyt szocialista tüntetések alkalmával a rendőrség lehetőleg elkerülni igyekezett minden letartóztatást azért, mert tudomá-sára esett, hogy a szocialisták letartóztatásokat akarnak előidézni, hogy a letartóztatottak aztán az ügy vértanúiként szerepelhessenek. Hogy erre az óleos vértanuskodásra a rendőrség okot ne adjon, elment a türelem végső határáig és csak akkor volt kénytelen letartóztatásokat eszközözni, amikor látta, hogy különben a tüntetés elfajul és az utcai rend veszélyesen megzavarodik. A VI. kerületben 146 embert tartóztatott le, akik valamennyien kellő igazolás után éjjeli 3 óraig szabadlára helyezték. Ezek közül 145 elen meg-indították a kihágási eljárást, egy ellen azonban a rendőrség büntenyítő feljelentést fog tenni. A VII. kerületben 19 embert tartóztatott le, akik valamennyien igazolás után már este tíz órákor szabadon bocsátottak. Mind a tizenkilencet a kihágási eljárás útján vonják felelősségre. A rendőrség fegyvert nem használt. Egyes lapoknak az a híre, hogy a tüntetés alkalmával egy kocsi egy idős embert elgázolt, valótlán. A valóság az, hogy az illetőt a néptömeg ütötte le a lábáról és esés közben mindössze csak jelenték-telenül megütötte magát.

— **Vasuti szerencsétlenségek.** *Chartresből* jelentik, hogy a Le Mansból érkező expresszvonat ma kisklott. A mozdonyvezető és a fűtő életét vesztette. — *Bilbaoban* a villamos közúti vasutnak két vonata összeütközött a nagy ködben. Két kalauz és tíz utas megsebesült.

— **Mulatság Harasztiban.** Szombaton, e hónap 23-án este sikerült zárkörű mulatságot rendeztek a harasztii lawn-teniszcsok. A mulatságon jelen voltak a következő hölgyek: *Jelinek* Lajosné, *Hegy* Lajosné, *Reichl* Sándorné, *Mihalecz* Karolyiné, *Reisen-leitner* Antalné, *Jelinek* Ilonka, *Jelinek* Lilike, *Hegy* Jolán, *Reichl* Irénke, *Mihalecz* Aranka, *Mihalecz* Olga, *Reisenleitner* Nelli. A mulatság reggel öt óráig tartott és nagyon kellemes hangulatban ment végbe.

— **Időszaki posta- és táviróhivatal.** A posta-és távirada igazgatóság a parad-földi időszaki posta-és távirada hivatal működését október 31-ig meghosz-szabbította. A hivatal a mondott időig rendes fel-és leadó szolgálatot fog teljesíteni.

— **Az összeragasztott sorsjegy.** Egy furfangos parasztasszony merész tervet eszelt ki a kereskedelmi bank pénztára ellen. *Kakusi* József szegedi földműves nemrégiben egy koronát adott Jóska fiának. A fiu elment a pénzzel a kiállításra — lompolni. Többek közt husz krajcárért egy sorsjegyet is vett. A sorsjegy azonban nem nyert. *Kakusiék* tehát meg akarták korrigálni a szerencsét. Az asszony összeszedett néhány nyeretlen sorsjegyet, s oly ügyesen vagdalta szét és ragasztotta össze, hogy még a bank se vette észre eleinte a turpisságot, amikor a parasztasszony a 3000 koronát nyerő szám sorsjegyével a pénztárnál megjelent. Csak hogy odahaza összeveszték a pénzen, mielőtt még megkapták volna. Az asszony akart a pénzből, mert ő csinálta a sorsjegyet. A fiu igényt tartott rá, mert ő vette. Az apa meg azon a címen követelt részt, hogy ő adta a sorsjegyre a pénzt. A veszekedés az árvaszék elé került, amely a fiu javára döntött. Közben azonban a vizsgálatnál a bank is rájött a csalásra, s a hamisító familiát a rendőrség szives gondjaiba ajánlotta. Most aztán egyikük se akar tudni a sorsjegyéről.

— **Nagy értékpapír-lopás.** A sambori (Galicia) törvényszék vizsgálóbírója táviratilag értesítette a főkapitányságot, hogy ott eddig ismeretlen tettesek nagyobb értékpapír-lopást követtek el, összesen mintegy 15.000 forint értékben. Az ellopott papírok a következők: I. a galiciai földhitelintézet záloglevelei: II. sor. 3495. sz. 10.000 koronáról; III. sor. 26456. sz. 2000 koronáról; 2. 1860. évi 5% sorsjegyek (100 forint értékben): 00392. sor. 16. sz. II. 00992. sor. 14. sz. V.; 00996. sor. 11. sz. IV.; 01708. sor. 11. sz. I.; 01708. sor. 20. sz. V.; 01676. sor. 14. sz. IV.; 01676. sor. 6. sz. I.; 01676. sor. 8. sz. III.; 05208. sor. 12. sz. I.; 05264. sor. 2. sz. III.; 08252. sor. 18. sz. I.; 3. galiciai földhitelintézet 3% záloglevél 3992. sor. 36. sz. 4. 1880. évi magyar jelzalogbank sorsjegye 3174 sor. 31. sz. 5. osztárk vöröskereszt sorsjegyek 1884-ből: 00596. sor. 42. sz.; 00942. sor. 34. sz.; 04679. sor. 46. sz.; 07435. sor. 02. sz.; 07540. sor. 01. sz.; 08748. sor. 32. sz. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Hullámsírban.** Két kis hirt közölt ma a rendőri sajtóiroda. Az egyiket még délelőtt adta ki s elmondja benne, hogy ma reggel nyolc órákor egy uriasan öltözött, *tizennyolc évesnek* látszó nő a Margit-hid közelében a Dunába ugrott és nyomtalanul eltűnt a habokban. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak kiderítése iránt, hogy ki volt az öngyilkos nő. — A másik kis hirt ma éjjel közölte a sajtóiroda. E szerint *Kovács Gizella* egri születésű, *tizenkilenc éves*, izraelita vallású leány atyjának, *Kovács Antalnak* a Vas-utca 18. sz. a. lévő lakásáról tegnap reggel eltűnt s azóta nyoma veszett. *Eltűnése előtt emlegette, hogy öngyilkos lesz.* Ez a két hír úgy egymás mellett azt a benyomást teszi ránk, hogy *Kovács Gizella* volt az a fiatal uri leány, aki ma reggel nyolc órákor a Margit-hid közelében a Dunába ölte magát. A rendőrség valószínűleg nem akart érzelegni, amikor ezt a két hirt nem hozta összefüggésbe. Holnap talán már kiderül, hogy *Kovács Gizella* ölte magát a hullámsírba.

— **Táncvigalom.** A Magyarországi Könyvnyomdások és Betűöntők szakszerveiséte a hó 30-án, szombaton a „Kis Vigadó” Nagyfuvaros-utca 4. szám alatti összes termeiben őszi mulatságot rendez, a Vigszínház színésziskolájának növendékeinek közreműködésével.

— **A budai Vigadó felavatása.** A vizivárosban a Fő-uton épült Vigadó immár teljesen készen van és a földszinten levő bolti helyiségeket már átadták a közhasználatnak. A nagy terem és a különféle fogadó helyiségek berendezésén javában dolgoznak, hogy az épület felavatása még a téli évad beállta előtt végre mehessen. Az első mulatság, amelyet a budai Vigadóban rendeznek, az októberben bevonuló újoncok bálja lesz.

— **Új telefon.** Temesmegye br. *Sztojanovics* György indítványára feliratott intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy Temesvár-Versee közt a tavaszszelő kiépíttessék.

— **Az osztálysorsjáték húzása.** Az osztálysorsjáték mai húzásának eredménye a következő: *Tíz ezer koronát* nyert a 36945 számú sorsjegy, *ötezer koronát* a 8618 32730, *kétezer koronát* a 72717 54916 83495 5704 18985 64012 45766 16071 44757 11272 79448 61268 57428 66763 11737 13144 67025 18578 23571 72513 90685 14647 56570 39894 50750 81217, *ezer koronát* a 99994 29280 55584 63455 91002 1796 29274 37704 59105 20901 78203 59909 44680 25487 16772 31503 72946 58789 60027 94989 60459 45218 26221 19 442 91302 56450 78994 73396 41129 66967 44344 76258 63448 60886 36223 52644 57880 98746 7195 30908 6086 81767 11038 63868 90383 4988 19616 66871 29496 7597 75527 45152 41029 81440 56810 90938; *ötszáz koronát* a 65908 12734 37508 99467 81142 27016 34075 74059 62264 73654 86107 54743 48113 41922 25403 55279 66327 97732 42567 64593 13044 30644 22864 97203 27925 14164 79707 7859 36360 13349 70435 75718 22545 56947 80908 18296 5690 56906 85825 5590 69669 74542 52943 18017 22165 74886 48572 49964 92888 33848 13442 31716 16408 számú sorsjegy.

(x) **Ha őszül a haja,** vegyen Zoltán-féle *Hair-regenerátort* 1 forintért a Hold- és Nasykorona-utca

sarkán levő Zoltán B. gyógyszerárában. E szertől a haj eredeti színét visszanyeri. Utánzásoktól óvakodjunk!

A Fort Chabrol.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Páris, szeptember 26.

Guérin ur, a *Chabrol*-utcai erőd megkapitulált parancsnoka, ma visszatért a várba, melyből néhány nap előtt szomorúan kivonult, visszatért — fegyveres kísérettel. Ne tessék megijedni, nem bajtársai élén vonult be ismét diadalmasan; kivont karddal kísérték azok, akik gondosan őrködnek a biztonsága felett, de még inkább arra, hogy kereket ne oldjon.

Reggel félnyolckor vezették ki *Guérin* urat a *Santé* fogházból, hogy elvigyék kocsin hősi tette színhelyére, ahol már türelmetlenül várta a — vizsgálóbíró.

A szeretetreméltó házigazda előzékenységgel kalauzolta végig a házon *Guérin* ur az egybegyűlteket. Minden szobát megmutatott, megmagyarázott minden legapróbb részletet és látható büszkeséggel fejtegette a kutyafuttában végzett erődítési munkálatokat.

Bevezette vendégeit a titkos fegyvertárba, melyben huszonöt Winchester karabélyt, két puskát, kardokat, lándzsákat, egy egész revolver-gyűjteményt és 14000 patronát talált a bizottság. A fegyverek közül különösen egy puskára hívta fel *Guérin* a jelenvolt katonatisztek figyelmét, jelentőségteljes mosolylyal mondván:

— Német gyártmány!

És hogy milyen nagy még mindig a hadsereg hatalma az igazság felett, az kitént ez alkalommal is; mert a katonatisztek elmagyaráztatták maguknak *Guérin* urral a puská szerkezetét, *hosszasan vitatkoztak* vele a célszerűsége felett, a vizsgálóbíró pedig várta, hogy elkészüljenek. De hát végre, nagy sokára, csak megértették a tiszturak a komplikált szerkezetet és folytathatták a vizsgálatot.

Az első emeletről a pincébe vezetve a házigazda a néhány főből álló társaságot és önértetesen mutatott 10.000 gránitkockát és szeretetreméltó mosolylyal jegyezte meg:

— Ezeket persze előbb fel kellett volna szállítanunk az emeletre, hogy hasznukat vehessük!

A vizsgálóbíró, a rendőrség főparancsnoka, az építész-szakértők, a helyőrségi tiszték és a néhány kiváltságos újságíró nagy gyönyörűséggel hallgatta *Guérin* ur magyarázatait.

A vasrácsok, melyekkel minden egyes ajtót és ablakot elzártak, tekintélyes vastagságúak, úgy hogy a szakértők véleménye szerint legalább is két-harmadfél órai munkába telt volna minden egyes rács kidöntése. Ezalatt az ostromlók teljesen ki lettek volna téve a védők golyózáporának.

Szóval a *Chabrol*-utcai erőd erőd volt a szó legszorosabb értelmében!

A földszinti bejáratnál állott az első rács, az első emeleten a második. Szükség esetére az ostromlók jó előre lecsavarták a tanácsterem nagy, nehéz vas-karosszékeit, hogy a rácsokat megtámasztsák.

De a két rács után következett csak *Guérin* ur legbiztosabb pozíciója: az első emeleti nagy terem. Hogy a karzatra vezető kis lépcsőhöz érjenek, az ostromlókknak át kellett volna haladniuk az egész termen és az alatt fejről, a karzat kőkorlátja mögött nyugodtan lődöztek volna rájuk *Guérin* ur elvtársai.

Délben rövid szünetet tartott a bizottság, ezalatt *Guérin* ur megvilláslag elhagyta a fivőre társaságában. Egy szomszédos vendéglőből hozták az ételt és a hős várkapitány szentimentális guynyal jegyezte meg evés közben:

— Bezzeg kevésbé opulensen étkeztem itt néhány nap előtt!

Reggeli után a második emelet került sorra és a padlás, ahol *Guérin* ur megmutatta az ablakot, amelyen át annak idején kitértek a nemzeti trikolort és a fekete zászlót a büszke felirással:

— Éljen a hadsereg! Halál az árulókra!

Sorra került a történelmi nevezetességű ablak, amelybe *Guérin* ur kiült mindennap ebéd után és sorra került a két megkezdett réz a falban amelyen át a szomszéd házzal akartak közlekedni.

Építész-szakértők és helyőrségi tiszték egyhanguan kijelentették, hogy az erődítési munkálatok *csodálatos* szakértelemre vallanak és hogy szervezőjük jártassága a várháborúk stratégiájában rendkívül nagy.

Guérin büszke mosolylyal hallgatta az elismerő nyilatkozatot, amelyet jegyzőkönyvbe írtattak, juttatva tovább a cicerone szerepét fáradhatatlanul, egész estig. Fel hétkor végre véget ért a vizsgálat, ismét lenecszélték az aítókat. *Guérin* kocsiba szállt

két fegyveres kísérelével és visszahajtott a *Santé* fogházba, amely, sajnos, szintén igen erős és amelyet, fájdalom, szintén igen jól őriznek.

J. B.

Apponyi a francia parlamentben.

— És még két kis történelm. —

A szabadelvűkörben ma olyan téren volt nagy sikere gróf *Apponyi* Albertnek, amely éppenséggel nem tartozik a politikához. Az anekdotázás terén. Nagy hallgatóság csoportosult köréje, amikor elmondta a francia parlamentben való szereplésének történetét. Végül pedig nagyokat mulattak a jóízű históriákon, amelyeket *Apponyi* pompás humorral csevegelt el.

Amikor még *Grévy* volt a francia kamara elnöke, *Apponyi* Albert egyszer meglátogatta a franciák törvényhozó testületét. A nagykövetség révén jegyel kapott a *diplomatak karzatára*. Amint belépett a karzatra — mesélte ma este — rajta kívül nem volt ott más. Hogy jobban lásson, az első széksorra ült, s onnan vette szemügyre a képviselőket. Egyszerre csak egy hang szólt meg mögötte:

— Monsieur!

Egy ezüstláncos ur volt.

— Monsieur — mondta a nyájas idegen — az első széksor a diplomáciai testületek főnökei számára van fönntartva. Sziveskedjék tehát a második sorba ülni.

— De uram, hisz nincs itt senki!

— Monsieur, velem nem lehet vitakozni. Üljön a második sorba.

Apponyi elmosolyodott ennyi buzgalom láttára s hátraült a második sorba.

Az ülés azonban, amely eddig nyugodt mederben haladt, egyszerre viharos fordulatot vett. Lárma, kiáltás hallatszott föl s *Apponyi* önkéntelenül is előrehúzódott, az első sor felé.

— Monsieur!

Megint az ezüstláncos ur volt.

— Monsieur, már egyszer figyelmeztettem, hogy önnek nincs joga az első sorban ülni.

— Ismétlem, uram, hogy senki sincs itt és igérem, hogy ha csak egy ur is eljön, hátraülök!

— Én pedig ismétlem, hogy üljön hátra!

Apponyi megint mosolygott, megint hátraült. Mellén összefonta karjait s kezében tartotta kis pálcikáját. És egyszerre csak meglepetten látta, hogy *Grévy* elnök magához intette az ezüstláncost és ő réá mutatott. Egy perc múlva már ott is volt nála a nyájas ur:

— Monsieur — mondta — az elnök ur figyelmezteti önt, hogy idegen embernek nem illik a francia parlamentben így ülni, a pálcikájával...

Erre aztán harmadszor is elmosolyodott *Apponyi* s miután kijelentette, hogy köszöni a szives marasztalást, távozott.

— Így dobtak ki engem a francia parlamentből — fejezte be elbeszélését, a társaság hangos kacagása közben.

Aztán elmondta rokonának, *Pálffy* grófnak esetét, aki a londoni nagykövetséghez van beosztva. *Pálffy* gróf egyszer végignézte a karzatról az angol alsóház egy ülését. A vége felé már untatta a dolog és lefogatta a karját a parkányról unalmában. Erre megszólította az elnök:

— Nem illik az angol parlamentben a karját a karzatról lefogatni!

Persze, *Pálffy* gróf fölkapta a karját. Erre odaugrott hozzá egy ír képviselő. (Az írek akkor nagy háboruságban voltak az elnökkel.)

— Azért is lógassa le a karját! — kiáltott rá.

— Nem én — felelt a gróf.

Most már több ír képviselő kiáltozott feleje:

— Csak azért is lógassa le! Mi meg fogjuk önt védeni a jog nevében! Mi az ön emberi jogait akarjuk védeni!

S mivel a grófnak nem volt kedve ahhoz, hogy az írek számára anyag legyen egy kis botrányhoz, távozni készült. Ezt látva odaugrott hozzá egy ír, és *megfogta a karját*.

— Lógassa le! Lógassa le! — ordította az egész párt, a képviselő meg húzta a karját, lefelé. *Pálffy* nagy nehezen tudott csak elmenekülni.

Szó esett boldogult öreg *Péchy* Tamásról is, akit *Apponyi* szeretett „ugratni”. Mindig be szokta volt neki tréfásan jelenteni, hogy ma „goromba” lesz, csak utasítsa rendre.

Péchy Tamás meg előre megcsinálta a rendre-utasítási formulát.

— *Apponyi* Albert képviselő urat rendreutasítottam. annál is inkább, mert már több alkalommal

megmutatta, hogy tud a hárszabályok keretei között is mozogni!

Akármielyen szép is volt ez a formula, Péchy Tamás nem mondhatta el. Sohse utasította rendre Apponyit.

— Elküldött szegény a siralom e völgyébe, — mondta ma Apponyi, — a nélkül, hogy a formuláját alkalmazhatta volna...

Primadonnák és rendőrség.

A főkapitány ma azzal lepte meg a Népszínház primadonnáit, hogy megfosztotta őket a bokrétaiktól. Mivel a multkor kigyulladt egy bokréta és tüzveszedelemmel fenyegette a színházat — elég botrány, hogy még mindig gázzal világítanak — megtiltotta, hogy ezután a zenekarból a színpadra bármit is fönyujtsanak.

Tekintve, hogy a főkapitány a helyett, hogy a gázzal való világítást tiltotta volna ki, a bokrétaikat tiltotta ki (miért nem tiltotta ki mindjárt az összes színészeket?) — bátorkodom a következő újsághírek megjelenését előre megjósolni:

I.

... a primadonna belépő dala után a közönség közt riadó dicsérő-gondolatok hullámzottak, miután a tapsolást a főkapitány megtiltotta. A művész nő a függönylyukon kidugta köszönete jeléül a kis újját, miután a lámpák előtt való megjelenést a főkapitány megtiltotta.

II.

... csak a zenével volt egy kis baj. A legújabb főkapitányi rendelet értelmében ugyanis a lámpákhoz közel ülő zeneszervek tilos játszaniok. Ez némi diszsonanciát okozott. Ha a kitűnő Konti nem éneklé a hiányzó részeket, baj van.

III.

... a siker oly nagy volt, hogy a főkapitánytól telefonon kértek engedélyt a bokrétaik átadására. Az engedély meg is jött, mire a jó előre vízbe áztatott bokrétaikat az összes lámpák eloltása után átadták a művésznőknek. A primadonna, aki négy rendőr, hat tűzoltó és két gőzfecskendő kíséretében jelent meg, megláthatatlan hajlongott. Közben a színpadi záporkészülék ontotta a vizet, s a nézőtérrel két hatalmas szivattyú vízszugara röpítette a bokrétaikat a kulisszáik mögé.

És így tovább.

— o —

FŐVÁROS.

(*) **Kegyelolet.** A főváros kegyeloletesen emlékezik meg a nemzet nagyjairól. Mai ülésén elrendelte, hogy gróf Batthyány Lajos mauzóleumát október hatodikán díszítsék föl s a díszítés céljaira háromszáz forintnyi költséget utalványozott.

(*) **A tanács mai üléséből.** Récsé-Keresztur (Szolnok-Doboka) község jégkárosultjai számára ma a tanács 25 forint segélyt szavazott meg. — Tudomásul vette a tanács, hogy a Földalatti Vasut-Társaság hatkrajcáros szakaszjegyeket és tizenkét darabot álló s egy forintért kapható fűzetjegyeket ad ki. — A Kender-utczának szabályozási tervét a mérnöki hivatal úgy dolgozta ki, hogy egyenes vonalú legyen. Ma a tanács ezt a tervet eljettette, mert igen sokba kerülne és a közlekedés érdekei sem követelik meg ezt az áldozatot.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **A Fekete Domino.** Szombaton lesz a *Fekete Domino* reprise az Operában. A címszerepet *Abrányiné* éneklé, aki Angelát legkitűnőbb szerepei közé sorolhatja. Ebben a szerepben pár évvel ezelőtt rendkívüli sikert aratott bájos, temperamentumos alakításával és virtuóz énekével. *Brigitta* szerepét *Payer* kisasszony adja, ezuttal először. *Massarénát Arányi* Dezső, *Don Juliant Kis* Béla, a lordot *Kornai*, a fjedelemeasszonyt *Rotter* Gizella és *Gil Perez*t, a komikus egyházit *Hegedűs* éneklé a szombati előadáson.

** **Vigszínház.** Jubileumot ült ma este *Blumenthal* és *Kadelburg* pompás bohózata, az *Arany kakas*. *Székra* Julis szerepét újra *Haraszthy* Hermin játszotta, a Vigszínház e bájos művésznője, aki a szerepet kreálta és részben nagy sikereit juttatta. A szépség számú közönség nagyon rokonszenvesen fogadta a művésznőt, aki csapongó kedvvel, pajzán öltözéssel alakította ma is hatásos szerepét. A többi szerepekben is a régi kitűnő erők léptek föl és művésztük legjavával érdemelték ki a jubiláris est lelkes tapsait.

** **Magyar Színház.** *Szulamit*, Óbuda szépséges zsidó leányzója, aki a *Kisfaludy-Színházban* száz előadáson tul öregedett, ma este megifjodott a *Magyar Színházban*, ahol tovább akar élni, — hogy stilszerűen beszéljünk — „bis hundert und zwanzig”. Ez tudniillik az „emberi kornak a legvégsőbb határa”, amelynél még a legéleterősebb Makkabeus sem kíván magának többet. Hogy minek köszönheti az óbudai „zsidó opera” ezt a nagy népszerűséget, hogy *Goldmark* honfitársunk *Sába királynőjéről* sem irtak annyit, mint róla, s hogy száz előadást ért meg kilencven nap alatt, amennyit *Sába királynője* tán ugyanennyi év alatt fog csak megérni, ennek a kutatásába, így hirtelenében, bele se merünk fogni. A színházi életnek megvannak a maga rejtelmes problémái, és ezek közé tartozik a „*Szulamit-ese*” is. Átvándoroltunk a *Kisfaludy-Színházba* és velünk együtt átvándoroltak sokan és ott abban a naiv légkörben meghallgattuk és élveztük a zsidó műszika sajátos, mélyen szentimentális melodióit és együtt kesereg-tünk *Szulamittal* és a kis *Abigailal*, és eljöttünk azzal a meggyőződéssel, hogy a főváros apái szivtelen uszorosok, amikor megtagadják *Kövesi* Alberttől, ettől az igazgató-zsenitől a hatezer forint szubvenciót.

A megifjodott *Szulamit* a *Magyar Színházban* ma este komolyabb pretenziókkal lépett előnkbe. Szövegben, zenében, kiállításban és rendezésben *színháziasabb* formákat öltött magára. Az óbudai *Szulamit* és a *Wesselényi-utcai Szulamit* közt mindekelőtt az a különbség, hogy ott a szépséges zsidó leányzó feleségévé lesz a megtért Absolonnak, míg itt meghal szegény, mint ahogy igazi tragikai hősnőkhöz illik. És a „zsidó opera” szövege *Beöthy* László és *Makai* Emil át dolgozásában, határozottan poétikusabb és megkapóbb lett. Ó-Budán szinte bosszantotta az embert, hogy az esküszögő fickó, aki egy asszonyt szerencsétlenül tett, a darab végén jutalmul, még egy másik Hebrón-rózsát tűz a keblére, — itt meghal a szegény *Szulamit* és igazi tragikuma valami mély részvétet ébreszt bennünk.

A *Sulamit* zenéjéhez, őszintén szólva, nem merünk hozzászólni. Először is nem tudjuk, vajjon *Goldfaden* egyáltalában exisztál-e, másodsor még kevésbé tudjuk, vajjon *Donáth* Ede karmesternek micsoda jussa van ehhez a zenéhez és harmadsor, ami a legfőbb, nem tudjuk megérteni, hogy miért nem érte meg kilencven nap alatt százados jubileumát a *Sába királynője*? És ebben a faktumban elrejtvé, benne van a *Sulamitnak*, mint „operának” zenei kritikája is. Annak kell vennünk, ami, egy véletlenségből felszínre került *színpadi specialitásnak* és akkor nagy élvezettel hallgathatjuk ezeket a zsidó dallamokat, amelyek hol végtelen naivításokkal, hol mély keleties buskomorsággal hatnak reánk.

A *Szulamit*, mint ilyen magában álló *színpadi specialitás*, a legszebb kiállításokkal indul is neki újabb pályafutásának. A *Magyar Színház* sok ambícióval bocsátotta másodsor is utjának ezt a kipróbált kasszadarabot, amelyben aligha fog megcsalódni.

Az előadás érdekességének a középpontját *L. Komáromi* Mariska (*Szulamit*) és *Ledofsky* Gizella (*Abigail*) alkották. Mind a két művésznő teljes magaslattal állott feladatának. *Komáromi* Mariska *Szulamija* mélyen át gondolt és átértett alakítás volt jäték dolgában is s még inkább az volt énekrészében. A művésznő igazi drámai erőben állt előttünk, méltóan ahhoz az előkelő pozícióhoz, amelyet az énekes színpadon betölt. *Ledofsky* Gizellának, *Abigail* szerepében, amely a szubretnek és az erős drámának az ellentétes elemeiből van összeröszve, ma este alkalma volt tehetségének ritka-széles skáláját bemutatni. A könnyed pajkosságtól a legmélyebb drámáig minden árnyalat benne van ennek az ifju tehetségnek az egyéniségében. *Komáromi* Mariskával együtt nagy és igazi volt. *Beöthy* Zsiga derekasan állta meg helyét Absolonban; jó izlésű mérséklettel játszott és szépségesül baritonját teljesen érvényesítette. *Rózsahegy* elemében volt a szerecsen-szolga szerepében és nagy dörültségeket keltett. A négy fiatal táncosleány szerepében *Rózsá* Lili, *Gombaszögi* Margit, *Fenyvesi* Erna és *Héban* Anna vonult fel. Mind a négyen eszesen énekeltek kis szólójukat, de különösen feltűnt a táncban *Gombaszögi* kisasszony, aki villyszerűleg könnyed és graciózus volt.

Külön kell megemlékeznünk a *Magyar Színház* egy fiatal tenorista-kardalosáról, *Somogyi* Dezsőről, aki a „*Kol nidre*” áriát nagy hatással énekelte. A zajos tapsokra meg is kellett ismételnie. A három kerőt *Bessenyei*, *Szilágyi* és *Boross* játszották sikerrel. Nagyon jó volt *Szilágyi*, a színháznak ez a talentumos mindenes-színésze *Monaohban*.

A ház zsufolva volt.

(M—s.)

** **Duse Eleonora beteg.** *Duse Eleonora* kénytelen volt félbeszakítani *berlini* vendégszerelését. A

művésznő erős hűlés következtében látat kapott, úgy hogy egészsége helyreállításig nem folytatja vendégjátékait.

** **Larizza — Abbaziában.** *Larizzának*, az Opera hős tenorjának, malörje van az időn. Ahelyett, hogy az Opera színpadán vágthatná ki a magas C-keket: holnaptól kezdve *Abbaziában* fog üdülni, még pedig kénytelenségből, mert az orvosok küldik oda. *Larizza*, aki már szeptember 15-ike óta gyönglékedik, most újabb orvosi bizonyítvánnyal szomorította el az Opera igazgatóságát. Ebből a bizonyítványból az tűnik ki, hogy a tenoristának, aki makacs gégehurutban szenved, még *tíz napra van szüksége*, hogy a hangja teljesen helyreálljon. *Larizza* ma reggel már el is utazott az *Adria* mellé, hogy melán hallgassa *tíz hosszu napig* a „*tenger mormogását*”. (A mélaságra bőven van ok, mert lezuhott gázi címén tömredék szép lira meg veszendőbe a betegség ideje alatt.) Szerencsése az igazgatóságának, hogy *Perotti* október elején visszajön. Így a „nagy operák” végre beállíthatják a repertoárba és *Vasquez* grófné — aki két hét óta ma lép föl először a *Bolygó* *holand*ában, ahol bariton-énekes a partnere — énekelheti *Aidát*, *Valentinet*, *Sulamithot*. Vannak különben, akik azt állítják, hogy *Larizza* nem beteg és csak *dacból* vonakodik föllépni, mivel az Operával kötött szerződése egy hónap mulva lejár és az igazgatóságtól még nem kapott semmiféle ajánlatot. Színházi körökben terjesztik ezt a hírt, de hihetőleg pletykáság az egész, mert az olasz tenoristák önérezté nem megy odáig, hogy merő dacból az udvariatlan igazgatók lábához dobják egész havi fizetésüket.

** **A Katonák szerzőjének új darabja.** *Thury* Zoltán, a *Katonák* szerzője, egész estét betöltő új drámát írt, melynek címe: *A föld*. A szerző a *Nemzeti Színházhoz* nyújtotta be darabját.

** **Vége.** Annak a ritka szerencsés véletlennek, amely 103-szor szalta át az embereket a *Kövesy* Albert kis színházába, holnap vége szakad. Meg vagyunk írva odafent az égben, hogy a legjobb kasszadarab is olyan, mint a mindenféle szerelem, azaz, hogy ennek is, amannak is vége szokott lenni. *Szulamith* holnap este kesereg utjára a férfi hűtlenségén az ó-budai színpadon s ezuttal nem *Kövesy* ur, hanem a Magyarországi Hirlapírók nyugdíjintézete javára. Vigasztalódjunk azonban *Szulamith* nem halt meg, csak Ó-Budán alszik. *Budapest*en máris felébredt.

** **P. Lukács Juliska**, a Népszínház drámai művésznője, *Mohácsra* utazott, ahol a *Fedora*, *Bagdadi hercegnő*, *Magdolna* és a *Cigány főszerpeiben* lép föl.

** **Konti József új operettje.** *Konti* József, a *Népszínház* ismert zeneszerző-karmestere, egy lap-társunk értesülése szerint, a *Táncmester* cím alatt új operettet írt, amely először a bécsi *An der Wien* színházban kerül bemutatásra. A hírek ez az utóbbi része kissé valószínűtlennek hangzik.

** **A király a berndorf munkásszínházban.** *Krupp* színházát, amelyet a híres ágyúöntő munkásai számára építtetett *Berndorfban*, tegnap nyitották meg a király jelenlétében. A király kíséretében *Rainer* főherceg is ott volt. Az ünnepies megnyitó előadás prologussal kezdődött, amelyet *Girardi* szavalt a berndorf munkások ruházatában. Ezután *Carlweiss* bécsi szerzőnek *Der kleine Mann* (A *Vigszínházban* *Éljen a kisiparos!* cím alatt került színre.) című darabját adták. Az előadás kezdete előtt *Krupp*nak egy kinyomtatott nyílt levelét osztogatták, amelyet munkásaihoz intézett.

Ez a színház, mondja többek közt az a levél, amelyet a munkásoknak szántam, arra van hivatva, hogy a művészet által mesterségüket tökéletesítse s izlésőket az építési és költői formák látása által nemesítse.

Előadás után a színpadi függöny még egyszer felgördült s a színpad háttéréből, amely a *berndorf* ágyúgyár széles kapuját ábrázolta, a gyár munkásai sereglettek elő és vonultak keresztül a színpadon. A királyt a megnyitó ünnepségen nagyban ünnepelték. *Krupp* munkás-színháza, mint már említettük, a *Ferenc József-színház* nevet viseli.

** **Szép Heléna — szenzáció.** Ki hitte volna, hogy *Szép Heléna*, *Offenbachnak* ez az operettje, amely a világ minden énekes színpadát bejárta már, még színházi szenzáció-számba mehet s még hozzá *Párisban* s a legkomolyabb értelemben vett szenzáció számba. A szenzációra a *Théâtre des Variétés* készül, amelynek *Szép Heléna*-reprise egyike lesz a párisi színházi évad első rangu eseményeinek. *Offenbach* örökösai ugyanis rendelkezésére bocsátották a színháznak a *Szép Heléna* partitúráját, s ebben egész sereg énekesnőket találtak, amelyeket színpadon még soha sem énekeltek, ezenkívül még egy egészen új ballet-betétő akadtak a partitúrában. A párisi *Variétés* most az eredeti partitúra szerint eleveníti fel a klasszikus *Offenbach*-operettet. A karszemélyzet maga nyolcvan tagot fog számlálni, a komikai szerepekre a párisi színpadok elsőrangú művészeit, köztük *Baront* szerződtették. *Szép Helénát* *Simonné Girard* asszony fogja játszani.

**** A Magyar Színház tűzbiztonsága.** A főváros színházvizsgáló bizottsága a múlt évadban megvizsgálván a Magyar Színházat, elrendelte a helytelenül alkalmazott ajtókat máshová helyezését s így a kijárást és a folyosóknak szélesítését. Egy könnyomatós tudósító most azt jelenti, hogy a színházvizsgáló bizottság azt tapasztalta, hogy ez az intézkedés nincs végrehajtva. Az igazgató azzal védekezett, hogy ő semmiféle végzést nem kapott; ekkor hivatalból megállapították, hogy a végzést a kapus átvette. A tanács most elrendelte, hogy az igazgató a követelt munkákat, amelyek csak mintegy 150 forintba kerülnek s a közönség életbiztonságára föltétlenül szükségesek, azonnal hajtsa végre.

**** A nyolcvanhat éves Verdi.** Az olasz opera Nesztora, Verdi, a jövő hónapban, október tizedikén, tölti be nyolcvanhatodik életévét. Ebből az ötletből az olasz király Baccelli miniszter előterjesztésére, az olasz Annonziata-rendelet fogja az agg mesternek adományozni, amely Olaszország első rendje. Ezt a rendjelet eddig csak katonák és államférfiak kapták.

**** A bayreuthi szünet.** Egyik berlini újság azt az érdekes hírt közli, hogy a jövő évben Bayreuthban az előadások szünetelni fognak. A legközelebbi előadások 1901-ben lesznek.

**** Kisfaludy-Színház.** Szombaton, e hó 30-án a Kisfaludy-Színházban a *Cigány* című régi jó népszerű mű kerül színe Alpar Irénnek, a Vigaszínház volt tehetséges fiatal tagjának vendégfőléptével. Ez a vendégjáték közbejött akadályok miatt vasárnapról elmaradt. Alpar Irén Rózi szerepét fogja játszani, amely legjobb alakításának egyike.

**** A Városi Színház tagjai sikerült hangversenyen rendeztek az úpesti Közművelődési Körben.** Színe került *Az égerke* című egyfelvonásos vígjáték, majd a *Mama* című vígjáték. Mindkettőben K. Tarnay Leona, Madarassy Vilma, Keömlény Gyula és Arkossy Vilmos jeleskedtek. Taksonyi Hadrik Anna szavalással aratott nagy sikert.

**** Vidéki színházak.** Hódmező-Vásárhelyről írják nekünk, hogy *Kecskényi* társulatának szubrettprimadonnája, *Amon Margit*, aki ez idő szerint a vidéki színpad legelső szubrett-tehetsége, tegnap buszozott el a közönségtől Postás Milka szerepében. A szép jövőjű fiatal művésznőt a közönség egész estén át a legzajosabban ünnepelte.

**** Házi hangverseny.** A *Telefon* Hírmondó holnap (pénteken) este házi hangversenyt rendez előfizetői szórakoztatására. Az érdekes és változatos műsor koncertben felolvasással, ének- és zeneszámok előadásával közreműködnek: *Abonyi Aranka, Farkas Jozsef, H. Vukovics Aranka, Wertheimer Gizella, Balogh János, Horváth Zoltán, Oly Zsuzs, Pusztay Béla, Stósz Árpád, Záray József.* Kezdeté fél 9 órakor lesz. Utána 11 óráig folytatva katonarene és cigánymusika lesz hallható a kagylókon.

Kassa ünnepe.

— A *Budapesti Napló* kiküldött tudósítójától. —

Kassa, szeptember 28.

Lelkes, szinte mámoros örömmel telt el Kassa város szép ünnepének mai első napja. A Nemzeti Színház tagjait, a budapesti sajtó és irodalom képviselőit szinte meglepte ez a nagy ünnepi hangulat, amelybe a hat órai utazás után hirtelen bele jutottak.

A Budapestről kirándult társaság reggel hét óra után indult el a gyorsvonattal. Egyűvő kerültek *Jászai Mari, Márkus Emília, Csillag Teréz, Helvey Laura, gróf Keglevich István,* az intendáns, *gróf Festetics Andor* igazgató, *Várady Antal, Ujházy, Szacsavay, Gyenes, Mihályfi.* Egész uton a legvidámabb beszélgetés folyt a fülkékben, közben élénk eszmecsere történt művészeti kérdésekről. A intendáns Dél-Franciaországban és Olaszországban szerzett tapasztalatait adta elő. Az ottani színhazi közönség nagy igényekkel megy a színházba, s erős kritikával él a színészekkel szemben. A beszélgetés legfőbb tárgya természetesen a kassai ünnep volt s *Jászai Mari* lelkesedve dicsérte Kassa hazafiságát és művészi törekvéseit, amelyekkel most már imponáns, állandó hajlékot teremtetett a színészeknek. Majd a múlt emlékeit elevevitették fel azok, akiknek művészi pályáján Kassa első, vagy közbeeső állomás volt. Kassáról került például először Budapestre Ujházy, ott játszott Helvey Laura is.

Igy telt el a hat órai ut, s a vonat berobogott a kassai pályaudvarba. Ott fényesen fogadták a vendégeket. Éljen-riadal hangzott fel, amikor a vonat megállott. Künn volt *Péchy Zsigmond* főispán, *Münster Tivadar* polgármester, *Madarász Béla* főkapitány, a megye és város képviselőiben, a kassai társaság színe-java, a színházi bizottság testületileg. A főispán szavaira *gróf Festetics Andor* válaszolt és megköszönte az ovációt, mire újra meg újra kitört az éljenzés, amikor az egyes művésznöket, művészeket megpillantották.

Bent a városban csak fokozódott a lelkesedés, a mikor a kocsi a fellobogózt utakon elvonultak. Mindenütt derű, élénkség. A színház hatalmas épülete körül javában tartottak a készülődések az esti előadásra. Az ablakokban

a közönség gukkerekkel fölfegyverkezve nézte a bevonulást és kendőket, kalapokat lengetett az érkezők felé. Rendkívül sokan jöttek a környékről és a szomszéd megyékből, a fogadók az utolsó zugolyig megteltek, jegyeket az első három előadásra drága pénzén sem lehet kapni. Kellemes meglepetés érte a művésznöket szállásukon, a szállóba érkezésükkor már ott találtak egy-egy gyönyörű bokréttát. Aztán, ahol csak megjelentek, mindenütt nagy szeretettel üdvözölték őket. Az érdeklődés központja *Jászai Mari,* akinek a láttára csodálattal sugnak össze az emberek.

Megjelent a díszes emlékalbum, s mindenütt osztogatták. Öt órakor, amikor a színházhoz vonultak a budapesti művészek, az ölközökben virág- és szőnyegdísz pompázott és az új színház nézőtere fűrés tündérfényben szótt.

A megnyitó előadáson csak meghívott vendégek vehettek részt, úgy hogy a város közönségének nagyon kevés hely jutott. A belügyminiszter képviselőjében *Fasché-Moys* gróf *Keglevich István* intendáns, aki Enyiekén volt gróf *Zichy* látogatására.

Az előadás hetedfél órakor kezdődött. A színház előtt a város közönsége sorfalat állott s a Nemzeti Színház tagjait riadó éljenzéssel fogadta. Az éljenzésből kijutott *gróf Keglevich István* intendánsnak, *gróf Festetics Andor* igazgatónak, valamint *Péchy Zsigmond* főispánnak és *Münster Tivadar* polgármesternek. Nagy érdeklődéssel várták *Várady Antalmat* *Déryné Alma* című prólogját. A prólog helyi vonatkozásait viharos tetszéssel fogadták és *Csillag Teréz* (*Déryné*), valamint *Somlót* (*Egressy*) többszörös kihívásban részesítették. Rendkívül összevágott előadásban került színe *Katona Bánk* bánja, *Jászai Mari,* *Márkus Emiliát* és *Ujházit,* a kassai közönség régi kedvenceit megjelenésükkor tapsvihar fogadta, amely felvonásokint sokszor ismétlődött. Igen tetszettek *Gyenes, Szacsavay, Paulayné,* valamint a címszerepet játszó *Pályi Jászeit* a negyedik felvonás végeztével tízenhátszáz hivaták a lámpák elé.

Emelkedett hangulatban ért véget az előadás. Színház után banket volt, amelyben négyszázan vettek részt és lelkes tósztokban ünnepelték a budapesti vendégművészeket.

MŰVÉSZET.

□ **A magyar iparművészet Oroszországban.** Az orosz császári iparművészeti egyesület, amely a Pétervában és Moszkvában rendezendő kiállításnak ügyeit intézi, arról értesítette a magyar iparművészeti társulatot, hogy október közepe táján Budapestre küldi megbízottját, aki a kiállításra szánt összes tárgyakat átveszi. Az iparművészeti múzeum ennél fogva felkéri mindazokat, akik a kiállításra részt akarnak venni, hogy tárgyaikat legkésőbb október 10-ig a társulat címére az országos iparművészeti múzeumba küldjék. A csomagolás és szállítás költségeit oda és vissza az orosz művészeti egyesület fedezi.

□ **Művészeti honctani előadások.** A művészeti boncolástani előadásokat az idei tanévben a *Thanóffer* Lajos tanár vezetése alatt álló intézet tantermében (IX. Tüzoltó-utca 58. sz. H. emelet) Dr. *Teljesnyiczky* Kálmán adjunktus e hó 29-ikén pénteken este 6 órakor kezdi meg. Az előadások nem kis előnyére most már közvetlenül bemutatható lesz a mesterek egy sor rajza vetítés útján, ami éppen a művészeti boncolástani tanítása szempontjából megbecsülhetetlen értékű. Remélhető, hogy ez által az eddig is nyilvánult érdeklődés meg növekedni fog. Az előadások este 6 órakor minden hét pénteken rendszeresen tovább folynak.

□ **Az esztergomi bazilika szobra.** *Kiss György* szobrász elkészítette *Szent László*nak, a katolikus vallás megvédőjének óriási szobrát, mely az esztergomi bazilika homlokzatát fogja ékesíteni. Az öt méter magas szobrot bárki megtekintheti a művészek Nefelejts utca 40. sz. a. műtermében.

□ **A királyi palota újjáépítése.** Az új budai királyi palota építése szükségessé tette a régi királyi palota gyökeres átalakítását. Az egészet ugyanis összhangzásba hozzák az új szárnyépületekkel, amelyek stílszerű, modern fejedelmi paloták. Ehhez képest a régi palotának teljesen átalakítják a főhomlokzatát és tetőzetét. Az építészvezetőnek ennél sokkal nagyobb gondot ad a belső helyiségek átalakítása. A palotában ugyanis a múlt század divata szerint tömördek zeg-zug folyosó, lépcső és kamra-szerű szobácska volt, amelyekben még a bennfentek is alig tudtak eligazodni. Most mindazokat lebontották és szép nagy helyiségekké alakították át. E miatt költözött át a várkapitány-

ság is eddigi helyiségéből a palota másik szárnyába. Ez átalakításokkal egyidejűleg fejezik be a királyi palota Szent Zsigmond-kápolnájának újjáépítését. Mindezekkel a munkálatokkal a jövő tavaszig elkészülnek.

□ **Moreau-múzeum.** A napokban érkeke jup művészeti múzeum nyílik meg Párisban. *Gustave Moreau,* a hírneves festő ugyanis végrendeletében a *La Rochefoucauld-utcai* palotáját Páris városára hagyta azzal a közel 700 képpel, rajzzal és vázlattal, amelyet művei közül birtokában megtartott. Most a palotát *Moreau-múzeummá* alakították át, ahol *Moreau*-nak összes festményeit és rajzait elhelyezték. És a képtár páratlan a maga nemében és egy nagy művészeknek nemcsak teljes egyéniségét, de fejlődésének különböző fokozatait is bemutatja.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **A Magyar Heraldikai és Genealógiail Társaság** ma délután öt órakor a Magyar Nemzeti Múzeum tanácstermében dr. *Fejérváthy László* elnökléte alatt, igazgató-választmányi ülést tartott. *Majláth Béla* igazgató-választmányi tag „*Cimeres doktori oklevél 1642-ből*” cím alatt *Majláth Miklósnak* a nagyszombati egyetemen 1642-ben nyert bölcsészeti doktori oklevélet ismertetési és mutatja be, mely nemcsak mint az első magyar doktori diploma érdekes, hanem azért is, mert az oklevélre a családnak ugyanaz a címere van festve, amelyet *Majláth Miklós* régi nemességének megerősítésével öt hónappal később kapott III. Ferdinándtól. A folyó ügyek során *Schönherr Gyula* titkár bejelentette, hogy *Burchard-Béla* *Konrád* főrendiházi tag száz forint alapítvánnyal a társaság alapító tagjai sorába lépett. A pénztárnoki kimutatás szerint a társaság bevétele január 1-től az ülés napjáig 2160 forint 80 krajcár, kiadása 1845 forint 77 krajcár volt; összes vagyona 15.015 forint 01 krajcár. Az igazgató-választmány elhatározta, hogy december elején tartja meg nagygyűlését, amelyen dr. *Komáromy András* emlékbeszédet fog mondani a társaság elhunyt másodelnöke, *Nagy Iván* felett.

□ **A könyv.** Ily című irodalmi, bibliográfiai és könyvpiari hetilap első száma jelent meg ma *Sebestyén Ede* szerkesztésében. Az új szaklapnak nemcsak a könyvkedvelők könyvtáru, hanem az irodalom iránt érdeklődő publikum is nagy hasznát veheti. Előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 krajcár.

□ **A „Modernek” irodalmi és művészeti társaság** holnap, pénteken este fölolvásó ülést tart. Dr. *Incze Henrik* olvas föl: „A százötvenes Goethéről”.

VIDÉK.

— **(Zemplénmegye közgyűlése)** ma választotta meg új árvászéki elnökét, amely állás *Horváth József* halálával üresedett meg. A közgyűlést hetek óta tartó korteskedés előzte meg. Tulnyomó szótöbbséggel *Némethy József gálszécsi* főszolgabíró választották meg árvászéki elnöknek; főszolgabíróvá pedig *Nemes Sándor* szolgabíró léptették elő. Ez utóbbi állásra *Malonyay Tamás* választották meg, alügyészséje pedig dr. *Szirmay István*.

— **(Nyitra város közgyűlése.)** Nyitra város tisztújító közgyűlésén főjegyzővé *Keszt Gyula* városi pénztárost választotta meg *Bieliczky Elek* tanító ellenében. A miavai olvasóegyesület, amelyet a belügyminiszter harmadéke államellenes üzemek miatt feloszlattott, újabb megalakulása kért engedélyt. Miava a felvidéki pánszlávok főfészke.

EGYESÜLETEK.

(Tanítók gyűlése Tatán.) A tatani és kisbérvidéki római katolikus tanítók egyesülete ma tartotta negyedik évi rendes közgyűlését *Tatán Esztergályos József* elnökléte alatt. Az elnök meleghangú beszédében üdvözölte a gyűlésen megjelent *Lőrinczy Györgyöt,* *Komáromvármegye* új tanfelügyelőjét. Aztán *Práger József* tartott értekezést a záróvizsgák kérdéséről. Kiosztották a pályadíjakat is. Az első díjat *Szabó Bertalan* duna-almási, a másodikikat pedig *Szabó István* Gyula bányai tanító nyerte. Előnké *Esztergályos József* mécsai tanító, a lelkőkké *Kabik József* piabánost választották meg. Közgyűlés után száz terítékű banket volt.

(A Magyar Országos Állatorvos Egyesület) központi választmánya ma délután dr. *Nádasky Béla* elnökléte alatt ülést tartott. Örömmel vette tudomásul a választmány, hogy a VIII. nemzetközi állatorvosi kongresszus 1905-ben Budapestben lesz. Így határozta ezt a Baden-Badenben legutóbb megtartott kongresszus. Jelentette továbbá a titkár, hogy ez évben szeptember hónapig a pénztári forgalom 7065 forintra rugott. A választmány végül megette észrevételeit az Állatvédő Egyesületnek egy szabályrendelet-tervezetere az állatvédelem dolgában, és felvett néhány új tagot.

(Az állatorvosstanhallgatók köre) szeptember 24-én s 28-án választotta meg elnökét és tisztviselőit. Az elnökválasztásnál két erős párt: *Horváth Vilmos*

és Erdős Dezső állott egymással szemben. A küzdelemből a Horváth-párt került ki győztesen. Alélnők lett: Horváth József, főtákar Duraiék Tihamér, főjegyző Hazai Miksa, főkonzultárnok Vindisch Mihály, pénztáros Ferlyák János, II. titkár Pauer Ferenc, ellenőr Rend Tihamér, aljegyző Junger Béla, II. könyvtáros Hanser Emil.

SPORT.

Atletikák Bécsben. Október 1-én tartja a Wiener Athletik Sport Club őszi meetingjét a saját versenypályáján a Praterben. E napon kerül döntésre Bécs város 1 angol mértföldes síkfutás bajnoksága, melynek ötszáz koronás tiszteletdíj a budapesti Magyar Testgyakorlók Körének két másodizben megvénie. Két legjobb távolság-futóját küldi fel az alkalomból a M. T. K. Malesiner Gyulát, a mult évi bajnokot és Gallitsik Sándort, Magyarország ez időszerint legjobb hosszútávu futóját. A díszkoszobás bajnokságra, melyet ez évben irtak ki először, a B. T. K. Coray Arturt, az ugrásversenyekre pedig Franyó Gyulát küldi fel.

Kerékpárverseny. Magyarország 100 kilométeres országúti kerékpáros bajnoksága vasárnap kerül döntésre a budai országúti. A verseny előreláthatólag az ideai összes országúti kerékpár-versenyek győztesének, Papp Ferencnek a Magyar Torna-Klub tagjának diadalával fog végződni.

Atletikai verseny. A Magyar Athletikai Klub október elsején rendezi ez évi őszi atletikai versenyt az Orszá-kerti versenypályán. A nagy számmal érkezett nevezésekből itélve a verseny az őszi szezon egyik legsikerültebbje lesz. — A 100 yardos síkfutás bajnokságában Speidl M. A. K. és Schubert M. U. E., a súlydobás-bajnokságban Crettier M. U. E. és Folti N. T.-E. között várható érdekes finishek.

Péchy Andor új jockeyja. A távozó Sharpe helyére, akit Dreher Antal szerződöttetett jockeyjának, mint a Sportéletben olvassuk, alkalmasint E. Martint, az idén Angliában működő jockeyt szerződötteti a Péchy-Üchtritz istálló. Az alkudozások erre nézve folynak már, valószínű, hogy eredményre is fognak vezetni.

Őszi lóversenyek.

(Harmadik nap.)

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, szeptember 28.

A turfalakok napról-napra vigabak, a bookmakerek arcán fájdalommal lemondású lí, hogy nem jön el már többé az outsiders ideje: ez volt a szignaturája a mai napnak. Csodálatosan megtanulták az emberek mostanában a tipelést; a lovak akár csak megnéznék a bookmaker-listát, mielőtt a pályára lépnek s abban a rendben érkeznek be, amint őket fogadják. Ma öt versenyben győzött az első favorit s a hatodikban is másodosorban favoritálzó ló, Alagrecque győzött. A totalizátor-kvóták ehhez képest kisebbek voltak mint valaha; négyszeres volt a legnagyobb osztalék, két versenyben pedig 3 forint volt a becsületés keresete annak, aki öt forinttal megtette a favoritot.

A sport ellenben kevésbé volt ma jó, mint a multkor. Az októberi handikap nem hasonlított a Prince of Waleshez; Jablanica ugy kanterozott itt a cél felé, mint egykor Tokio, megszégyenítve a tudományát a handikapernek. Gagerl, ha csak a fejével, de legalább második lett Ladro előtt, Gonosz és Pimasz ellenben, Péchy Andor és báró Üchtritz Zsigmond képviselői valahol a távoszlopnál maradtak, amikor Jablanica már meg is nyerte a versenyt. Jablanica nagy favorit volt, Gonosz azonban kegyetlenül tönkre tett néhány plungeret ebben a versenyben.

A nap legszenzációsabb esete a kétévészek államdíja volt. Itt Capo Gallo a legrealisabb, Enzio a legtitkosabb tip volt, mind a kettőnek egyformán akadt hívei. A finish azután, amelyet ez a két ló vívott, rettenetes volt. A plungeres csaknem rosszul lettek, mialatt Smith Capo Gallot Enzio mellé hozta, a riadalom pedig kimondhatatlan volt, amikor Capo Gallo rövid feje hamarabb ment át a célvonalon.

Capo Gallo nagyszerű ló, ha küzdelem után nyert is; azt azonban minden sportsman tudja, hogy a Gallo csikók csak küzdelem után tudnak nyerni s mentől nagyobb távolságon. Derby ló tehát Capo Gallo a legkomolyabb fajtából. Az elismerés pálmájából azonban Enzionak is bőven juttattak a fogadók, különösen azok, akik Capo Gallon megzavagodtak.

A nap részletes eredménye különben ez volt:
I. Welter-handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1400 méter. Báró Üchtritz Zs. Alfrédja (Sharpe) első, gróf Andrásy T. Forgója (Gilchrist) második, Dreher A. Dogmája (Smith) harmadik. Futottak még: Fille, Triole, Esthajnal, Zsuzsi, Intruder. Ítélet: Biztosan félhosszszal első, négy hosszszal harmadik. Totalizátor: 5:23. Helyrefogadások: I. 25:69. II. 25:143.

VI. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 3200 méter. Báró Harkányi A. Inländlerje (Wilton)

első, Péchy A. Casqueja (Sharpe) második, Geist G. Bokrosa (Adams) harmadik. Futottak még: Nerissa, Lucifer, Dalffy. Ítélet: Könnyen két hosszszal első, egy és félhosszszal harmadik. Totalizátor: 5:16. Helyrefogadások: I. 25:41. II. 25:32. A győztest 7100 koronán visszavásárolták.

III. Októberi handikap. Díj 10000 korona. Távolság 1600 méter. Br. Harkányi J. Jablanicája (Wilton) első, Dréher A. Gagerlje (Smith) második, lovag Lederer S. Ladroja (Slack) harmadik. Futottak még: Gonosz, Moring, Remete, Pimasz és Honour Bright. Ítélet: Három hosszszal első, rövid félhosszszal harmadik. Totalizátor: 5:20. Helyrefogadások: I. 25:41. II. 25:59. III. 25:98.

IV. Kétévészek államdíja. Díj 7000 korona. Távolság 1000 méter. Dreher A. Capo Galloja (Smith) első, báró Harkányi J. Enzioja (Wilton) második, gr. Hunyady J. Jeromeje harmadik. Futottak még: Gourandine, Balambér és Patrizierin. Ítélet: Erős küzdelem után rövid félhosszszal első, 2/3 hosszszal harmadik. Totalizátor: 5:9. Helyrefogadások: I. 25:34. II. 25:41.

V. Eladók handikapje. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Dr. Day A la grecoqueja (Park) első, Mr. Duke Corsicaia (Hesp) második, Senyi S. alezredes Passableje (Poole) harmadik. Futottak még: Malmaison, Magister és Györgyvice. Bírói ítélet: könnyen fél hosszszal első, két hosszszal harmadik. Totalizátor: 5:19. Helyrefogadások 25:39 I. és 25:41 II.

VI. Palotai díj. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Szemere M. Sobrija (Cleminson) első, Geist G. Tolonca (Sharpe) második, gróf Károlyi M. Viveurje (Huxtable) harmadik. Futottak még: Héviz, Előre és Cyrano. Bírói ítélet: Másfél hosszszal első, másfél hosszszal harmadik. Totalizátor 5:8. Helyrefogadások 25:32 I. és 25:59 II.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Zsitvay Leó. Jogászörökben régen kolportálják azt a hirt, hogy Zsitvay Leó, a budapesti törvényszék elnöke, elnöki állását a pozsonyi királyi tábla területén működő főügyeszi állással öhajítja föléserélni. Mint a budapesti büntető törvényszék elnöke Zsitvay a másodosztlályu kuriai bírák rangjában van, ha főügyész lesz, első osztályu kuriai bíróvá lép elő s mint ilyen megy később nyugalmába is.

§§ „Az ezred pénze.” A budapesti esküdtzék ma tárgyalta dr. Barthodeiszky Kálmán csepregi kir. eljárásbírónak és Guttman Mór sárvári kereskedőnek rágalmazási pörét, melyet Vathy István hírlapíró és Bundschuh Károly sárvári timár ellen indítottak.

A Reggeli Újság 1898. július 16-ikán Az ezred pénze cím alatt cikket irt. Abban el volt mondva, hogy Sárvarórt egy gróf Jennyson nevé huszárkapitány elvesztette 130.000 forint értékű tartalmazó pénzes tárcáját, s mert az az ezred pénze volt, a gróf agyonlőtte magát. Az erszenyit megtalálta egy Samu Jánosné nevé asszony és elvitte az akkor még szegény Guttman Mór sárvári szatócsához. Az értékeket aztán Guttman állítólag 555 forintért magához váltotta, nemskóra azután szegényes viskójú odahagyta és Szombathelyre költözött. A cikkben az is volt, hogy Barthodeiszky Imre volt sárvári járásbíró is tudott erről a bűnös üzelemről, sőt részese volt a jogtalanul szerzett pénzről, amiért nem indította meg a vizsgálatot. A cikkben megrágalmazott Barthodeiszky Imre sárvári járásbíró helyett, aki már esztendőkkkel ezelőtt meghalt, fia, Barthodeiszky Kálmán sárvári eljárásbíró lépett fel vádlóként, akinek képviselőtében Fittler Dezső fővárosi ügyvéd tette meg a panaszt. Guttman Mór dr. Wolf Géza sárvári ügyvéd képviselte. Az esküdtzék tárgyaláson Zsitvay Leo törvényszéki elnök elnökölt. Elsőrendű vádlottat, Vathy Istvánt, dr. Gál Jenő, a másodosrendű vádlottat, Bundschuh Károlyt dr. Visontai Soma védte.

A vádlottak és a tanuk kihallgatása után Vathy ünnepiesen megkövette dr. Barthodeiszkyt. Hasonlóképpen cselekedett Bundschuh Károly is, mire dr. Fittler, dr. Barthodeiszky védője visszavonta panaszát s ugy dr. Fittler, mint Barthodeiszky eltávoztak. Azután kihallgatták a két erkölcsi tanut, akik Guttman tisztességes előéletü embernek ismerték mindig.

A perbeszédék sorát Guttman panaszos ügyvédje dr. Wolf Géza nyitotta meg. — Utána dr. Gál és Visontai Soma mondották el hatásos védőbeszédüket.

Az esküdték rövid tanácskozás után igazmondásukban Vathy Istvánt és Bundschuh Károlyt 6 szóval 6 ellenében nem vétkesnek nyilvánították, mire a sajtóbiróság mind a két vádlottat felmentette s a panaszoszt 39 forint kinstári és 50—50 forint védői költségekben marasztalta el.

§§ A vas-tolvaj. Peck Jusztin munkás a MÁV. gépgyárban volt alkalmazva. Régotha észreveték már társai, hogy hol kalapács, hol egyéb szerszám tűnik el a műhelyből. Figyelní kezdtek és csakhamar észrevetették, hogy Beck a kabátja alatt vasdarabokkal távozik. A portás utána ment és letartóztatta. A kár ugyan csekély volt, de az államvasuti gépgyár megbizottia néladadás végett a mai tárgya-

láson ragaszkodott a vádlott megbüntetéséhez. A törvényszék erre a vádlottat, aki nyomorával védekezett, lopás vétsége miatt 8 napi fogházra ítélte.

§§ A citerás. A Teréz-köruton aeol-harfát is árulnak. Valóságos, igazi, amerikai aeol-harfát, Weinberger Lipót ügynök az ipar ome legujabb termékén akarta megpróbálni azt, hogy miképpen lehetne egy kis huncutsággal pénz pöngetni a hurokból. Bement hát a citerához és felajánlotta ügynöki szolgálatait, egyuttal pedig kért egy mintaciterát is, melylyel a közönség körében hangulatot lehetne csinálni. A hangulatot azonban ugy csinálta, elzalogosította a minta aeol-harfát. Sikkasztás miatt került ma a törvényszék elé, de aránylag olcsón került ki az ügyből, mert mindössze öt forint pénzbüntetésre ítélték.

§§ Okirathamitlő végrehajtó. Szigriszt Gyula zombori szolgabírószági adóvégrehajtó könnyű médon akart jövedelemhez jutni. A foglalásokra nem járt el, hanem a jegyzőkönyvet a községházánál csinálta taláalomra, árverést soha sem tartott, de az árverés költségeit rendszeren fölvette; illetékelen összegekre hamis nyugtákat adott be, a községben nem is lakó emberek aláírásával. A sok visszaélés kitént és Szigriszt Gyula többrendbeli csalás és okirathamítás miatt a zombori törvényszék elé került. Szigriszt 102 esetben követett el közokirat és harminc esetben nyugta hamisítását, miért is a törvényszék 3 évi fogházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélte. A szegedi királyi tábla a fegyházbüntetést két évre szállította le, azonban a királyi Kuria, ahol az esetet ma tárgyalták, a törvényszék ítéletét hagyta helyben.

§§ Könyvvezetés. Bagary Róza szakácsné az alatt az egy hónap alatt, a mig Kelemen Adolf tejnagykereskedő szolgálatában állott, rutul visszaél a gazdája bizalmával. Megtudta, hogy asszonya hol tartja a konyhapénzét s azután nap-nap után lopkodta abból a forintokat. A lopott összegeket dátum szerint elkönyvelte egy kis zsebnoteszbe. Ez volt a veszte, mert letartóztatása alkalmával ebből állapították meg, hogy mennyi a lopott összeg. Miután a kihallgatott tanuk ellene vallottak Bagary Rózának, a törvényszék nem fogadta el védekezését s dr. Elter alügyész indítványához képest hat havi fogházra ítélte lopás büntetéseért.

Nyiltér.

EGYÉVI ÖNKÉNTESÉK

legjobban és legolcsóbban

szereshetik be fölsereléseiket az előnyösen ismert

BLUM ÉS TÁRSA

szereb királyi udvari szállító és ő cs. és kir. Fensége József főherceg dvari szállítója cégnél.

Budapest, IV. ker. Sütő-utca 2. szám

Szervita-tör sarkán.

Sorozókötelesek ingyen és bérmentve kapnak oly

árjegyzéket, mely az egyéves önkéntesi év elnyerésére vonatkozó magyar és német szövegű védőtörvényekket, utasításokat és folyamodványátminkat tartalmazza. Mindennemű felvilágosítás legnagyobb készséggel adatik.

„KLEINO-ELYSE A LEGJOBB SCHÉG PEZSÉB

A „FEHÉRVÁR“ kávéház

az I. ker. Fehérvári-ut 32. sz. a.

(a Hadik-kaszárnya közelében.)

szombaton délben nyilik meg.

(Az a rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Ferdinánd fejedelem bécsi látogatása.

Szófia, szeptember 28. A bolgár távirati ügy-nökség kiemeli, hogy az a szives vendég látás, amelyben Ferenc József király a bolgár fejedelmet részeseítette, a bolgár nép minden körében kitünő hatást keltett.

Tegnap este 11 órakor az összes miniszterek, a szabadságon lévő pénzügyminiszter kivételével, különvonattal Ruszesukba utaztak a fejedelem üdvözlésére, aki ma este érkezik oda.

Az osztrák szociáldemokraták a nyelv-kérdésről.

Brünn, szeptember 28. Az osztrák szociáldemokrata pártgyűlés mai ülésén Seliger a tegnap választott bizottság nevében jelentést tett a nemzetiségi kérdésről és a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

Ausztria demokratikus nemzetiségi szövetsége államhá (Nationalitäten-Bundesstaat) alakítandó át. A történeti koronartományok helyett nemzetiség szerint elkülönített önkormányzati testek alakítandók, amelyeknek törvényhozását és közigazgatását az általános és közvetlen választójog alapján választott nemzetiségi kamarák végzik. Egy-egy nemzetiségnek valamennyi közigazgatási ke-

riletei együtt véro egységes nemzetiségi köteleket alkotnak, amely a maga nemzetiségi ügyeit teljes autonómiával intézi. A nemzetiségi kisebbségek jogait a birodalmi parlament által alkotandó külön törvény fogja biztosítani. Nemzetiségi előjogot nem ismerünk, tehát elvetjük az államnyelv követelését. Mennyiben van szükség közvetítő nyelvre, azt a birodalmi parlament fogja elhatározni.

A határozati javaslatot ebben az alakban vita nélkül, egyhangulag elfogadták.

A berlini földrajzi kongresszus.

Berlin, szeptember 28. A földrajzi kongresszus tisztelőre ma este a birodalmi kancellárnál fogadóestély volt, amelyen a kancellár felolvasta a császárnak a kongresszus udvoletére küldött távirati válaszát. A válaszban azt kívánja a császár, hogy a kongresszus áldásos tevékenységét fejtsen ki és megelégedést fejezi ki arra nézve, hogy egy nemzetközi békemű a német nép közé hozta a kongresszust.

A belgrádi ítélet után.

Belgrád, szeptember 28. Megbízható forrásból hírlak, hogy az ostromállapot legközelebb megszüntetik. *Pascis* ma délelőtt kihallgatáson volt *Sándor* királynál és megköszönte neki a kegyelmet.

Zürich, szeptember 28. A genfi szerb bizottsággal érintkezésben álló körökből az a hír hallatszik, hogy a bizottság egész Európában agitációt akar indítani a belgrádi ítélet ellen.

Belgrád, szeptember 28. A rögtönítélő bíróság dr. *Vesnic* Milenkót és dr. *Milovanovic*ot három évi, dr. *Markovic* Bozát hárnyol évi, dr. *Markovic* Milánt hat évi, *Pavlovics* Krpa Milo tanárt három és *Buzics* tanárt két évi fogságra ítélte. A rögtönítélő bíróságot, hir szerint, szeptember 30-dikán függesztik fel és a még hátralékos, mintegy 50 esetet, a rendes bírósághoz teszik át. *Mosztics* ügyvédet, *Protics* védőjét, rendőri felügyelet alá helyezték.

Zürich, szeptember 28. A szerb emigránsok genfi bizottsága elhatározta, hogy egész Európában tiltakozó agitációt indít a belgrádi ítélet ellen. A bizottságnak okmányok állanak rendelkezésére, amelyekből nyilvánvaló, hogy a szerb kormány készítette elő az egész felségértési pürt, csak azért, hogy a radikálisoknak megadja a kegyeleműfést. A szerb kormány azt remélte, hogy a pör tárgyalása idején zavargások lesznek s akkor a radikálisokat is halálra ítélték volna.

Kormányválság Spanyolországban.

Madrid, szeptember 28. A lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak a ma este tartandó minisztertanácsnak, mert a kabinet ellenzi a hadügyminiszternek azt a szándékát, hogy a határ megerősítésére 165 millió pezeta rendkívüli hitelt kér. A *Correspondencia* szerint a válsághírek vesztíteni kezdenek valószínűségükből. Más lapok azt írják, hogy a válság ki fog törni, de megoldása csak az udvarnak Madridba érkezése után várható.

Madrid, szeptember 28. A Fabra-ügyönkség jelenti: A ma este tartott minisztertanácsban a hadügyminiszter és a pénzügyminiszter nem tudtak megegyezni a kiadási költségvetésre nézve. A válság tényleg kitört. *Silvela* miniszterelnök holnap San-Sebastianba utazik, hogy a regenskirálynak átadja az egész kabinet lemondását.

A francia bányász-sztrájk.

Le Creusot, szeptember 28. Schneider bányatulajdonos a sztrájkolóknak adott válaszában pontrólpontra válaszolt a sztrájkolók panaszaira és a következőket jelentette ki:

1. A legutóbbi sztrájk alkalmával a bérekre nézve tett ígéreiteit teljesen megtartotta.
2. Soha sem foglalkozott munkásainak politikai tüntetéseivel, de a művezetőség ellen rendezett tüntetéseket nem tekintheti politikai véleménynyilvánításnak.
3. Sohasem tett különbséget a szindikátushoz nem tartozó munkások között és sem az egyik csoport, sem a másik csoport neveit nem ismeri.
4. Mindig meghallgatta azokat a kívánásokat és panaszokat, amelyeket a munkások közvetlenül vagy a munkavezetők közvetítésével eléje terjesztettek.
5. A sztrájk miatt való esedleges elbocsátásokra nézve fúntartja teljes szabadságát.

Le Creusot, szeptember 28. *Gillot* és *Perrier* képviselők és *Demole* szenátor idö érkeztek, hogy a sztrájkolókat és a bányatulajdonos között közbenjárjanak. Holnap a békéltető biztóságnál kísérletet tesznek választott bíróság kiküldésére. Az alprefektust, aki ma megjelent a sztrájkolókat gyűlésén, ezzel a kiáltással fogadták: Kijjen a sztrájk!

A bajor trónbeszéd.

München, szeptember 28. A régens-herceg ma trónbeszéddel megnyitotta az országgyűlést. A trónbeszéd kiemeli az ország kedvező pénzügyi helyzetét és azután több törvényjavaslatot jelent be, köztük az államvasutak kettős vágányú hálózatának fejlesztéséről, a helyi vasutak hálózatának kiterjesztéséről és az alsóbbrendű vasúti személyzet számára való lakások építéséről szóló javaslatokat, a jelzálogbank-törvény és a polgári törvénykönyv életbeléptetésével összefüggő törvényjavaslatokat, végül a mezőgazdasági járadékbank fejlesztéséről, a bányatörvény reviziójáról, az orvosi rendtartásról és a lóbiztosításról szóló javaslatokat. A költségvetés magasabb tételeket irányoz elő az állami utak javítására, a folyamatszabályozás folytatására, a kézműipar szervezésére, a csendőrség fizetésének emelésére és az iskolai kiadásokkal tulterhelt községek támogatására. A trónbeszéd megemlékszik a legutóbbi árvízről is, megköszöni az ez alkalommal kifejtett magánjótékonyt és állami segélyt helyez kiállításba. Azután a jó termésre, a forgalom élénkülésére, az ipar és a kereskedelem föllendülésére és a rendezett államháztartásra utal a trónbeszéd és ezekkel a szavakkal végződik: „Tartsa meg isten számunkra ezentul is a tartós béke áldásait.”

A porta és az angol-francia egyezmény.

Konstantinápoly, szeptember 28. A portához közel álló körökben határozottan tagadják, hogy *Kosztaki Anthopulosz* basa londoni nagykövét, aki most itt időzik, azt az utasítást kapta, hogy hazatérése után jegyzékben tiltakozzék a Közép Afrika vonatkozó angol-francia megegyezés ellen, továbbá, hogy ebben a kérdésben *O'Connor* itteni angol nagykövettel konferált és végül, hogy a porta erre az ügyre vonatkozólag londoni és párisi nagyköveteivel terjedelmes memorandumot dolgoztat ki. A porta ugy látszik csakugyan be akarja érni a párisi és londoni kormány annak idején tett ígéretével, amely szerint az egyezmény nem fogja sérteni Törökországnak a Tripolisz alatti területre vonatkozó jogait.

A venezuelai forradalom.

New York, szeptember 28. A New York Herald Port of Spainből (Trinidad) táviratot kapott, amely szerint a lázadók körülzárták Caracast. *Castro* tábornok egész hadereje három hadosztályban utban van Valenciától Viktoria felé. *Castro* tábornok Valenciánál meglepte a kormány csapatait. Útközetre került a dolog, amelyben *Andrade* 1500 halottat és sebesülteket hagyott a csatatéren. A lázadók vesztesége csekély volt.

Caracas, szeptember 28. A fölkelők bombákkal megkísérelték a külügyminisztérium épületének levégőberőpítését.

Spanyol-németalföldi konfliktus.

Amsterdam, szeptember 28. A kormány sárgakönyvet terjesztett a kamara elé a Mapiára Szent Dávid, vagy Freewill-szigetekre vonatkozó táviratváltásról. A sárgakönyv a következőket mondja: Mikor Spanyolország 1897-ben panaszkodott, hogy a szigeteken kitérték a németalföldi zászlót, a németalföldi kormány kijelentette, hogy csakis egy ócska zászló kicseréléséről volt szó és bebizonyította, hogy ezeket a szigeteket mindenkor a németalföldi Kelet-India egy részének tekintették. A Karolinák átengedése tárgyában folyó évi június hóban kötött német-spanyol szerződés megkötése után a németalföldi kormány megkérte Spanyolországot, hogy a közöttük előzőleg váltott jegyzékeket közölje a német császárral. Spanyolország június 30-án értesítette a németalföldi kormányt, hogy kívánságát teljesíti, egyben pedig annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a német császár ennek az ügynek az elintézésében Németalföld népe és kormánya iránt tanúsított baráti érzelmei szerint fog cselekedni.

Zavarok Délamerikában.

London, szeptember 28. A *Times*nek a következőket jelentik Montevideóból: A képviselőház elfogadta a montevideói új kikötő tervének technikai részét. A pénzügyminiszteren és a közmunkaügyi miniszteren kívül a kereskedelmi miniszter, a bányaminiszter és a külügyminiszter is lemondott az elnökkel való személyes differenciák miatt. Az új minisztereket még nem nevezték ki.

Sárgaláz.

New York, szeptember 28. Keywestben 26 új megbetegedett fordult elő egy halálessel. Jacksonban öt személy bebetegedett meg sárgalázban.

A szmirnai földrengés.

Konstantinápoly, szeptember 28. A szmirnai vilajetben pusztított földrengésről ideérkezett részletes jelentések szerint néhány száz ember vesztette életét. Több ezer ember hajléktalan. A hárv

két millió fontra becsülik. Itt és Szmirnában bizottságok alakultak, amelyek gyűjtést indítottak a kárvallottak javára. A földrengés középpontján, Szerakof vidékén, Hieropolisz és Laodicea pusztult, ahol már az 6-korban heves földrengések pusztítottak, folyton földrengést éreznek.

A pestis.

Berlin, szeptember 28. A Wolff-ügynökségnek jelentik Oportóból: Az utóbbi napokban a pestis nagyobb mértékben lépett föl. Szeptember 23-áról három megbetegedést és két halálesetet, 24-ről négy megbetegedést és két halálesetet, 25-éről egy megbetegedést és 26-áról négy megbetegedést jelentettek. A katonai kordonon kívül is, Villanovában, tíz megbetegedés és öt haláleset fordult elő, amiért is a kordon kibővítését határozták el.

Köszgázdasági táviratok.

Frankfurt, szeptember 28. Árfolyamok szeptemberre. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Osztrák hitelrészvény 228.65. Osztrák-magyar államvasut 143.50. Déli vasut 32.20. Osztrák aranyjádék 134.70. Olasz járadék 92.80. Laura-kohó ——. Harpeni 197.50. Discont 195.20. Alpezi ——. Bécsi bankgyesület ——. Gyöngye.

Berlin, szept. 28. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Négyezszázalékos magyar aranyjádék ——. Magyar koronajádék ——. Osztrák hitelrészvény 229.90. Osztrák-magyar államvasut 144.10. Déli vasut 32.10. Északnyugati vasut ——. Elbavölgyi vasut ——. Orosz bankjegyek készpénz 216.30. Buschtiehradi ——. Orosz bankjegy ——. (Ultimo.) Lombard ——.

New York, szeptember 28. *Liszt* helyben 2.70. *Buza* szeptemberre —, októberre 77 $\frac{1}{2}$, májusra 80 $\frac{1}{2}$, *Tengeri* szeptemberre 40.—.

Chicago, szeptember 28. *Buza* szeptemberre 74 $\frac{1}{2}$ *Tengeri* szeptemberre 32 $\frac{1}{2}$.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

F. G. Gyergyó-Borszék. Országos érvényű községi, illetőleg körjegyzői vizsgát letenni nem lehet. A jegyzői vizsgák csak annak a törvényhatóságnak a területén bírnak érvénnyel, ahol azt a jegyzőjelölt letette. Olyan községi, vagy körjegyzői bizonyítványt azonban, aki a vizsga letétele után azon törvényhatóság területén, melytől a képességi bizonyítványt nyerte, legalább három évig, mint községi, vagy körjegyző, vagy aljegyző működött s ezt a törvényhatóság első tisztviselőjének bizonyítványával igazolja, az egész országban érvényes. Aki a jegyzői vizsgát letenni kívánja, folyamodjék az alispánhoz. Hiteles bizonyítványokkal kell igazolnia, hogy magyar állampolgár, legalább huszonkét éves, hat középiskolát vagy ezzel egyenrangú iskolákat végzett, a magyar nyelvet szóban és írásban bírja és legalább egy évig valamely közigazgatási hatóságnál szolgált vagy mint segédjegyző működött. A folyamodást bármikor beadhatja. A vizsgák minden tavaszkor és őszkor, a törvényhatósági közgyűlés alkalmával tartatnak. A vizsgálat írásbeli és szóbeli. A vizsgáért külön díj nem fizetendő, a képesítési bizonyítvány bélyegdíján kívül azonban, a jegyzői nyugdíj alapjára 5 forintot kell lefizetni.

F. V. Kolozsvár. 1. A névmagyarosítási kérvényhez a születési és illetőségi bizonyítványok mellékelendők. 2. Ott kell beszerezni, ahol illetőséggel bír. 3. A belügyminisztériumhoz intézendő s lakóhelyén a közigazgatás első tisztviselőjénél (az ön esetében a polgármesternél) kell beadni.

Dr. B. M. Istvánvölgy. Az illetéket meg kell annyiszor fizetni, ahányszor ezt csak eladják. E tekintetben semmiféle kedvezményre nincs igénye.

V. E. Torda. Budapest székesfővárosnak, a statisztikai hivatal legújabb kimutatása szerint, mely 1899. május haváról szól, 666.722 lakás van. A nemzetiségi statisztikák csak az év végén fülveendő országos népszámlálási adatok alapján lehet majd konstatalni. Addig türelmet kérünk.

B. S. Kassa. 1. Az amely csapatokra vonatkozik, tehát nyelvtanilag helyes. 2. Név Laszlo: A drámai középfajok, ára 80 krajcar. Bayer József: A magyar drámairodalom története, 2 kötet, 4 forint. Tolódy Ferenc: A magyar költészet kézikönyve, 5 kötet, ára 10 forint. A portó-költség hozzáadásával megrendelheti ezeket a könyveket a Budapesti Napló kiadóhivatalánál.

Debreceni pályázat. Méltóztassék ezíránt a debreceni Színpartoló-Egyesület elnökségéhez fordulni; mi is csak onnan tudhatók meg.

K. K. Az a könyv készül, de mert töretlen uton kell haladnia, s mert rengeteg anyagot ölel föl, hát a legjobb esetben is csak a jövő évben kerül a könyvpiaorra.

Hon. B. U. A kereskedelmi miniszterhez kell folyamodni. Mindenesetre jól teszi, ha a folyamodást egy audiencián személyesen adja át a miniszternek, akkor előszóval is előadhatja kérelmét s esetleg meg tudhatja mindjárt a miniszter elhatározását is.

KÜLÖNFÉLEK.

Az élet.

Remény, esalódás, küzdelem, bukás,
A sűrű tartó nagy versenyfutás,
Keresni, mi igaz, s a jót, s a szépet,
S meg nem találni: ez az élet.

Palotai Hugó.

† **A cár vonatja.** Az a vonat, amelylyel a cári pár legutóbb Darmstadiba utazott, tizenegy négy tengelyes kocsiból áll, amelyeknek sötét kék a színük. Mindegyik kocsinak nyolc—tizenkét ablaka van, s a vonat körülbelül kétszáz méter hosszú. A vonaton konyha és étkező is van. Az ötven tagú személyzetből csak alig beszélt egy-kettő németül. A hivatalnokok zubbonyzerű kabátot viselnek fekete posztóból, fekete lakkos övvel, továbbá bő, ugyancsak fekete nadrágot, aztán fekete prémes sapkát. Az orosz-német határon a kerekéknek egymástól való távolságát a tengelyen csökkentették, mert a német vasutak vágánya keskenyebb, mint az oroszoké.

† **Öt líra.** Nemrégiben történt, hogy az olasz közoktatásiügyi miniszter, Baccelli, a maga jószántából a súlyos betegnek fekvő Ulisse Barbieri drámaírónak háromszáz lírát küldött ajándékba. Ez a körülmény most újra ráterelte az olasz lapok figyelmét Ulisse Barbierire, aki mint politikus közel áll az anarkistákhoz s a színpadon is a vért kívánó anarkistának hódol. Darabjai tele vannak borzalommal. Mindez azonban nem akadályozza meg Barbierit abban, hogy az életben a legszeretettelőbb ember legyen, aki a gyakorlati élethez annyit sem ért, mint egy kis gyermek, éppen azért is nem ért a vagyonosodás tudományához. Hát erre vonatkozólag is mondanak el most az olasz lapok egy kis apróságot. Génában lakott Barbieri egy hotelben, s gyakran volt pénzzavarban természetesen. Ilyen körülmények között senkinek csodálkozhatik azon, hogy egy napon az egyik szobaleányhoz is fordult egy kis pénzsegítségért. Valami öt lírát kapott ezen az uton, de csakhamar meg is feledkezett az egész dologról. Hanem elérkezett az elutazás pillanata. A költő egyik barátja gondoskodott kocsiáról. Gondolt is Ulisse a szobaleányra és az ő öt lírájára, az ő fejében valami rémes drámának az eszméje motoszkált. A szobaleány azonban nem feledkezett meg kis tőkéről s amikor meghallotta, hogy a költő utazik, s éppen felül a kocsi, hát lerohant hozzá. A kocsi már induló félben volt, mire a szobaleány utána kiáltott:

— Ulisse ur! Ulisse ur! Hát az öt líra?

A nagy férfin hátra fordul, rá néz a leányra,

s aztán előkelő, csaknem tragikus mozdulattal így szól:

— Tartsd csak meg kedves gyermekem, tartsd csak meg!

Aztán a pályaudvarra vágatott.

† **Dérouté és az Odéon igazgatója.** Dérouté a köztársaság ellenes összeesküvés fővádlottja tudvalevőleg Emile Augiernek, a drámaírónak unokatestvére és örököse volt. A minap meglátogatta fogházában Ginisty, az Odéon-színház igazgatója, hogy elébe terjeszse a Fouchambault család című darab új szereposztását. Dérouté minden vita nélkül helyben hagyta az új szereposztást. Az igazgató, mint minden művelt francia, udvarias és meghívta a nagy költőt és összeesküvőt az első előadásra. Dérouté megköszönte a szíves meghívást, de azt mondta, hogy nem bizonyos, ott lesz-e az előadáson.

† **Modern Arden Enok.** Még 1862-ben történt, hogy a pennsylvániai Millasból kivándorolt egy Platt Hodges nevű férfi, otthagya feleségét és gyermekeit. Egy darabig csak kaptak levelet tőle, de aztán nem hallott magáról. Az asszony azt hitte, hogy meghalt az ura s törvényesen felbontották a házasságot, mire az valami Swif nevű emberhez ment feleségül. A házasság soká élték együtt boldog házasságban, mígnem Swif meghalt és szép összeget hagyott az asszonynak. Azonközben évek hosszú sora telt el, senki sem gondolt többé az eltűnt Platt Hodgesra. A napokban egy züllött külsejű aggyastyán került a faluba és elmondta, hogy ő az a Platt Hodges, aki 1862-ben kivándorolt. Senki sem hitte el neki, de az asszony bizonyos titkos jelekből fölismerte régi urát, aki aztán elbeszélte, hogy az Egyesült-Államok majdnem minden államát bejárta harminchétféle év alatt, a nélkül, hogy a szerencse egyszer is rámosolygott volna. Koldulva ért újra haza. Az asszony újra urának ismerte el, most együtt élnek, mint valamikor réges régen.

† **Billiárdjáték biciklin.** Amerikában legutóbb fogadásból egy olyan billiárd-pártit játszottak, amelynek a felek lovon ültek. Most egyik elegáns párisi klubban két úri ember biciklin játszott meg egy billiárd-pártit. Mind a ketten szenvedélyesen bicikliznek és szenvedélyesen billiárdoznak. Az egyik különben előkelő újságíró, a másik híres művész. Természetes, hogy a párti iránt nagy volt az érdeklődés. A feltételek között volt, hogy a feleknek úgy kell megtenniük lökéseiket, hogy egy pillanatra se álljanak meg biciklijükkel, de még csak meg se érintsék kormányrudjukkal a billiárdasztal széleit. Ha vétettek ez ellen, az a point a partnernek számított. Miután jó ideig kétséges volt, hogy melyik nyeri meg a pártit a két egyformán ügyes játékos

közül, a művész egyszer csak nagy előnyhöz jutott, s aztán biztosan haladt a siker felé. Nagyon szép kis összeget rakott győzelmeivel zsebre.

† **Az anya.** A Petit Parisienben olvasható a következő eset: Damian Vlada román nemes ember szerelmes lett Pracovic Annába, egy szép fiatal leányba. A leány szülei azonban ismeretlen okokból megtagadták beleegyezésüket, noha a leány megesküdött, hogy csakis Vladával lehet boldog. Vlada erre elhatározta, hogy megszüketti titkos jegyesét és valahol a külföldön egybekél vele. Egy éjjel megis valósította tervét és sűrűn lefátyolozott hölgyét a vonatához vitte, amely Bécs felé szállította a fiatal párt. Amikor azonban a bécsi hotelben végre lehullott az addig nagyon diszkretus és titokzatosan viselkedő hölgyről a fátyol, Damian Vlada azon vette észre magát, hogy a jövődöbéli anyósát szöktette meg, aki nesztét vévén a szokás tervének, helyettesítette leányát.

† **François, a osztrakefogók királya.** Nagyokat nevetnek most Párisban egy vidékről fölkerült szegény fogházor esetén. Tárgyalás előtt az előszobában várakozott a vádlottal, aki valami kisebbfajta betűresen lopásért került a törvény elé. Sokáig kellett várni, hát a fogházor beszéde elgyeledett Françoisval, a párisi osztrakefogók királyával.

— Régi bitang már maga? — kérdezte meléj érdeklődéssel.

— Bizony régen üzöm ezt a mesterséget — felelt François — de nem nagyon bírnak velem. A mult hónapban is megszükettem a fogházból.

A fogházor elcsodálkozott:

— Hogy-hogy?

— Nagyon egyszerűen — mondta François — így fölálltam a padra, fölmasztam az ablakra...

És csinálta, amit mondott. A fogházor bamba mosolylyal nézte, amikor már az ablakpárkányon ült.

— Aztán — tette hozzá François — így kiugrottam...

Ki is ugrott, át is mászott a szomszéd házba, el is tűnt, azóta se látták. A szegény fogházort pedig, aki öt esztendei várakozás után végre fölkerülhetett Párisba — másnap visszahelyezték vidékre.

Nem való neki a nagyvárosi élet, úgy látszik.

† **Utóatisztogatás automobillal.** Az automobil gyakorlati alkalmazásában megint haladt egy lépéssel. És pedig Párisban az utóatisztogatás terén. Ott a seprőgépeket és locsoló kocsikat nem lovak húzzák majd, hanem mozgató erejük a villamoság lesz. E végből egy automobilt konstruáltak, amelyet egy akkumulátor-telep hajt, s amely a seprő és locsoló gépek elé kerül a lovak helyére. A dinamo-motor az automobil két pár kereke között van, az akku-

REGÉNY.

A verebek.

(5)

— REGÉNY. —

Írta: KABOS EDE.

Ott guggolt Szaploneczay a kék könyv fölött és kigyult szemével fölitta a táncoló betűket, mint a nap a harmatesőppeket. És valami fojtott nyögés szakadt ki a kebléből, csak a jó isten tudja, hogy a kintol-e, a gyönyörűségtől-e? De a Korniss beszédét nem hallotta, az bizonyos. Még azt a remegve, szent borzalommal mondott szót se, amiben a Korniss minden csudálata és megdöbbenése benne volt. Mikor újra meg újra sutította:

— Ezer forint... ezer forint...

Déltájban Szaploneczay egyszer odafordult Kornisszhoz:

— Bizonyosan tudod, hogy az a „Heszperidák kertje” az enyém?

— Hát kié volna?

— Nincs egy másik pályamű is, hasonló címmel?

Korniss egy pillanatra megdöbbenett. De csak egy pillanatra. Aztán lázasan kereste ki a „Kritikai Szemle” egyik régi példányát, ahol a Huszár-pályázatra beérkezett munkák címét lenyomatta. Föllelektett, ahogy a címsort keresztfutotta, „Heszperidák kertje” csak egy volt, egyetlen egy.

— Istenem! — sóhajtotta most Szaploneczay.

Korniss hirtelen a könyveihez futott.

— És most, Szaploneczay, tudod-e, mit csinálnok? Elverem az egész nyomdaköltségemet. A könyvet itt látsz, mind viszem az antikvá-

... Az ördög lesz még takarékos. Holnap mekapod az ezer forintot s akkor csak

nem leszek zavarban! Ezen pedig jóllakunk, kiruházkodunk, mulatunk!

Azt mondta rá Szaploneczay:

— Soha!

— Meglátjuk!

— Én pedig összetöröm a csontjaidat, ha csak egy füzetet is eladsz. Az legyen az én külön gyönyörűségem, hogy így rongyosan és éhesen kezdjem ki az ezresemet? És hogy megmondjam, én most egy sem tudnék enni, mulatni.

— De nézz a cipődre! — siránkozott kétségbeesve Korniss.

A cipő! Az bizony nem volt olyan tökéletes munka, mint a „Heszperidák kertje”. Inkább a száradó sárhoz hasonlított, amelyik száz helyütt is meg van repedezve. Itt is, ott is szemtelenül kandikált ki a harisnya színe. Azonfelül görbébb volt a pizai toronynál, pedig a cipőt nem is ilyen értelemben szánták látványosságnak. És a színe! Ah istenem, a lakk a legszerényesebb bőr és jobban elárulja színváltozásával a betegséget, mint az asszonyi arc. Kékes, tejszíni foltok ülnek ki rajta, néhol pedig sötétvörös lesz, mintha gyulladás égette volna ki. No, ne szaporítsam sokáig a szót! Nyomorúságosabb cipőre ritkán pazarolt még íróember ennyi pillanatot.

Szaploneczay szomorúan rázta a fejét.

— Mindegy... Két napig még el fog szolgálni.

De zsörtölődve fakadt ki Korniss:

— Én pedig nem töröm. Idáig itthon ültem és énnekem így is elég jó voltál. De az akadémia ülésére így nem mehetsz. Ezeket a cipőket még korrigálni sem lehet. Ha fekete volna a harisnyád, akkor is kiordítana alóla. Én veszek neked új cipőt.

— Nem veszel.

— Hát akkor rád adom a magamét. Igen, a magamét. Legalább nem mozdulhatok ki hazulról, és itt várom meg, hogy hazajösz. Szaploneczay, ez pompás gondolat. Megírom az élet-rajzodat a kritikát, mindent, míg te az akadémian

vagy. Én ugyanis sirva fakadnék, tudom, hogy sirva fakadnék örömben és csak neveltségessé tennék.

Odalépett a barátjához. Annyi őszinteséggel kérte, ostromolta, nem lehetett neki ellentállani. Szaploneczay is úgy érezte, hogy egészen egyedül akar megalapulni valamelyik sarokban, amikor Hargitay felolvassa a jelentést. Hogy az egész nagy teremben ne legyen kivétel lélek, aki csak sejtse is, hogy ő a szerző, a koszos költő. Hogy zöld diákok közé ékelve, ismeretlenül hagyja magát zuhogni annak a jelentésnek minden szavát. Hiszen csak neki lesz az a megújulás, az örök élet forrása. És azt akkor még ne tudja senki, ne is sejtse senki.

Hát jó. A Korniss cipőjét elfogadja kölcsönben.

Estig a saját álmaikba burkolózva rótták az utakat. (Nincs több olyan városi bűnda, ahogy az ilyen álmok tudnak melegét tartani!) Szaploneczay Adám keveset beszélt és ha nagyritkán mondott valamit, az nem is volt összefüggésben a „Heszperidák kertje”-vel. Új tervek embrióját sejtgette, messzi álmok leplét bontogatta. Korniss volt a beszédesebb. Minden szavával a jelenhez tapadt s az volt a legnagyobb kirándulása a jövőbe, ha a holnaputánig kalandozott, ahol az ezer forint már letéphető az akadémia aranyfájáról. Közben pedig csodálatos tévedések estek meg rajta. Minden pillanatban megteveszthette volna az embert, hogy ő írta-e a pályanyertes munkát vagy Szaploneczay. Az ezer forint irányában is meglehetősen önállással tervezgetett. Csak bizonyos tanári diplomát foglalt le egészen magának és egy kis tintaszemű babafejet, amelyben némi elnézéssel Angéla kisasszonyra lehetett ismerni. Ezzel a babafejjel kapcsolatban hajtogatta estefelé többször az ő régi sóhajtását:

— Ha majd egyszer az irodalmi és művészeti világ találkozik az én szalonomban!

Nagyon korán tértek nyugovóra. A játékszoba ablakán betetszett a szomszédos csangok

mulator-telep pedig egy ládában, amely a rugók között lóg. Az automobil teljes terhelés mellett nyolc kilométert tehet óránként. Megjegyzendő még, hogy nem okvetlenül szükséges, hogy az automobilhoz loosoló kocsi csatoljanak, az automobil úgy is megszerkeszthetik, hogy benne van mindjárt egy viztartó is, elektromos szerkezettel, amely hajtja is a gépet és a loosolást is megindítja, vagy beszünteti.

† **Tízezer forintos vacsora.** Bécsben vasárnap bizalmas körben egy vacsorát fognak megenni, amelyre tízezer forint van előirányozva. Természetes, hogy ennek a lakomának egy kis történetje van, s könnyű eltalálni, hogy fogadás eredménye. Néhány előkelő pénzkapacitás beszélgetett havanna mellett, s az alpesi részvényekről volt szó. Akkoriban kétszáz-kilencvenen állott az alpesi részvény, s a füstölő tőzsrék összekapták a kezüket bámulatokban a rendkívüli hausseon.

— No, tovább nem emelkedhetik!

— Ó, hogyne — mondotta erre egy nagy bankház igazgatója.

— Szó sincs róla! — felelték kórusban a többiek.

— Október elsején az alpesi részvények tul lesznek a háromszázon! — szólott rendületlenül a bankdirektor.

— Fogadjunk, hogy nem lesz túl!

— Jó, például egy vacsorába.

— Ára? — kérdezik a milliomosok.

— Mondjunk tízezer forint. Annyiért csak kapunk egy kis vacsorát.

— Helyes! — hangzott újra a kórus.

Azóta a tőzsdén egy pár csinos kis bukás esett meg, s annyi bizonyos, hogy október elsején az alpesi részvények nem lesznek túl a háromszázon. És a lakoma, a kis vacsora meglesz vasárnap.

Napirend.

Naptár. Péntek, szeptember 29. — Római katolikus: Mihály 66. — Protestáns: Mihály. — Görög-orosz: (szeptember 17.) Zsófia. — Zsidó: Tisri 25. — A nap két reggel 5 óra 42 perckor. — Nyugszik délután 5 óra 26 perckor. — A hold két éjjel 12 óra 9 perckor. — Nyugszik délután 2 óra 55 perckor.

A miniszterek nem fogadják.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a régi városban.

A főváros közéleti bizottságának ülése délután 4 órakor az új városban.

A népszínházban a "Tüzlőt" bemutató előadás.

A fogtechnikusok országos kongresszusának első napja.

A vasuton elhagyott tárgyak átvevése délután 3 órakor a nyugati pályaudvarban.

A Lujza-egyesület választmányi ülése délután 4 órakor az új városban.

Művészeti bonctani előadás az I. számú bonctani intézetben délután 6 órakor.

Nemzeti múzeum: Régiséglára, nyitva van délelőtt 9-1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Iparművészeti múzeum zárva.

minden kivilágított ablaka. Mintha csupa vörös pont lett volna, egy messziről dübörgő vonat jelző lámpái. A két fiatal embernek úgy tetszett, mintha ez a jövő vonata volna, mely nekik is meghozza az évi lakást, a rendes vacsorát, a nyugodalmat.

Korniss a maga részéről még kipótolta ezt sok jót. Úgy magában suttogta:

— És azt a szalont, amelyben az irodalmi és művészeti világ fog találkozni.

Másnap reggelre esett az a bizonyos kirándulás a fekete tinta iránt. Korniss kezdetben készen volt rá, hogy a Szaploneczy szemérmes tiltakozása ellenére sejtet valamit boldogságából Angéla kisasszony előtt. De az a nyíltság, amivel a házmeesterleány a kitalált toalette-titkokról beszélt, torkára forrasztott minden indískrást szót. Csak magában gondolta, hogy estére másképpen áll majd Angéla elé. Egészen másképpen.

Egyelőre pedig futott a fényvázás skatulyával Szaploneczyhoz.

— Itt a suviksz és itt van a cipőm, szólt sietve.

S mialatt Szaploneczy a megfordított tollszárral kezdte a föleresztett fényvázást a harisnyára kenni s közben meztelen lábait a kemeccen melengette, Korniss papírdarabot vett elő.

— Diktáld az életrajzodat.

Bizony vékony életrajz volt. Korniss sehogysem volt megelégedve. Pedig annyit érzett, hogy csak az apró intimitások, a kávéházi játékszobának lakásá avatása, a cipőmanőver, a harisnyapreparálás közben tollba mondott életrajz és a többi, mindez érdekelné a közönséget. Legalább is annyira, mint az az elmaradhatatlan adat, hogy hány középiskolát végzett a poéta. De ha a színeivel meg is volt elégedve, az életrajzi sablont a fogyatékos adatokkal sehogysem látta betölthetőnek. Hiányzott belőlük a — szereltem.

(Folytatása következik.)

Országos Képtár az Akadémiában, nyitva délelőtt 9-1-ig.

Közelekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig.

Teknológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig.

Wagner-kiállítás a Nemzeti Szalon termeiben (Ferenciek-tere 9. sz.) nyitva reggel 9 órától este 9 óráig. Belépődíj 20 krajczár.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1-ig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10-1-ig és délután fél 7 órától fél 9 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és érkepgyűjteménye nyitva délelőtt 10-1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig, délután 3-8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9-1-ig.

Akadémiái könyvtár nyitva délután 3-8-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Allandó kiállítás, kereskedelmörtörténeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9-12-ig és délután 3-6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerepesi-út 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-út 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3-6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Foiles Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Ós-Budavára. Új szeptemberi variété műsor.

Circus Henry. Naponta változatos műsor.

Europa kávéház. Ferenc-József-tér, Farkas Pista és fia zenekara.

Budapest kávéház. Andrásy-ut, Rác Laci híres zenekara.

Miakits M. hor és sörcsarnoka az Urania színház mellett Kerepesi-út 19. naponként zeneestély. Saját termésű borok.

Walter kávéház. Sárobgárdi Farkas Sándor hangversenye.

Páris szálloda. Váci-körút. Éttermek. Elegáns kávéház. Látnyosság: Bachus-pince.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Banda Marci hangversenye.

Müncheni valódi Pschorr malatásos mindenütt kapható.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-terekben Schramm hangverseny.

Wekerle kávéház. Kerepesi-út. Vörös Sándor daltársulatának hangversenye.

Orient kávéház. Kerepesi-út. Csóka József zenekarának hangversenye.

Gregorits Ferenc éttermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazené.

Margithid-kávéház. Lipót-körút 2. sz. Balogh Lajos és Dobronyi Géza zenekara hangversenye.

Kerekpár-liskola: Legnagyobb és elegáns berendezéssel Révay-utca 18. szám alatt (Dénes és Társa tulajdonosok).

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerékpárterem.

Magyar Színház-kávéház. Wesselényi-utca 51. naponta Dankó Pista híres magyar daltársulata.

Gambrinus. Nagy sörcsarnok Erzsébet-körút 27. Naponta katonazené-hangverseny. Szabad bemenet.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A horvát kereskedelmi kamarák gyűlése. A horvát kereskedelmi és iparkamarák zágrábi gyűlése két napi tanácskozás után véget ért. A tanácskozásban részt vett a három horvát kereskedelmi és iparkamara elnöksége. A gyűlés elnöke Grahor János, a zágrábi kamara elnöke volt. A tárgyalások simán folytak, eredményük pedig egy részletes memorandum, amelynek tartalmát egyelőre titkolják. Hir szerint az emlékirat a magyar-horvát állami közösség keretében mozog, Horvátország sanyaru gazdasági viszonyaira utal és azok okaival foglalkozik, majd felsorolja azokat az eszközöket, amelyekkel a közgazdasági bajok orvosolhatók volnának. Az emlékiratot külön küldöttség fogja átadni a kereskedelmi miniszternek, a bannak és a horvát regnikoláris bizottságnak. Azonkívül elhatározták, hogy a kormányt megkérlik, hogy azokat az idegen közkereseti társaságokat, amelyeknek Horvátországban üzletük van, kötelezze, hogy tőkéjüknek egy részét itt fektessék be és hogy azokat a gazdasági természetű rendeleteket, amelyek az újabb törvényekkel ellentévesnek, helyezze hatályon kívül. A kamarák legközelebbi gyűlése 1901-ben lesz a zenggi kereskedelmi és iparkamara területén.

A budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok ma délelőtt tartotta a rendes évi közgyűlést ifjú Rauchbauer Károly elnöklése mellett. A betervezett jelentés szerint a múlt évben több oly intézkedés történt, amely hivatva van a kőbányai sertésszállások vízmizériáin segíteni. A budapesti kereskedelmi és iparkamarának az idén is megküldötte a csarnok az évi jelentését, amelyben kiemeli, hogy a hazai sertésenyésztés és kereskedelem főakadályai: a kormánytól még mindig érvényben levő ama rendelete, amely a sertésforgalmat sokféle körülményességgel folytán nagyban hátráltatja; továbbá az az önkényes bánásmód, amelyben Ausztria részessíti a magyarországi sertésszállítványokat, amennyiben csak olyan nagyobb helységekre bocsátják be a sertéseket, amelyek sertésveszéllyel vannak ellátva; de a legfőbb baj és hátrány abban rejlik, hogy Németország, noha velünk kereskedelmi szerződést és állategészségügyi egyezményt kötött, még a magyarországi, vészolt mentes területekről származó sertéseket sem bocsátja be. A kereskedelmi és iparkamara ezeket a panaszokat megokoltaknak találta s fölterjesztést intézett a földmivélségi miniszterhez. Sajnálatosul jegyezi meg a jelentés, hogy a kőbányai piacot még mindig a Szerbiából beözönlő sertések árasztják el. A csarnok vagyona készpénzben 2417 forint. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette s végül a választmányból kilépett tagokat: Baumann Józsefet, Grundt Józsefet, Laban Károlyt, Politzer Albertet, id. Rauchbauer Károlyt, Tóth Györgyöt és dr. Tóth Lászlót újból megválasztották, valamint alnökökké is újból az eddigit: Tóth Györgyöt.

Az italmérés korlátozása. Az új italmérségi törvény végrehajtásához kiadott miniszteri rendelet

Grubbe Mária.

(46) — Dán regény. —

Ira: JACOBSEN J. P.

Mindezeknél fogva viszonyuk egyre bensőbb lett és annyira jutottak már, hogy legféltettebb titkaikat is elárulták egymásnak.

— Asszonyom — kérdezte Hög Sti egy napon — visszatérne-e a férjéhez, ha ő is akarná s ha bocsánatot kérne öntől?

— Ha térdem csuszva jönne elé — mondta Mária — elrugnám magamtól. Csak utálatot és megvetést érzek iránta, mert az ő lelkében sines egyetlen egy hűséges érzés sem én irántam, nincs egyetlen egy becsületes, meleg vérepeccske sem a testében. A szemében ugyanaz az üresség, ugyanaz a hűtlenség van, mint a rimák szemében, ugyanaz a lelketlen sivár vágyódás, mint a rimák lelkében. Nyomorult, poshadt, rohadt, nyomorult ember, akit soha nem melegített fel egyetlen nemes szenvedély, egyetlen hevítő vágy s ajkára sohasem toltult szív, amely a szívből fakadt volna. Úgy utálok! Hallod Szi! Utálok, mert megfertőztette a szavával, rabló kezével a lelkemet, a testemet.

— Tehát Madame, ön válni akar?

Mária azt felelte, hogy ez a szándéka s hogy régesrégén meg is történt volna már a dolog, ha apja segítene neki ebben a dologban. Csak-hogy Grubbe Erik még mindig remél s azt hiszi, hogy a dolog valamiképpen rendbe hozható, amire ugyan hiába vár.

Arról is beszélgettek, hogy mit fog tenni Mária, ha már elvált férjétől s hogy miből fogja eltartani magát. Mária azt mondta, hogy édes atyja perrel fogja megtámadni Frederik Ulrikot s követelni fogja tőle a kalói birtokot.

Hög Sti sehogysem találta helyesnek ezt a tervet. Ő egészen más életmódot gondolt ki

Mária számára s sehogysem tartotta volna helyesnek, hogy Mária Jütland egyik zugában zárkózzék el s hogy utóljára valami kisnemes embernek a karjaiba vesse magát. Mert azt tisztán látta, hogy itt ugyan nem felel fel más, mint valami kurta nemes. Az udvarnál Máriának nem lehetett már szerepe. Frederik Ulrik nagyon is nagy kegyben állott, semminthogy Mária becsülettátást remélhetett volna. Ő sokkal okosabb dolognak tartotta volna, ha Frederik Ulrik pénzüsséggel elégti ki Máriát, aki aztán külföldre utazik.

Ennyi szépséggel és ilyen előkelő sorsban Franciaországban pompásan meg lehet élni, vagy legalább is különben, mint ebben a nyomorult országban és e közt a paraszt nemesség között.

Hög Sti ilyenformán képzelte volna Mária jövőjét s minden alkalmat megragadott, hogy a kalói magány ellentétképpen a legújabb színekkel ecsetelhesse XIV. Lajos ragyogó, pompás udvarát, úgy hogy Mária valósággal beleszédült ebbe a nagy ragyogásba s elhatározta, hogy jövőndő álmainak csakis Franciaország lesz színtere.

Hög Sti még mindig úgy lángolt Máriáért, mint azelőtt s gyakran emlegette ezt a szenvedélyt. Nem könyörgött, nem rimázkodott, reménytelenül, panasz nélkül beszélt szerelméről s egyre előrebocsátotta, hogy mindez lehetetlen, hogy ugys tudja, hogy Mária sohasem viszonzhatja érzelmeit. Kezdetben félt csodálkozással hallgatta Mária Hög Sti szerelmi nyilatkozatait, de lassanként érdeklődni kezdett iránta s szívesen hallgatta a reménytelen szerelmhez fűzött reflexiókat, melyeknek örökös forrása ő maga volt. Érdekesnek tartotta, hogy ily érdekes, sajátos természetű ember élete és halála felett korlátlanul rendelkezhetik. Az a reménytelenség, mely Hög Sti szavából egyre hangzott, lassanként az izgalom érzetét kellette Máriában s az a folytonos lemondás, a fegyverek csüggeteg elejtése, folytonos emlegetése annak, hogy a cél olyan messze van, hogy soha

szert a fűszeresek, szatócok és vegyeskereskedők január 1-től fogva eltiltatnak minden néven nevezendő szeszies italoknak poharazásától és kimérésétől, amelyek literenkénti ára egy forintot alul van. Ez pedig annyit jelent, hogy az illető kereskedőtől a poharazás és kimérés joga teljesen megvonatik. Az utasításban foglalt ezen és más oly intézkedések orvosiáira iránt, melyeket a kereskedők magukra nézve sérelmeseknek tartanak, tarsulataik újjan közös memorandummal fordulnak a pénzügyminiszterhez s e célból országos értekezletet tartanak a fővárosban.

Ipari jogok védelme. Az ipari jogok védelmére alakult nemzetközi szövetség az idén Zürichben tartja meg kongresszusát, mely október hó elsejétől nyolcadikáig tart. A kereskedelmi miniszter dr. Ballai Lajos osztálytanácsost és Pongrácz Elemér szabalmi bírót küldte ki a kongresszusra. Az országos iparegyesület képviselőitében Kelemen Manó, a szövetség budapesti bizottságának ügyvivő titkára lesz jelen a kongresszuson.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 19.25 forint pénzben, 19.75 forint áruban. Bécsben a kontingentál készáru 20 forint pénzben, 20.20 forint áruban.

Szarvasmarhavasár. (A budapesti marhavasár-terti vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák, Magyar ökrök 639 darab, magyar tehén 438 darab, szerbiai ökrök 2002 darab, szerbiai tehén 91 db, boszniai ökrök — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 203 drb, bika 113 darab, összesen 3486 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlali való ökrök 143 darab, fejős tehén 215 darab, igás bivaly 2 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 31.— frttól 33.— frtig, kivételesen 35.½ frt, 100 kilónként élő súlyban, középminőség 28 frttól 30.— frtig, silányabb minőség 27 frttól 27 frtig. Magyar legelő marha jobb minőségű — frttól — frtig, kivételesen — frtig, gyengébb minőségű — frttól — forintig. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 32 frttól 35.— forintig, középminőség 28 frttól 31 forintig, silányabb minőség 25 forinttől 27 forintig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű 24 forinttől 31.— forintig, kivételesen — forintig, silányabb minőségű 20 — frttól 23 forintig. Bika jobb minőségű 28 frttól 32 frtig, kivételesen — forint, silányabb minőségű 24 frttól 27 frtig. Bivaly 17 frttól 22 frtig, kivételesen 23 frt. Magyar tehén 20 frttól 27 frtig, kivételesen — frtig. Tarka tehén 22 frttól 32 frtig. Gazdasági marhákért: Igás ökrök elsőrendű 30 frttól 32 forintig, 350 frttól 370 forintig páronként, közép 27 frttól 29 frtig, 315 frttól 340 frtig páronként, silányabb — frttól — frtig páronként. Hizlali való ökrök fehér 23 forinttől 26 frtig; — frttól — forintig páronként. Fejős tehén fehér — forinttől — forintig; keresztzett szines 80 forinttől 120 frtig. Bonyhádi faj 130 forinttől 170 forintig darabonként. Igás bivaly — forinttől — darabonként. Kétszáz darab szarvasmarhával kevesebb volt felhajtva, mint múlt héten. Idegen vevő is elegendő számban volt a vásáron, csak hogy az aránylag magas árak mellett igen tartózkodva vásároltak. Az árak általában változatlanok maradtak. A lebonyolítás nehézkes volt. Bivalyokért jegyzett jobb ár onnan van, hogy egy csapat rendkívül jó minőségű bivaly volt felhajtva. Jarmos és hizlali való ökrökben a forgalom kicsiny, az árak 1 forinttal

csökkentek. Fejős tehénekre is ma gyengébb volt a kereslet.

Figyelmeztetés. A Magyarország és Ausztria közötti kölcsönös állatforgalom tekintetében, hogy a budapesti marhavasár felhajtott állatok Ausztriába vagy egyáltalában külföldre elszállíthatók legyenek, szükséges, hogy a marhalevelek csak egy-egy állattól szőljenek és a marhalevélben foglalt egészségi áradék következőképp módosítsassák. „Hogy a leirt állat a községből való elhajtás alkalmával egészségesnek találattól és hogy 40 nap óta sem a községben, sem a szomszéd községekben lelti marhahérsz, vagy a leirt állatra veszélyes más ragadós betegség nem uralkodik, ezennel bizonyították. — Ezen módosítást a marhalevelet kiállító hatóság kell, hogy eszközölje.

Borjuvásár. (A budapesti marhavasár-terti vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 446 darab, leölt borju 21 darab, növedékmárha — darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés: Belföldi élő borju 32 krajcártól 39 krajcárig, elsőrendű 40—45 krajcárig, kivételesen 46—49 krajcárig, leölt borju 52—60 krajcárig, növedék marha — krig kilónként, I-ső rendű — krajcárig. Élő bárány — forintig páronként. — A vásár élénk volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. szept. 27-én. Készlet 482 darab. Erkezett 892 darab. Összesen: 1294 darab. Eladott 906 darab. Maradt 388 darab. — Napi árak: 120—150 kgr. enyhán 43—44 krajcárig, 320—380 kgr. enyhán 41—43 krajcárig, 330—380 kgr. súlyban 41—43 krig. Öreg nehez páronként 400—500 kilos 38—39 krajcárig. Malacok 38—41 krajcár kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi juhvásár. A mai juhvásáron a felhajtás 4412 darab juh volt. Élénk üzlet. Árak páronként: kivitel juh 23. — 25.50 forint, selejtes 20.—22.— forint.

Bécsi szarvasmarhavasár. A mai vásárra felhozta 3530 darab borjut, 2319 darab élő sertést, 963 darab levágott sertést, 506 darab levágott juhot és 43 darab bárányt. Borjuk ára 4—6 krajcárral gyengébb. Az irányzat lanyha.

Eladási árak: Levágott borju 46—60 krajcáron, elsőrendű — krajcáron, 46 borju 32—40 krajcáron, kivételesen — krajcáron, legelsőrendű 42—46 krajcáron, fiatal sertés 37—42 krajcáron, levágott nehez sertés 48—54 krajcáron, könnyű sertés — kron, elsőrendű süldő 46—54 krajcáron, levágott juh 30—40 krajcáron kilogrammonként. Bárány — frt páronként.

Mezőgazdaság.

Szesztermelők a miniszternél. A nyitrai mezei gazdasági egyesület október ötödikén, csütörtökön (szűkeg a földmivélségi és pénzügyminiszter előtt. Az egyesület felhívja mindazokat a mezőgazdasági szesztermelőket, akik 170 hektoliternyi szeszkontingenszt kaptak, hogy csatlakozzanak ehhez a mozgalomhoz, melynek célja a kontingens emelése. A küldetés esü-tyükön reggel kilenc órakor gyűlelekezik az Országos Magyar Gazdasági Egyesület palotájában (Üllői-ut 25. szám.) s Buljanovics Sándor vezetése alatt megy a miniszterek elé. Az egyesület arra kéri az érdekelteket, hogy a titkári hivatalnál jelentsek be, hogy részt vesznek-e a küldetésben.

sem érhető el, lassankint kételkedő tette s azt a gondolatot ébresztette benne, hogy Hög Sti többet mond, mint amennyit érez. Nem értette ezt a szenvedélyt, amely nem hunyt szemet az akadályok előtt s nem rohant vakon a cél felé. Nem tudott hinni benne s Hög Stit valami küllami küllönös, sajátos lénynek kezdte tekinteni, mely folyton önmagát fűrkészi s önmagát jóval jelentékenyebbnek, nagyobbknak tartja a kelletténél s amely most, merthogy a valóság nem erősíti meg képzeldéseit, egyre jár-ke a világban s nagy hangulatokba és erős szenvedélyekbe hazudja bele magát; olyan szenvedélyekbe, melyeket beteges, fantasztikus agyveleje szült csupán. Az utolsó szavak, melyeket Hög Sti Kalából való elutazásakor mondott — mert Mária visszatért apja tjelei birtokára — egyre hangzottak Mária lelkeben s megerősítették azt a hitét, hogy Hög Sti igazán olyan ember, mint aminek képzelte.

Mikor ugyanis Hög Sti elbucszott tőle és kezét már az ajtó kilincsére tette, Máriához fordulva így szólt: Asszonyom! Az én életem könnyvének legfeketébb lapját nyitom most fel, mikor ön elutazik Kalából. Szomorúság és győtrelem közt fogok gondolni önre, úgy mint az, aki minden földi üdvösségét, minden reményét és minden vigyát elveszítette. És mégis, asszonyom, ha valamikor megeshetnék az, hogy ön szerelemmel gondolna reám s ha én hihetnék ebben a szerelemben, úgy az Isten tudja legjobban, hogy mi minden lehet még én belőlem. Talán ez a szerelem felébredtesz bennem azokat az erőket, amelyek eddig nem tudták kibontani hatalmas szárnyaikat, úgy, hogy elkem az a részo, amely tetteket szomjaz és reményektől ég, tulerőre kapna s nevetet híressé és fenségössé tenné. De amilyen könnyen lehetséges ez, épp oly lehetséges az is, hogy ez a kimondhatlan szerenese, elkem minden kifeszített hurját szétpattantaná, megnémítaná vágyaimat, megrészegitené minden ébredő reményemet. Természetes dolog volt, hogy Mária úgy

fogadta ezeket a szavakat, mint ahogy fogadni kellett s belátta, hogy úgy van jól a dolog, ahogy van. Sőhajtott is egyet.

Aztán Tjelebe utazott. Grubbe Erik maga sürgette Máriát visszatérését, mert attól félt, hogy Hög Sti rábeszéléseinek sikerülni fog Máriát olyan elhatározásra bírni, amely homlokegyenest áll terveivel. Azonkívül újból rá akarta beszélni Máriát arra, hogy térjen vissza Frederik Ulrikhoz, vagy egyezkedjék vele valamiképpen.

Grubbe Erik minden rábeszélő eredménytelen maradt, de azért az öreg egyik levelet a másik után küldözgette Frederik Ulriknak és egyre arra akarta rábírn, hogy Máriát vigye haza. Frederik Ulrik egyetlen egy levélre sem válaszolt. Ugy látszott, hogy az egész dolgot bizonytalanságban akarta hagyni, mert a válással egybekötött minden vagyoni kérdés nagyon kellemetlen volt rá nézve. Grubbe Erik ígéreteiseiben pedig nem sokat bizott, mert köztudomású volt, hogy ez az ur nem szokott mindig igazat mondani.

Grubbe Erik levelei azonban egyre fenyegetőbbek váltak s gyakran volt bennünk olyanféle fenyegetés is, hogy ha az ügyek nem fordulnak valamerre, hát a király elé mennék panaszra. Frederik Ulrik végre is belátta, hogy a dolgok csakugyan nem maradhatnak annyiban, irt tehát kaifői birtok-igazgatójának, Utrecht Jánosnak s megbizta, hogy puhaltolja ki, vajjon Mária asszony nem volna-e hajlandó Grubbe Erik tudta nélkül találkozni vele a kaifői kastélyban. Ezt a levelet 1669. március havában írta.

Frederik Ulrik azt remélte, hogy a találkozás alkalmával kipuhaltatja Mária igazi szándékát s ha úgy találja, hogy Mária hajlandó a békülésre, magával viszi Aggershuusba. Ha ellenben Mária megmarad a mellett, hogy válni akar, azon ígért fejében, hogy ő maga is szorgalmazni fogja a válást, oly feltételeket fog kiesikarai, amelyek neki kedvezőek.

(Folytatása következik.)

A budai szűret. A székesfővárosi tanács az ideai szűret kezdetét szeptember 30-ikára tűzte ki. Ha azonban esős idő állana be, a szűretelést előbb is meg lehet kezdeni. A szűret, különösen az újra beültetett budai hegyeken, elég jónak ígérkezik. A kerületi előjáróságok felhívják a szőlőbirtokosok figyelmét a törvény amaz intézkedésére, hogy a mustba vagy borba vizet vagy bortörkölyt keverni nem szabad. Az ez ellen vétőket szűvesen megbírságolják, sőt be is zárják, mert a borhamisítók ellen ezentúl a legszigorubbán járnak el.

Közlekedés.

Hajóforgalom megnyitás. A Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság az árvíz következtében beszüntetett Budapest—Bombatór, Budapest—Ó-Buda és Dömös, valamint Baja, Vörösmart és Monostorszeg állomásokat az összes forgalom számára szeptember 28-án megnyitotta és az eddigi forgalmi korlátozásokat megszüntette. Illok állomás a további intézkedésig még zárva marad.

A budapesti gabonatózsdé.

Budapest, szeptember 23.

Mérsékelt kínálat és korlátozott vételkedv következtében nem fejlődött ki nagyobb forgalom. Forgalomba került 24000 métermáza buza nyugodt hangulat mellett változatlan árakon. Egyéb gabonaművelemben a forgalom gyenge volt és az árak nem változtak.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 200 mm. 82 k. 8 frt 95 kr. 200 mm. 81-5 k. 8 frt 95 kr. 300 mm. 80 k. 8 frt 95 kr. 100 mm. 80-5 k. 8 frt 87½ kr. 100 mm. 80-8 k. 8 frt 65 kr. 300 mm. 80-5 k. 8 frt 67½ kr. 100 mm. 80 k. 8 frt 70 kr. 100 mm. 80 k. 8 frt 60 kr. 100 mm. 79-5 k. 8 frt 55 kr. 100 mm. 79 k. 8 frt 55 kr. 100 mm. 79 k. 8 frt 45 kr. 100 mm. 79 k. 8 frt 55 kr. 100 mm. 78 k. 8 frt 55 kr. 100 mm. 79-5 k. 8 frt 50 kr. 100 mm. 78-5 k. 8 frt 52½ kr. 100 mm. 78 k. 8 frt 52½ kr. 300 mm. 78-5 k. 8 frt 55 kr. 650 mm. 76 k. 8 frt 25 kr. 100 mm. 75-7 k. 8 frt 30 kr. 100 mm. 75-5 k. 8 frt 15 kr. 1000 mm. 73 k. 8 frt 32½ kr.

Karcagi: 100 mm. 80 k. 8 frt 70 kr. Pestmegyei vidéki: 100 mm. 79 k. 8 frt 42½ kr. 100 mm. 79 k. 8 frt 40 kr. 100 mm. 78-5 k. 8 frt 50 kr. 100 mm. 78 k. 8 frt 30 kr. 100 mm. 78-8 k. 8 frt 45 kr. 300 mm. 75 k. 8 frt 39 kr. 100 mm. 73-5 k. 8 frt 25 kr.

Becskei: 4000 mm. 78 k. 8 frt 37½ kr. 1000 mm. 76 k. 8 frt 40 kr. 5000 mm. 73-3 k. 8 frt 27½ kr.

Dunai: 1370 mm. 75-3 k. 8 frt 40 kr. 100 mm. 78 k. 8 frt 50 kr. 100 mm. 78-3 k. 8 frt 60 kr. 900 mm. 78-8 k. 8 frt 67½ kr. 400 mm. 78-5 k. 8 frt 65 kr. 100 mm. 78 k. 8 frt 70 kr. 100 mm. 77 k. 8 frt 50 kr. 100 mm. 77 k. 8 frt 40 kr. 100 mm. 77-5 k. 8 frt 40 kr. 200 mm. 76-5 k. 8 frt 45 kr.

Biharmegyei: 100 mm. 79 k. 8 frt 45 kr. 100 mm. 78-7 k. 8 frt 45 kr. 100 mm. 77-5 k. 8 frt 40 kr. 100 mm. 77-2 k. 8 frt 40 kr.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 76 k. 8 frt 25 kr. Padéi: 670 mm. 75-7 k. 8 frt 45 kr.

Szerbiai: 3000 mm. 74 k. 6 frt 85 kr. Mind 3 hónapra. Árpa: 400 mm. 6 frt 10 kr.

Készpénzfizetés mellett. A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsdé szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként 60 kilogrammonként.

Buza (6)	78 k.	8.20	8.25	74 k.	8.25	8.30	77 k.	8.30	8.40
bácskai	78 k.	8.40	8.60	78 k.	8.45	8.70	80 k.	8.00	8.25
tiszavideki	78 k.	8.20	8.25	74 k.	8.25	8.35	77 k.	8.35	8.45
pestvidéki	78 k.	8.45	8.65	76 k.	8.60	8.85	80 k.	8.60	8.70
fejmegyei	78 k.	8.15	8.20	76 k.	8.20	8.35	77 k.	8.35	8.40
bácskai	78 k.	8.4	8.50	78 k.	8.45	8.60	80 k.	8.60	8.65
román	78 k.	8.20	8.35	76 k.	8.35	8.55	77 k.	8.55	8.65
szerb	78 k.	8.45	8.55	76 k.	8.45	8.65	80 k.	8.65	8.70
bolgár	78 k.	8.10	8.20	74 k.	8.20	8.40	76 k.	8.40	8.50
magyar	78 k.	8.70	8.85	77 k.	8.8	8.95	78 k.	8.95	9.05
rosz	78 k.	7.90	7.90	78 k.	7.95	7.95	78 k.	7.95	7.95
arpa	400 mm.	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00
rozsa	600 mm.	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00
zab	300 mm.	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
tengeri	1900. májusra	5.04	5.05	5.04	5.05	5.04	5.05	5.04	5.05
repece	augusztusra	5.04	5.05	5.04	5.05	5.04	5.05	5.04	5.05

A határidőszület folyamán a következő kétések történtek:

Buza októberre	8.29	8.30	8.31
Buza (1900.) áprilisra	8.75	8.74	8.73
Rozs októbr.	6.62	6.63	
Rozs áprilisra	6.99	7.01	
Zab októberre	4.95	4.92	4.91
Zab áprilisra	5.37	5.35	
Tengeri 1900. májusra	5.04	5.05	
Repece augusztusra	5.04	5.05	

Déli ércakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	8.29	pénz	8.30	áru
Buza (1900.) áprilisra	8.73		8.74	
Rozs októberre	6.61		6.62	
Rozs áprilisra	6.97		6.98	
Tengeri szeptemberre				

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Includes items like 'Tengeri (1900.) máj-ra', 'Zab októberre', 'Zab (1900) áprilira', 'Repce szeptemberre'.

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde nem engedte magát a tegnapi esteli szilárd külföldi zárlatok által befolyásoltatni, hanem tekintettel a nehéz hangulatra s a közgazdasági nehéz viszonyokra, melyek mindenünnen elétáruznak, gyenge irányzatot követett.

A déli tőzsde folytatódólagosan lángha volt s lánghán zárult.

Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsde lángha.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 374.50-375.—, Osztrák hitelrészvény 369.60-370.30, Osztrák-magyar államvasut 340.25-341.—, Közúti vasut 348.—349.—, Városi Villamos-Vasut r. t. 185.— forinton.

A déli tőzsde változatlan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 372.75-374.50, Osztrák hitelrészvény 368.10-369.80, Osztrák-magyar államvasuti részvény 339.—340.50, Jelzálogbank részvény 234.50-236.—, Leszámlító bank-részvény 250.25-251.—, Rimamurányi vasmű 335.—336.—, Déli vasut 76.50, Közúti vasut 344.—347.— forinton.

Az előtőzsde irányzata alacsonyabb külföldi jegyzésekre mérsékelt forgalom mellett lángha maradt.

Zárul: Osztrák hitelrészvény 365.80, Magyar hitelrészvény 369.75, Leszámlítóbank 247.75, Jelzálogbank részvény 234.50, Osztrák-magyar államvasut 335.75, Rimamurányi vasmű részvény 334.—, Közúti vasút 344.—, Városi villamos vasut 180.— forinton.

Nagyon lángha az üzletmenet.

Leszámlító árfolyamok:

Table with 2 columns: Item, Price. Lists various banks and companies like 'Magyar általános hitelbank', 'Osztrák hitelintézet', 'Magyar aranyjárdék', etc.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

a) Magyar Allamadósság.

Table with 2 columns: Item, Price. Lists items like 'Aranyjárdék 4%', 'Koronajárdék 4%', 'Keleti vasuti kötvények 5%'.

b) Osztrák Allamadósság.

Table with 2 columns: Item, Price. Lists items like 'Egyes papírjárdék 4%', 'Egyes ezüstjárdék 4%', 'Aranyjárdék 4%'.

c) Idegen Allamadósság.

Table with 2 columns: Item, Price. Lists items like 'Bolgár vasuti kötvény 6%', 'Egyes papírjárdék 4%'.

Más kölesönök.

Table with 2 columns: Item, Price. Lists items like 'Bonyai kölesön 4%', 'Budapest fővárosi kölesön 4%'.

Előbbségi kötvények.

Table with 2 columns: Item, Price. Lists items like 'Adria elsőbbségi kötvény 4%', 'Közúti vasut 4%'.

Záloglevelek és kölesönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists various bank and company securities.

Bankok részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists bank shares like 'Bankgyűjtemény', 'Első m. iparbank'.

Takarékpénztárak részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists savings bank shares.

Gőzmalomok.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists steam mill shares.

Bányák és téglyárák részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists mine and brick shares.

Biztosító társaságok részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists insurance company shares.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists iron works and machine factory shares.

Könyvnyomdák részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists printing house shares.

Különféle vállalatok részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists various company shares.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists transportation company shares.

Sorsjegyek.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists lottery tickets.

Pénznemek.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists currencies.

Külföldi váltók (látra).

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists foreign exchange rates.

Határidős kötétt értékpapírok.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Lists term securities.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag lucerna 44.—48.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 42.—46.— forint, Vörös erdőnyi — Vörös bánási — forint, Középszemű 50.—54.—, Nagyszemű 56.—58.—, Disznózsír: budapesti 49.60-50.— forint, vidéki — frt. Táblaszalonna: légszáritott vidéki — városi 4 darabos 42.—42.50 forint, 3 darabos 43.—43.50 forint, füstölt 47.50-48.— forint, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — forint, 120 darabos — forint, 100 darabos 16.75-17.35 forint, 85 darabos 20.50-20.75 forint, azonnali szállításra, Szerbiai — szerinti minőség 13.—12.50 forint, 100 darabos 15.55-15.75 forint,

85 darabos 20.50-20.75 forint. Szilvaiz: szilvóniai 17.50-18.— forint, szerbiai 15.50-16.— forint azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsdén nagyon kevés üzlet volt, mert Transvaalra való spekuláció tartózkodó maradt.

A déli tőzsdén az üzlet tovább gyengült berlini gyengébb árfolyamokra, amit Budapestről jelentett értékeladások idéztek elő.

Zárlatok csendes volt az ület és az árfolyamok némileg javultak, minthogy az angol bank a kamatlábat — mint azt pedig várták — nem emelte fel.

Bécs, szeptember 28. (Magyar Értéktőzsde Zárulata.) 4% aranyjárdék 116.55, Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 140.—, Magyar vasuti kölesön ezüstben 99.25, Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.75, Magyar leszámlító és pénzváltóbank 251.—, Rimamurányi vasműrészvény 334.—, Magyar koronajárdék 95.—, 4% os Magyar földteherm. kötvény 93.50, Magyar hitelbank részvény 373.—, Magyar nyerevény kölesön sorsjegy 161.75, Kassa-oderbergi vasuti részvény 132.50, Magyar kereskedelmi bank 1398.

Bécs, szeptember 28. (Osztrák Értéktőzsde Zárulata.) 4% papírjárdék 99.90, 4% os osztrák aranyjárdék 112.05, 1860-iki sorsjegy 136.20, Osztrák hitelsorsjegy 196.75, Angol-osztrák bank 150.75, Bécsi bankgyűjtemény 269.75, Osztrák-magyar bank 899.—, Déli vasut 71.—, Dunagőzhajózási részvény 379.—, Dohányrészvény 135.—, Császári és királyi arany 5.70.—, Német bankváltók 59.—, 4% os ezüst járdék 99.85, Osztrák koronajárdék 100.10, 1884-iki sorsjegy 195.50, Osztrák hitelintézet részvény 368.63, Unionbank 302.—, Osztrák Linderbank 237.—, Osztrák-magyar államvasut 339.50, Elbavölgyi vasut 253.50, Alpesi bányarészvény 280.60, 20 frankos arany 9.57 1/2, Londoni váltóár 120.65, Bécsi Tramway 439.—, Az irányzat nyomott.

Bécs, szeptember 28. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 367.50 Magyar hitelrészvény 373.—, Angol-Osztrák bank 150.50 Union bank 270.—, Linderbank 302.—, bankgyűjtemény 237.—, osztrák-magyar államvasut részvény 338.50, északnyugati vasut részv. 71.25, elbavölgyi vasut 253.50, dunagőzhajós részv. 241.50, alpesi bányarészvény 135.—, májusi járdék 335.50, osztrák koronajárdék 279.—, magyar aranyj. 99.90, magyar koronajárdék 95.—, német birodalmi márka készpénz 59.50, ultimóra —, török sorsjegyek 59.—, rimamurányi vasmű — déli vasut — dohányrészvény —, Napoleon d'or —, Lombard —.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, szeptember 28. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Osi rozs 6.95-99-98, Tengeri szeptember-októberre 5.51-50, Tengeri május-juniusra 5.34-33, Osi buza 8.45, Tavaszi buza 8.83, Tavaszi rozs 7.31, Osi zab 5.17, Tavaszi zab 6.61.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, szeptember 28. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde megnyitáskor a közzétérvények meglehetősen szilárdak voltak a kockázati szintek által elhatározott áremelés következtében. Kohóüzemeket kevésbé kerestek. A többi értékpapír nagybörzst csöndes volt, mert a spekuláció nagyon tartózkodó volt, annál is inkább, mert Londonból alacsonyabb aranybányakurzusokat jelentettek és mert az angol bank kamatlábatának emelésétől tartottak. Vasutak nagybörzst tartották magukat. Svájciak dél-német jelentésekre szilárdak, transvaaliki bágyadtak voltak. A második tőzsdérfában közzétérvények részben tovább emelkedtek. Magánleszámlítási kamatláb 5%. Ultimópénz 6 1/2-6 3/4%.

Berlin, szeptember 28. (Zárulata.) 4% os papírjárdék 99.50, 4% osztrák aranyjárdék 99.80, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 94.75, Osztrák-magyar államvasut 145.—, Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 169.10, Magyar vasuti beruházási kölesön 100.75, Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 201.75, Általános villamosági Edison 252.—, Gelsenkirchener 197.60, Laurakohó 255.25, 4% os ezüstjárdék —, 4% magyar aranyjárdék 97.50, Osztrák hitelrészvény 230.60, Déli vasut 32.25, Károly Lajos vasut —, Orosz bankjegy 216.30, 4% új orosz kölesön 99.60, Török dohányrészvény —, Olasz járdék 92.75, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 155.—, Harpeni 199.60. Az irányzat bágyadt.

Hamburg, szeptember 28. (Zárulata.) 4% os ezüstjárdék 99.20, 1860. sorsjegy 140.—, Déli vasut 31.95, 4% osztrák aranyjárdék 99.50, Osztrák hitelrészvény 229.90, Osztrák-magyar államvasut 144.35, Olasz járdék 92.60, 4% magyar aranyjárdék 97.70. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, szeptember 28. (Zárulata.) 4% os papírjárdék 99.55, 4% osztrák aranyjárdék 99.80, Magyar koronajárdék 94.85, Osztrák-magyar bank 151.45, Déli vasut 32.20, Elbavölgyi vasut —, Londoni váltóár 204.04, Bécsi bankgyűjtemény 135.60, Villamos részvény 149.90, 3% os magyar aranykölesön 82.—, 4% os ezüstjárdék —, 4% magyar aranyjárdék 98.55, Osztrák hitelrészvény 230.70, Osztrák-magyar államvasut 145.30, Északny. vasut —, Bécsi váltóár 169.25, Párisi váltóár 80.88, Unionbank —, Alpesi bányarészvény 281.—, Az irányzat gyenge.

Páris, szept. 28. (Zárulata.) 3% os francia járdék 100.57, Olasz járdék 92.75, Osztrák-magyar államvasut —, Francia törleszt. járdék 100.55, 4% magyar aranyjárdék 99.75, Török dohányrészvény 295.—, Osztrák Linderbank 513.—, 3% os francia járdék 102.55, Osztrák földhitelintézet részvény 1255.—, Déli vasut —, 4% osztrák aranyjárdék 101.70, Ottománbank 538.—, Párisi bankrészvény 1065.—, Alpesi bánya részvény —, Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 28. A sertésüzlet irányzata: változatlan A Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli súlyban) — kralcáriz, Oreg közép (párónként 300-340

Kilogramm terjedő sulyban — krajcárig. **Fiatal nehez** (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 41 1/2—42 1/2 krajcárig. **Fiatal közép** (páronként 251—320 kilogramm vald sulyban) 43—43 1/2 krajcárig. **Fiatal könnyű** (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 44—44 1/2 krajcárig. — II. **Magyar szedett:** **Nehez** (páronként 280 kilogramm felüli sulyban) — krajcárig. **Közép** (páronként 220—280 kilogramm sulyban) — krajcárig. — **Könnyű** (páronként 220 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — III. **Romániai:** **Nehez** (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) — krajcárig. **Közép** (páronként 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — **Könnyű** (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — IV. **Romániai eredeti (Stachl):** **Nehez** (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — **Közép** (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — **Könnyű** (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — **Közép** (páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 43—43 1/2 krajcárig. **Könnyű** (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 43 1/2—44 krajcárig.

Szerelési szám: 1899. szept. 26. napján volt készlet 38.979 darab, 1899. szeptember hó 27. napján felhajtott 100 darab, 1899. évi szeptember 27. napján elszállított 38 darab, 1899. szeptember 28. napjára maradt készletben 98.981 darab.

Kivont a hivatalos lapból.

— Szeptember 28. —

Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter Török Elemér öszt. gazdasági segédet a debreceni m. kir. dohánytermelési kísérleti állomáshoz segédgá kinevezte. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Péntek János, Haubenreich Antal, Kádár Jenő és Kollmann Vilmos okleveles tanítókat az arad-szentmártoni állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Dudits Miklós okleveles tanítót a polenai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Vajda Ferenc okleveles

tanítót a trencsén-bácsi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Murányi József okleveles tanítót a barcánfalvai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Szupkay József okleveles tanítót a ruszopolyáni állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Osváth Albert széki állami elemi iskolai tanítót az ördögös-füzési állami elemi iskolához, Farkas Aurél okleveles tanítót a széki állami elemi iskolához, Vass Margit okleveles tanítónőt a breznóbányai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Todt Angela okleveles tanítónőt a szatryányi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé kinevezte.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Rácz Hersilia gyeref-vásárhelyi állami elemi iskolai tanítónőt az erzsébetfalvi állami elemi iskolához, Petrovay Béla barcánfalvai és Tóth Julia petrozsényi állami elemi iskolai tanítót, illetve tanítónőt a satoraljai-újhelyi állami elemi iskolához áthelyezte.

Pályázatok. Tanári állásra a szakadkai városi főgimnáziumnál október 10-éig; adótitási állásra a zalaegerszegi kir. adóhivatalnál 2 hét alatt; telekkönyvi díjok kiállításra a hidalmási járásbírósnál 14 nap alatt; számsítási állásra a debreceni pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt; aljegyzői állásra a szilágy-csehi járásbírósnál 2 hét alatt.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, szeptember 28.

A barometer keleten tovább emelkedve ma Közép-Oroszországban 770 milliméter fölélt, van, míg az északi depresszió centruma valamivel északabbra vonult, a kontinentális déli felében a légnyomás egyenletes eloszlása megváltozott és egy másik maximum fejlődött ki Spanyolország felett.

Nevezetesebb eső csak a nyugati francia partokon esett, és szórványosan esős az idő Németországban.

A hőmérsékleti viszonyok csak lényegtelenül változtak meg. Hazánkban az elmúlt 24 órában sehol sem volt eső, az idő tulajdonképpen derült és főleg az alföldön enyhe. **Kültség:** Nagyjából felhőzettel enyhe és az ország nyugati felében esőre hajló idő várható.

Viz állás.

	szept. 28.	szept. 27.		szept. 28.	szept. 27.
Inn Duna	Schärding 2.20 2.10	2.20 2.10	Tisza	M.-Sziget 0.50 0.50	Tökös 0.49 0.50
"	Fassau 0.85 1.05	"	"	V.-Nánány 1.47 1.50	"
"	Böcs 1.33 1.94	"	"	Tokaj 2.08 1.93	"
"	Pozsony 3.05 4.—	"	"	Tisza-Füred 2.73 2.62	"
"	Komárom 4.37 5.14	"	"	Szolnok 2.48 2.85	"
"	Budapest 5.59 5.43	"	"	Csongrád 2.45 2.33	"
"	Fek 5.55 5.78	"	"	Szeged 2.93 2.80	"
"	Mohács 6.54 6.74	"	"	Török-Becse 2.83 2.70	"
"	Gombos 6.93 6.28	"	"	Titell 4.64 4.29	"
"	Ujvárad 5.30 5.01	"	Ondóva	Bárfa 0.40 0.46	"
"	Pancsova 0.57 0.62	"	"	Topolya 0.82 0.82	"
"	Gyöny 3.43 3.44	"	"	Hód 2.34 2.61	"
"	Magyarfalva 2.15 2.15	"	"	Sajó 2.60 2.64	"
"	Zsolna 1.10 1.80	"	"	Hernád H.-Németh 0.79 0.96	"
"	Trenseő 4.57 1.13	"	"	Berettyó Margitja 0.50 0.50	"
"	Szered 2.23 1.96	"	"	E.-Újfalva 0.83 0.82	"
"	Sz.-Gothárd 0.08 0.02	"	Körh.	Csucus 0.15 0.—	"
"	Sárvár 0.0 0.82	"	"	N.-Várad 0.— 0.22	"
"	Győr 4.18 4.43	"	"	Belényes 0.52 0.60	"
"	Pöttey 1.05 1.20	"	"	Tonke 0.38 0.40	"
"	Zákány 0.55 0.52	"	"	Garabona 0.33 0.40	"
"	Győr 1.50 2.00	"	"	Boroson 0.23 0.28	"
"	Eszék 3.70 3.33	"	"	Bécs 1.40 1.73	"
"	M.-Szerdah. 1.10 0.—	"	"	Gyoma 2.02 2.04	"
"	Zágráb 1.59 1.92	"	"	Gy.-Fehérvár 0.50 0.50	"
"	Eszék 0.55 0.52	"	"	Branyicska 0.14 0.64	"
"	Mitrovica 3.51 0.—	"	"	Soborján 0.— 0.64	"
"	Dob 0.30 0.35	"	"	Arad 0.80 0.83	"
"	Szamar 1.41 1.28	"	"	Makó 0.— 0.58	"
"	N.-Majtény 0.— 0.—	"	"	K.-Kostoly 6.76 6.96	"
"	Munkács 6.14 0.20	"	"	Kiszto 0.36 1.03	"
"	Himonna 0.— 0.—	"	"	Temesvár 0.37 0.54	"
"	Ungvár 0.— 0.—	"	"	Beaskerek 0.99 0.50	"

JELENTÉS!

ROTHAUSER M. IGNÁC és FIA

Budapest, VI. ker., Király-utca 6. szám.

rendkívüli kedvező alkalom

a raktár túlhalmozása miatt az összes áruk, melyek háztartási célokra, **alkalmi és nászajándékokra** szolgálnak, valamint a raktáron levő összes alpacca- és china-ezüst tárgyak, a díszmü., bronz, pipere, s játékaruk legjobban és legnagyobb választékban, mérsékelt, rendkívüli legelőcsbb gyári áron adnának el. **Babakínál!** Chinaezüst tárgyak tisztítók, valamint a szakmákba vagy társaság mindennemű javítása a legelőcsbban s pontosan eszközöltek.

M. k. államvasutak. 141207/99. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az 1900. éveken kisebb mennyiségekben szükséges műhelyi faanyagokat biztosítani óhajtván, azok szállítására nyilvános pályázatot hirdetünk. A szükséges mennyiségek a következők:

- 13.0 m³ erdei bükkfa deszka,
- 6.1 m³ (260 drb) emelőfa szilfából vagy gyertyánfából,
- 117.8 m³ válogatot lucfenyőfa,
- 2.3 m³ (180 drb) feszítőfa szilfa v. gyertyánfából,
- 187.0 m³ diófalpalló,
- 88.0 m³ erdei bükkfalpalló,
- 20.0 m³ gyertyánfalpalló,
- 150.0 m³ hársfalpalló,
- 49.6 m³ (340 drb) lucfenyőspalló,
- 175.0 m³ nyárfapalló és
- 16.1 m³ (250 drb) kemény szálfa, kizárólag szilfából.

Az ajánlatok f. évi október hó 28-án déli 12 óráig bétérszandók, a bánatpénz pedig október hó 27-én déli 12 óráig budapesti főpénztárnunknál teendő le.

A részletes pályázati felhívás, nemkülönben az ajánlattelepe használandó ajánlati űrlapok, melyekben az előreláthatólag szükséges méretek és az azokból biztosítandó mennyiségek vannak felsorolva, alulírt igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Andrássy-ut 73/75. sz. II. emelet 43/a) és valamennyi üzemeltetésnél megtekinthetők, — illetőleg ott megszereshetők.

A 122291/99. sz. általános, valamint műhelyi célokra szükséges fák szállítására vonatkozó és 82144/98. sz. a. érvényben levő új különleges szállítási feltételek szintén ezen hivataloknál megtekinthetők és a budapesti nyomtatványtárunknál (Andrássy-ut 73—75) a vételár (általános feltételek 25 kr., különleges feltételek 15 kr) lefizetése mellett beszerezhetők, de posta útján is kaphatók, ha a vételáron kívül postaköltségek fejében 10 kr. nevezett nyomtatványtárhoz befizetdik.

Budapest, 1899. évi szeptember hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatója.

(Utányomás nem díjazatik.)

Diskrét betegségek ellen.

Ideg- és nemi betegségek

elnevezése alatt rejlik különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infekcionális betegségei, valamint bármily nagyfokú gyengeségi állapotok (impotentia) ellen páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legelőcsbban ajánljuk

DR. MITZGER TIVADAR

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI

RENDELŐ-INTÉZETÉT

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern kgyia s orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint a korszakalkító „Kathaphorose” gyógymód alapján nagyszabású gyógytermekkel van berendezve és a legrobbibb idő alatt gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosít.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Az intézet nyitva d. e. 8—10 óráig, d. u. 2—3 óráig. Levelekre díjmentesen válaszolnak.

Külön váró- és gyógyszerem, külön be- és kimenet.

M. kir. államvasutak. Üzemeltetés Miskolcra. 24821. sz.

Pályázatvasutivendégelőre

A m. kir. államvasutak Füzes-Abony állomásán a vendégelőre üzemeltetés 1899. é. október 1-től számlándó 3 évi időtartamra ezen nelytáras pályázat hirdettek. A vendégelőt bére venni óhajtók felhívattak, hogy szabályszerűen bonyelgett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat f. é. szeptember hó 23-án déli 12 óráig a m. k. államvasutak miskolci üzemeltetésig titkári hivatalához e cím alatt: „Ajánlat a füzesabonyi pályavendégelő bérletére 24521. számhoz” lepecsételt borítékban térítvány mellett nyújtsák be.

Az ajánlatok kötelesek a miskolci üzemeltetésig gyűjtőpénztárnál f. évi szeptember 22-én déli 13 óráig bálnapénzben 200 frtot készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban letéte helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, javvel különben az ajánlat figyelembe vételni nem fog.

A vendégelő hételére vonatkozó feltételek a miskolci üzemeltetésig forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. em. 43 ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miert is az ajánlattevőkrl feltételezik, hogy a feltételek ismerl s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A m. kir. államvasutak miskolci üzemeltetésige fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlati bországre, szabadon választasson.

Miskolc, 1899. év szeptember hó 15-én.

Az üzemeltetésig.

Hirdetmény.

Ezennel közhírre tétetik, hogy a vasuti kocskiban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és felhőrműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnal készpénzfizetés mellett el fognak adni.

Miskolc állomáson f. évi szeptember-11-én d. e. 9 órakor.

Kolozsvár állomáson f. é. szeptember 15-én d. e. 9 órakor.

Budapest ny. p. u. állomáson f. évi szeptember 20-én d. u. 3 órakor.

Buda est, 1899. évi szept. havában.

Az igazgatóság.

A nekünk bemutatott számlának meglizható, hiteltel és hásszámart folytán ezen negyedszázda óta fenntálló rendelő-intézet a legelőcsbban ajánlható.

Titkos betegségeket

hugységhólygásokat és sebeket, az énfertőztetés utóhatásait, az eppengetű fertőzést, magánbetegségeket, a bajbajló utóhatásokat, a nemkívül fertőzést, bármennyire idős is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanág egyllé főokozója és bérbetegségeket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alacsony áron.

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülészet-dor, volt oszt. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 óráig és 8 óráig.

Díjazott levelekre legelőcsbb figyelemmel válaszolnak és gyógyszerükrl is gondolkodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Uyanott mezejlet és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál mezejelelőcsbb NÉPSZERŰ UTUTATÓ (már a 10-ik kiadásban mezejlet) nemi betegségeket és azok szeszű gyógyítására szolgáló első könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt behűlésre mellet bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellet.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemi élet bűrésége. — III. Az énfertőztetés és az éjjeli magánbetegségek. — IV. Huzerőbetegségek (trüpan) és huzerőbetegségek. — V. A bajbajló (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Eppengetű fertőzések. — VIII. Női magtalanág. IX. A ivarszervek megbetegedéseinek főnévezője. prostitúció.

Legelőcsbb és legjobb szakácskönyv

Szegedi új szakácskönyv legújabb (4.) bővített kiadásirta: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett.

csak 1 forint 50 krajcár.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló”

kiadóhivatalában.

József-körút 18.

Gummi

Valódi parisi gyártmány, jótállás mellet, eredeti csomagolásban. 1 frtől 6 frtig

Gummi és hálhótyag lucatunkint . . . 1 frtől 6 frtig

Parisi női szivacska . . . 1.80 „ 6 „

Irrigator . . . 1.80 „ 6 „

Eredeti pessarium ocluvium (Peliporus) Menzinga tanár szerinti vezetől 1.80 frtől 2.50 frtig. Szabad, havibag elemi kútelek „ Diana-50” 3.50 kről 5 frtlig. — Gyűjtőmenny ukrana. 3 frtől 10 frtlig. 10 frtyi megrendelésnél 15% Arkedvezmény.

Megrendelések pontosan és diszkéten eszközölletnek. KELETI J. Budapest, IV., Koronaherecz-utca 17. (Műlt helyén az új szerző: Dr. Arizsáké nyitván zárt borítékban.)

ÁLLANDÓ BUTORKIÁLLÍTÁS

A fő- és székváros legnagyobb és legfényesebb asztalos- és kárpitos-butor-tálope felülmúl minden ilyenmü vállalatot. Ezért kiváló látványosságot képez egy a fővárosi, mint a vidéki n. é. butorvárárló közönségnek. — Állandó butorkiállításunkon az áruk rendkívül előcsök, és minden hirdettet árat messze túlszárnyalnak, hozzá képest pedig a lehető legszilárdabb és izlősebb kivitelben van minden dolgozva.

Patyi Kálmán és Tivadar (testvérek)

üzletünk kizárólag Kossuth Lajos-utca 11. földszint.

Vidéki megrendelések gondosan csomagolva és biztosítva lesznek szállítva. Üzletünk szőlősdágáról számos elismerő levél van birtokunkban.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházfőrők, valamint más hitelképes egyének kedvező részlet feltételek mellet kapnak szilárd gyártmányú asztalos- és kárpitozott butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz.

Sas-utca sarok, I. em.

Arjogyzékot 25 kr. levelező behűlésre ellen bérmentve küld fentl cég B. osztály. 5107

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1899. évi szeptember hó 28-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi szeptember hó 29-én.

A proletárok.

Személyek:

Szedevári	Rákosi Sz.	Iren	Török I.
Zátonyi	Bencze	Mosolygó	Ujházi
Tímóti	Szigeti	Darvas	Mihályi
Bankó	Zilahy	Elza	Szacsavayné
Tulipán	Gabányi	Borosa	Vizváriné

Kezdeté 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi szeptember hó 29-én.

E 1 5 s z ó r.

A tüzoltó.

Énekes bohózat 3 felv. és öt képen. Írták Cottens

V. és Gavoult P. Fordította Dr. Böldi I.

Személyek:

Bodard	Küry K.	Fabienne	Bárdy Gabi
Justine	Eötvös	Adéle	Blaha Sári
Graboulet	Vidor	Parchemin	Szirmai
Impavidoso	Németh	Misike	Gazsi M.

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi szeptember hó 29-én.

A férj vadászni jár.

Bohózat 3 felvonásban. Írta: Georges Feydeau. Fordította: Mihály József.

Személyek:

Justinian	Hegedüs	Babette	Boros F.
Leontine	Cserny	Gustave	Góth
Latour	Nikó L.	Bridois	Gyöngyi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi szeptember hó 29-én.

L. Komáromi Mariska asszony felléptével.

Másodszor:

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzte: Davidsohn Emanuel.

Személyek:

Monaoh	Szilágyi	Szulamit	Komáromi
Aron	Mátraí	Abigail	Ledofsky
Absolon	Beöthy	Cintang	Rózsahegy

Kezdeté 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

a Krisztinavárosban.

Péntek, 1899. évi szeptember hó 29-én.

Grant kapitány gyermekei.

Látványos színmű 4 felvonásban.

Kezdeté 7 óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Péntek, 1899. évi szeptember hó 29-én.

Ezeregy éj

(A varázsvilág csodái.)

Eredeti látványos varázs és tündérrege dalokkal és táncokkal 7 képen. Írta Feld Mátyas.

Kezdeté 1/6 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Ó-Budán.

Péntek, 1899. évi szeptember hó 29-én.

Sulamit, Jeruzsálem leánya.

Kélti opera 4 felvonásban, 7 képen. Írta: Goldfa

den David. Zenéjét szerzte: Davidsohn Emanuel

Személyek:

Monaoh,	Radó S.	Abigail	Kápolnai
Sulamit	Kövessyné	Zigitang	Tukoray
Absolon	Ereczkövy	Ezriel	Tarján

Kezdeté 7 1/2 óraker.

DALOS SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi szeptember hó 29-én.

Eszter.

Bibliai melodráma 3 képen.

Írta Zöldi Márton, a zenéjét bibliai dalokat írta

Méri Andor, a zenét szerzte és összeállította

Singer Nándor.

Kezdeté 6 és fél óraker.

Ós-Budavára.

Ma pénteken, szeptember hó 29-én

nyitva délután 4 órától reggeli 4 óráig

3 ingyen színelőadás 3

A teljes

honvédzenekar

hangversenye.

Belépődíj este 7 óráig 30 krajcár,

azután 50 kr.

Mérsékelt árú belépőjegyek a dohánytösz-

dékben kaphatók.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, bérlelő.

Pénztárnyitás 7. — kezdete 8 óraker.

Ma nagy jutalom díszelőadás

Tom Belling

champion-artista és felülmulhatlan

eredeti „Dummer Augustus“ (Renz

lovardájából).

50 éves artista jubileuma alkalmá-

uj érdekes műsor!! — Különösen

figyelemre méltó

egy élő asszony lefejezése

a közönség szemeláttára, előadva Tom

Belling által.

Ma első fellépte

Miss Milly Capell

az 5 felülmulhatlan sportjelenetében

(lovával és kutyáival).

Először:

Ó-Budáról Nagyváradig

bohózat. Írta Fischer Mór.

Továbbá: Fred Herman „Bruder

Martin“ énekes bohózat, Costa Ká-

rolytól, Teloni Paula k. a. és Sachs

Oszkár ur mint vendégek.

A mulató villanyos világítása Wüste és Rupprecht

cég által épült saját gépei által eszközöltetik.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A.

nagy dohánytöszdésében Károly-kört 26.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. sz.

Die Champagnernympe.

Leitner H.-től.

9 óraker. Ezt megelőzi: 9 óraker.

Csendélet az államfogházban.

Eredeti énekes bohózat.

Egyévi önkéntesek

elegánsan és olcsón felszerelhetnek.

Spitz Bernát

elsőrangú egyenruházati intézetében, a legmagasabb

cs. és kir. udvar szerződött egyenruhakészítője és

szerb kir. udvari szállító

BUDAPEST,

V., Fürdő-utca 7. szám.

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság BUDAPEST,

Dorottya-utca 12.

300.000 korona nyerhető:

1 drb 30%-os Magyar Jelzálog-igérvényvel. Huzás ok-

tóber 25-én, főnyeremény 100.000 korona, 2 forint.

1 drb Tiszasági sjeig-igérvényvel. Huzás okt. 1-én, fő-

nyeremény 200.000 korona, 3 frt 50 kr. — A kettő

együtt csak 5 forint.

Metternich herceg-féle

Richard forrás.

Legjobb asztali víz a világon. Gyógyhely és

acélfürdő Königsward, Csehország.

Magyarországi főraktár:

Budapest, VIII., József-kört 9. sz.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest,

Váci-utca 12. szám.

ISKOLAI HEGEDÜK

3, 4, 5, 6 frt s feljebb,

tejesen felszerelve (tok-

kál, vonóval és gyantával

együtt) 7, 8, 9, 10 frt

s feljebb, valamint az

összes iskolai és zenekari

hangszerek, ugyszintén

harmonikum iskolai hasz-

nálatra a legújtanysab-

ban szereshetők be:

Sternberg Armin és Testv.

cs. és kir. udvari

hangszer-gyár,

BUDAPEST,

Kerepesti-ut 36. szám.

Külön zongoratermek Kos-

suth Lajos-u. 22., (Károly-

kört sarkán) Zenepalota.

Képes árjegyzék ingyen,

de megnevezendő, hogy

miféle hangszerről kíván-

tatik árjegyzék. Harmoni-

kákról és zenélő-auto-

matákról külön árjegyzék

jelent meg.

Magy. kir. államvasutak.

118356/99.

Pályázat.

Az alulírott igazgatóság

a m. k. államvasutak részé-

re a jövő 1900. évben,

illetőleg 1902. év végéig

a távirati telefon és vil-

lamos jelzőanyagokból fel-

merülő tényleges szük-

ségletnek szállítását biz-

tosítani kívánván, erre

ezennel nyilvános pályá-

zatot hirdet.

A kiírt tárgyat képező

cikkeket elűtőtelő jegy-

zék, mely egyszerűsmin

ajánlat mintául szolgál,

valamint a szállítókra

vonatkozó részletes móda-

zatok, valamennyi hazai

kereskedelmi és iparka-

maránál megtekinthetők

és a m. kir. államvasutak

igazg. anyag- és leltárbe-

szerzési (A. V.) szakosztá-

lyánál (Bpest, Andrassy-ut

73. sz., II. om. 43. a.)

kaphatók. Szabályszerűen

kiállított, ivenkint egy ko-

ronás m. kir. okmánybél-

lyeggel ellátott ajánlatok

legkésőbb f. é. október

hó 17-iki déli 12 óráig a

m. k. államvasutak anyag-

és leltárbeszerzési szak-

osztályában átadandók, il-

letve posta úján oda kül-

dezők és a boríték ezen

külsővel látandó el:

„Ajánlat 118355/99. sz.

hoz.“ — Bánatpénzzel az

az ajánlott ár értékének

5 százaléka legkésőbb

1899. évi október 10-ig a

m. k. államv. főpénztár-

nál letendő.

Később benyújtott aján-

latok, valamint olyanok,

melyek nem pontosan és

a részletes módzatok be-

tartása mellett állítanak

ki, végre azok melyek

előt nem tétetett le az

elírt bánatpénz, nem vé-

telnek figyelembe.

Budapest, 1899. szept.

hóban. Az igazgatóság.

Major I. Gyula

zene- és énekekadémiája

VII., Akácfa-utca 63. és V., Váci-kört 42.

Negyedik évfolyam.

Beiratások mindkét helyen naponta.

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti: RADÓ ANTAL. Kiadja: Lampel R. (Wodianer F. és Flai.)

A szeptemberi füzetek a következők:

124. Coppée. Adós ízess. Regény Ford. Tóth Béla.

E füzet a hírneves francia elbeszélőnek egyik

legjellemzőbb munkáját tartalmazza: egy fan-

tasztikus elbeszélést, melyben az van feltűntet-

ve, hogy a hirtelen jött gazdagság mint hat

különböző emberekre.

125. Kisfaludy Sándor Válogatott regél. — Csobánc.

— Tátika — Dobozy Mihály és hitvese. —

Minden szöveges hirdetését... betűköl 2 kr. Címelt ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO részére a kiadóhivatalban József-körút 18.

valamint a következő dohány-társaságokban:

Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sark.

Nemeskürty-féle Tőzsde Pefi-fér.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Bonda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Schwartz hirdetési iroda Marokkó-utca 2.

Sopronyi V. dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrásy-ut 38.

Szántó Mór tőzsde-ben, Kecskeméti-utca 14.

Valaki 24. Bár már itt volna! Ha addig nem lehet várni azzal a megelégedéssel, hogy a leveleket szokta a mikből állítólag bizonyos idő múlva nem kapni többet! Igazán nem kapni többet? Miért? Lássa, hogy vadit? s örülne a viszontlátásnak? — én kétem. Hogy mehetek-e egy darabon elébe, jövő levelétől függ. Addig is csókolja kezét bolondja.

Bármelyik irodai munkát elvállal fiatal jószág. Cím a kiadóban. 2559

Rövid fekete zongorát keresek megvételre. Ajánlatokat az ár megjelölésével „Rövid zongora” jelleggel a lap-hoz kérek. 2560

Keresetetik gazdatiszt izr., ki a román nyelvet bírja és az erdőközlekedésben járta. Cím a kiadóban. 2557

Keresetetik számtartó izr., gazdaság részére, ki a kettős könyvvitelben járta, magyar, német nyelvet bírja. Cím a kiadóban. 2558

Német nevelőnk a legjobb családból való, 9 éve hogy működik kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Hölzl M. München. Wilhelmstrasse 6/4. 5007

Köser husfűstölde a legelőnkebb helyen, bor és sör engedélyvel, hol intelligens urak dőben és este étkeznek, azonnal eladó. Levelek „jó üzlet” jelleggel a kiadóba kértnek. 2515

Fess fiatal özvegy asszony idősebb ur barátját keresi, választ ugyanitt kér vidám Zizi. 4985

Cimbalom pedálos 40 ftrért sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5005

Északnémet, hernalsi, angol és francia nevelőnk kiváló zene- és nyelvismerettel, valamint egyszerűbb képzetségi; német-francia-bonne supérieurek magyar-német bonnek, keresztény csa adokhoz ajánlkoznak. Leckeadó tanítónk elhelyeztetnek Nietschné Gerson Anna által Budapest, Erzsébet-körút 52. 5006

Zongoraórákat ad szerény díjazásért a m. kir. zeneakadémia egy másodéves hallgatója. Cím a kiadóban. 2527

Női kereskedelmi iskolát jó sikerrel végzett leányi irodai alkalmazást keres. Szives ajánlatok a kiadóba „Szorgalmas” címen kértnek. 2512

Borügynök 250 Hl. bor eladásért díjazatik. Cím a kiadóhivatalban. 5001

Instruktornak, nevelőnek szorgalmas bölcsész ajánlkozik. Levelek „Tanárjelölt” címen a kiadóba. 4999

Nevelő vagy nevelőnk kerestetik vidéki izr. családhoz egy elemi iskolás fiú részére. Francia nyelv és zongoratanítás kívánatik. Ajánlatok „Vidéki város” cím alatt a kiadóhivatalba kértnek. 5002.

Tanárjelölt korrepetitóri állást keres, elismenne helyben nevelőnek is. Cím a kiadóban. 2556

Szép Irish Setterek 4 hónapokas, darabja 30 forinton, gyönyörű fajta. Cím a kiadóhivatalban. 4992

Izraelita nevelőnk kerestetik szerény igényekkel falura. Cím a kiadóhivatalban. 2554

Distingvált izlésű divatárúsnő modell kalapok és átalakítások elkészítését vállalja. Cím a kiadóhivatalban, vagy leveleket „divatárúsnő” jelleggel továbbít a kiadóhivatal. 4993

Elegánsan butorozott, különbejárta utcai szoba két urnak, vagy nének kiadó, esetleg teljes ellátással. Cím a kiadóhivatalban. 4998

Jobb középkorú nő kerestetik egy fürdőbe utazó ur-hölgyhöz mint társalgó és apólonő. Masszázsát értik előnyben részesülnék. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 2351

November 1-re keresek egy 3 szoba, fürdő, előszoba és egyéb hozzátartozókkal a VIII. kerületben, új épületben lakást. Ajánlatokat a lakberjelölésével „Lakas” címen a laphoz kérek. 2550

Ügyes szabónő ajánlkozik házakhoz és házon kívül is mérsékelt díjazásért. Cím a kiadóban. 2341

Bernátfalván (Pusztafértin) 1500 □-öi telek kuffal együtt sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2536

Olcso telek eladó. Pest közelében 1500 □-öi telek azonnal eladó, esetleg négy részbe is osztható. Cím a kiadóhivatalban. 2537

Vetőgép 17 soros Nicholson-féle egészen jó karban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2542

Ujfundlandit keresek megvételre, tiszta faj, 1 éves és szobatiszta legyen. Ajánlatokat kérek „Ujfundlandi” címen a lap-hoz, melyben utolsó ára is jeleztessek. 2535

Stenografa. A magyar vagy német gyorsírásban teljesen ki-képez okl. gyorsírás-tanár. Cím a kiadóban meg tudható. 2532

Házi tanítóul ajánlkozik egy ebben jártas technikus. Cím a kiadóhivatalban. 2531

English lessons. Angolul tanulni óhajtoznak kitűnő gyakorlati tal bíró született angol tanító áll rendelkezésükre mérsékelt áron. Methodusokat, igen előszerű és érdekes, miáltal tanítványain nagyon rövid idő alatt alaposan elsajátíthatják emittet nyelvet. Próbalekét is ad. Levelek „Mr. Scott” jelleggel kér e lap-hoz. 6725

Erős tanoncok kerestetnek első rangú kő- és könyvnyomda részére. Cím a kiadóhivatalban. 2539

Két hold szálló azonnal eladó Főhoz közel a dunakeszi határban. Cím a kiadóhivatalban. 2523

4000 □-öi telkek, □-öle 3 forintjával a keleti vasúti állomás közvetlen közelében remek fekvéssel beállott anyagi viszonyok folytán eladó. Venni szándékozik ajánlatát „Br. V.” jelleggel a lap kiadóhivatala továbbít. 2500

Kereskedelmi iskolai tanárjelölt nagyon halás tudna lenni azon hölgynek, ki öt egy korrepetitóri vagy nevelői álláshoz segítené. — Szives ajánlatok „Halás” jelleggel a lap poste restanté főpostá kértnek. 2537

Most jelent meg: A magyar iparos Törvény-szükséglete az ipari, kereskedelmi, váltó-, csőd-törvény, a somás-bagattell és végrehajtási eljárás népszerű alakban, irományintéssel. Irta dr. Földes Árpád budapesti ügyvéd. Ára 1 ftrt 50 kr., az összeg előleges beküldés mellett küldi bérmentve

Krausz Henrik könyvek. Budapest, VIII., József-körút II sz. 8401

Köhögszél, rekedszélnek vegyen 30 krért Réthy-féle pemete-füccurkát.

Első budapesti Kávemagazin szétküldési osztálya

Őszi felöltő 8 ftr, loden öltözetek minden színben 15 ftr, mindig rak-táron vannak. Rothberger Jakab cs. és kir. udvari szállítónál Budapest, IV., Váci-utca 23. Használt ruhák ujjakra kioszeröltnek és a legmagasabb árban beszámítatnak. 8457

Ménesi csemege szőlő nemesfajú róza, valamint legfinomabb kevert arad-hegy aljai csemegefajok 5 klgross postaköszvényes bérmentve bármely állomáshoz — 2 ftr 30 krért kapható — utánvétel mellett Ring Zsigmondnál Aradon.

Belák István BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 4.

Legjobb torta a Megay Bohéme tortája kapható minden előkelő csemege-üzletben, ára 1 ftr 25 kr.

Zálogházi cédulákat veszek. Eladok 13 lates ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, halálakat, fálacákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőkészlet 6 ftr 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészletek 138 ftrtől kezdve, dus választék mindennemű ezüst műtővös tárgyakban, arany férfilancok kö-löggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 ftr 40 krtól, tula remon-toir órák 6 ftr. Grünberger Armin Béla örökösai Budapest, IV., Városház-tér 9., I. em. 23 Hariszbaz. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Gyümölcsöt, a legnemesebb fajta uradalmi termést, mely télen át tartós, a következő árak mellett szállítok utánvétel: 100 db szecserika alma 2.— 100 db jeges alma 2.— 100 db bór alma 2.— 100 db óriás (citrom izü) 3.— 100 db császárkörte 2.50 100 drb a legn. fajtából 3.— Ezeket a gyümölcsfajokat suly szerint is szállítom, és pedig: a fent jelzett almákat 18 krajval klgk.-ként, a „körteket 24 krajval klgk.-ként. Rendelvényeknél kérem az utolsó vasúti állomást is megnevezni.

Perlesz Fülöp Mohács-on. 5 klg. kávé elvámolva és portómentesen utánvétel mellett. Finom aromatikus fajták. Santos fin. ... 5.60 Santos legfin. ... 6.— Jáva zöld iz. fin. 6.60 Aranyjüva óriási szemű ... 7.25 Ceylon igen fin. ... 8.— Mocca legeslegfin. valódi arabs ... 8.— Kivánatra különb. fajtákat egy csomagba. Johann Schuster, Trieszt Piazza S. Francesco 2.

Első budapesti Kávemagazin szétküldési osztálya

kávé Elvámolva és bérmentve. Postán utánvétel, vagy a pénz előleges beküldésével 4 1/2 kg. Kuba, Mocca, Jáva, Gyöngy 6.50 1/4 kg. Császár kev. tea 1.50 1/4 kg. Karaván tea 1.40 1/4 kg. Törmelék tea —.90 1 kg. Takarékkávé —.80 Pénteken és szombaton a maradék és kiros-tált kávék eladásapör-kölvé 1/2 kgr. —.60

Belák István BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 4. Legjobb torta a Megay Bohéme tortája kapható minden előkelő csemege-üzletben, ára 1 ftr 25 kr.

KÖSZVÉNY (Rheuma) biztos gyógyulás a dr. Szana-féle köszvénygyógyruha által.

Karra 1.20, lábra 1.50, térdre és lábzsárra 1.50, vállra 1.20, hátra 1.80, ing 4.20, nadrág 4.50. Tudományos orvosi feljegyzés a berlini „Schmidt für Kranke”-ban (1898). Számos elismert oklevél orvosoktól és gyógyulásoktól.

Árjegyzéket ingyen küld a Nemez-gyár Köszvénygyógyruha Temesvár I. sz.: 31. Budapest: Weber és Tsa, Erzsébet-körút 19.

Nevelőnk észak- és dél németthoniak angol és francionők gyermekkertésznők, zene és nyelvtanítónők fénnapokra is azonnali alkalmazást keresnek. Okleveles magyar tanítóknak zene és nyelv ismerettel, vagy a nélkül sürgősen keresek. Szegheoné S. Lujza Budapest, Erzsébet-körút 30.

Szabadalmakat kieszközöl és értékesít minden államban

Weisz M. Miklós oklev. gépészmérnök szabadalmi és műszaki irodája Budapest, V. Bécsi-utca 6.

Most jelent meg! Második bővített kiadásban, csinos kiállításban és tetszetős alakban

MIRJAM Irta: Dr. KISS ARNOLD veszprémi főorbbi.

Remek nyelvezettel nők számára írott magyar nyelvű zsidó

Imádságos Könyv. ÁRA: Vászonszövetben 2 ftr 50 kr. Bőrötésben 3 ftr 50 kr. Csontanyagú díszes kötés 5 ftr. Legfinomabb bőrötés 6 ftr. Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18. szám.

Hatsek Ignác Megyei térképeinek részletes jegyzéke.

Méretük: 1:500,000 Egyes térképek ára

Table with 2 columns: Sz. and kr. listing prices for various maps like Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegye, Bács-Bodrog, etc.

Köznevelő-társulat, Frakk 5 ftr. Nadrag 3 ftr. Mellény 1 ftr. Ferenc József-kabát 4 ftr. Jaquet 3 ftr. ROTHBERGER JAKAB Kristóf-tér 2. I-5 emelet.

M. k. államv. igazgatós. 21363/99. A. I.

Hirdetmény. A m. k. Államvasutak vonalain rendszeresített pénztárkezelőnői állásokra régebbi folyamodások folytán a már elfogyzott, vizsgázott jelöltek száma oly nagy, hogy ezen állások aranylag csekély számúlag fogva a beállítási szükséglet évekre fedezve van.

Mintthogy pedig ennek dacára egy a nagymélt. kereskedelemügyi m. k. miniszterhez, mint az állami vasutak igazgatóságához folyamodások folyton nagy számmal érkeznek, a keresk. m. k. miniszter elrendelte, hogy mindaddig, míg a már elfogyzésben lévő jelöltek elhelyezést nem nyernek, a kezeletlen állásokra való további kiképzés beszüntetessék s a beérkező folyamodványok minden érdemleges tárgyalás nélkül a folyamodónak egyszerűen visszaadassanak; ha pedig a már elfogyzott jelöltek elhelyezve lesznek, a további intézkedések nyilvános pályázat útján történessenek be. Ily körülmények közt bizonyára az illetők saját érdekében is áll, hogy az előre látható céltalan kényezetés költségeitől és fáradságától magukat megkíméljék.

Budapest, 1899-dik évi szeptember 20. Az igazgatóság.

Jó könyvek mélyen leszállított áron: Ft

Babos közhasznú magyarázó szótár kötet (2 ftr) ... 1.50

Benedek Elek. A szív könyve (1.50) ... 1.20

Betyáregendák, az alföldi rablólégtörténetel. — Karozag Vilmos. Lemondás, regény (1.20) 60 kr., kötet (2 ftr) ... 1.—

Kessutány Géza, nevezetesebb bűnösök I., II., III., IV. egybekötve (4.80) ... 2.—

Mihályi Imre, Franciaország alatt. Emlények és kalandok az Aquatoron (2 ftr) 1.—, ugyanez kötet (3 ftr) ... 1.50

Mokányi Berci viselt dolgai (2 ftr) 1.—, ugyanez kötet (2.50) ... 1.40

Murger Henry, Bohémvilág (1 ftr) 50 kr., kötet (150) ... —.80

Sztanó Miklós, Karam, boljátok (2 ftr) 1.—, kötet (3 ftr) ... 1.50

Tóvölgyi Titusz, Van-e más világ? (A szellemek országából) (1.50) 1.—, ugyanez kötet (2 ftr) ... 1.40

Zola Emil, Pascal orvos, regény (1.60) 80 kr., kötet (2 ftr) ... 1.20

(A bekerített árak a volt bolti árakat jelzik.)

Megrendelhetők a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

József-körút 18.

A Sárga Dominó. Irta: PRÉVOST MARCEL Fordította: Dr. Bethlen Oszkár. Ára: 50 krajcar. Megrendelhetők a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában